

AREGCEL

Ára 3000 korona

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
VIII. KER., RÖKK SZILARD-UTCA 19

MEGJELENIK MINDEN HÉTFŐN REGGEL

Előfizetési ár (csak vidékre) egy negyed évre 88.000 kor. Egyes szám ára 30 Groschen 1'50 sokol, 1'20 lira, 1 francia frank

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
TELEFONJAI: JÓZS. 143-26, JÓZS. 34-42

FELELŐS SZERKESZTŐ: LÁZÁR MIKLÓS

TELEFONOK VASARNAP ESTÉTŐL
REGGELIG: JÓZSEF 9-66, JÓZSEF 10-16

IV. évfolyam

Budapest, 1925 október 26.

43. szám

Apponyi vasárnap Jászberényben hadat üzent azoknak, akik Magyarországot „kalandor- királysággal akarják megajándékozni”

**Megbélyegezte a parlamenti élet „rettenetes elfajulását”
Lemond a mandátumáról, ha meghosszabbítják a nemzet-
gyűlés életét**

**Andrássy Gyulát, a harcos legitimisták vezérét izolálják,
a jászberényi beszámolóra már meg sem hívták**

Jászberény, október 25.

(A Reggel kiküldött munkatársától.) Apponyi Albert gróf beszámoló beszédei már a háborút megelőzően is jelentős eseményei voltak a politikai életnek, de különösen és sokszorosan jelentős ez az esemény a mai devalvációs időkben, amikor az ország nemcsak anyagi, hanem szellemi értékekben is megfosztkozott és a parlamenti élet színvonalának súlydetsége már-már a parlamentarizmus csődjével fenyeget. A jászberényi „legitimista zsoldbontásnak” külön szenzációja, hogy

itt robbantak ki azok a hónapok óta lapangó ellentétek, amelyek érzelmileg és faktikailag már eddig is két csoportra bontották a legitimistákat,

azokat, akik a mai kormányzattal karöltve és azokat, akik a mai kormányzat megbuktatásával akarják megvalósítani a legitimista ideálokat. Apponyit ma még mind a két csoport magáénak érzi és hirdeti, de rendkívül érdekes körülmény, hogy a jászberényi népgyűlést már a kormányzattal szemben „jóindulatúan semleges” Nemzeti Összetartás Köre rendezte meg, amely most már nyíltan

megtette az első lépést Andrássynak, a mai kormányzat kérelhetetlen ellenségének teljes izolálására és nem hívta meg Apponyi beszámolójára.

Meg kell azonban állapítani, hogy amikor ez a kérdés a beszámoló után szóba került,

Apponyi a leghatározottabban elítélte Andrássy mellőzését és kijelentette, hogy erről csak most, utólag szerzett tudomást.

Jellemző egyébként Apponyi parlamenti izo-

Apponyi Albert nagy beszéde

— Genfből és Lequeitől érkezem ide — kezdte meg beszámolóját Apponyi —, Genfben Magyarország mai helyzetének egész szomorúságát, Lequeitőlban a föltámadás és az újból megerősödés reményének sugarát láttam. E kettőről fogok beszélni és közben a mai helyzetről és az ennek kialakulásában való csekély részesedésemről. Genfben bátran fölmerülhet az a kérdés, hogy

mi ott tulajdonképpen mit keresünk?

Mert ha ennek az intézménynek az a hivatása, hogy a nemzetek közötti egyenlőséget és ennek alapján a jó egyetértést előmozdítsa, ha az a hivatása, hogy a békeszerződések által teremtett lehetetlen állapotot legalább enyhítse azáltal, hogy az idegen uralom alá került nemzeti kisebbségek jogai fölött őrkdjék, ha az a hivatása, hogy a mai egyoldalú lefegyverzésből származó lehetetlen helyzetet a le-

láltságára, hogy a jászberényi beszámolóra mindössze három aktív politikus utazott el: Cziráky József gróf, Pallavicini György ögróf és Czettler Jenő, amíg a kíséret többi tagjai, mint Zichy Aladár gróf, Csekonics Iván gróf, Sztéryni József báró, Harkányi György báró, Lukachich Géza tábornok, Palugyay Móric, Förster Aurél és Ferdinándy Gyula volt belügyminiszter, a Nemzeti Összetartás Körének vezetőségéből, Apponyi régi — és várakozó állásponton levő új — híveiből és barátáiból regrutálódtak, akik vasárnap délelőtt 1/11 órakor különvonattal érkeztek meg Jászberénybe. Apponyi Albert gróf György fővel már szombaton este megérkezett Jászberénybe és csak ma reggel utazik vissza Budapestre. Régi jászberényi választói, akik közül néhányan

már 1881-ben Apponyi-szavazók voltak, elébe utaztak és akadtak, akik aggódva kérdezték tőle, hogy hát „magyar embernek nevelődik-e az az Ottó királyfi?”

— A Habsburgok évszázados története alá — válaszolta Apponyi — vastag vonást húztak.

Garantálom, hogy Ottóból „magyar” király lesz...

Amire Apponyi kíséretével együtt a Piac-térre — ma már Apponyi-tér — vonult, körülbelül 2000 főnyi tömeg gyűrűzte körül a városkáz előtt fölállított szónoki emelvényt. „A nemzet pátriárkája” hosszú, sötétszürke felöltőben és barna puhakalapban lépett a szónokszékre. Reggel óta azon aggódott, hogy az eső miatt a tömegeket kizáró városkazi nagyteremben ne legyen kénytelen beszélni és alig fogott hozzá beszámolójához, eldült a szemerkelő eső és néhány percre még a nap is ki-sütött.

fegyverzés általánossá tétele által szabályozza, — amint ez programjában megvan —, hát meg kell állapítani, hogy

a mi javunkra s a mi igazunk érvényesítésére — kivéve a pénzügyi újjáépítésben való segítséget — ez az intézmény eddig semmit sem tett.

Mégsem tartozom ma azok közé, akik kilépésünk gondolatát máris fölvetik, mert az a munka, amit ott végzünk, ha közvetlen eredményeket nem is hoz, nem mondható teljesen kárba vesztettnek. Mert sehol máshol nem tudjuk az egész világ művelt nemzeti képviselőinek lelkébe becsempögtetni annak a helyzetnek igazságát és a világbékére nézve fenyegető voltát, amelyben Magyarországot hagyták; és most, amikor Németországnak belépése küszöbön áll,

nem lehet előre megállapítani, hogy milyen

Tibet

Tibet volt az az ismeretlen ország, a titkoknak az a szentelt földje, amelyről nem tudott soha semmit Európa. Tibetét, a titkok hazáját, sárkányos kapuk őrizték. Testetlen árnyak vagy csodálatos varázslók, üdvezült szentek vagy rémitő bélpoklosok, nevetős örültek vagy egy vérengző hit eltorzult gyilkosai élnek Tibetben? — ez mind a világ képzeletére volt bizva. Hogy-hogy, nem, most egypár éve mégis csak betehették a lábukat a tilos földre a profán angolok. Hát kiderült, hogy a titokzatos Tibetben is közönséges halandók élnek. Van egy babonás hatalmu papságuk, különben pedig kereskednek, lustalkodnak, veszekednek, betegségeket kapnak és meghalnak. Nincs több titka a sápadt Tibetnek; nincs, csak az az egy, hogy miért kellett titoknak lennie a világ előtt, miért volt tilos érdeklődnünk iránta s megismer-nünk? Mi magyarok pedig a bejárt Tibet helyébe új titokzatos, tilos Tibetet kaptunk. A tulajdon édes hazánkat. A magunk legközelebbi közéletét. A leg-hozzántartozóbb világot. Minden héten tartanak törvényszéki tárgyalásokat, amelyekről kizárják a nyilvánosságot. Tárgyalásokat, amelyeken sem szeméremértő részleteket nem kell elfödözni, sem legszentebb honvédelmi témáinkról nincsen szó s mégsem szabad az ország szemének és az ország fülének ott lenni. Titok! Ugyan miért kell a tárgyalást elzárni, amikor Petrichevich-Horváth Emil pörét tárgyalják? Miért és ki előtt kell titoknak maradni egy közhivatalnok ügyének? Miért tilalmas az ország közvéleményének az ekrazitos Kovács fivérek tárgyalása? Micsoda tibetségek ezek? Aztán minden nap leültetnek a vádlottak padjára egy-két elfoglalt ujságíró, tiltott közlés vétsége címén. Valótlanságot irt? Nem. Rágalmazott? Ugyan. A nemzet hitelét vagy éppen a becsületét sértette? Soha. Amit megirtak az ujságban, az sohase hazaárulás, nem koronarontás, se valami országosan kártékony, bősztő hazugság; nem, amit megirtak, az igaz, az tény, egyáltalán nem titkolt törvényszéki vagy rendőri esemény, amiről a nyilvánosságnak joga és oka van értesülni. Karácsony hetében az ujságok nem merik majd megírni, hogy a hó leesett: hátha bizonyos tibeti szempontokból az országnak azt nem szabad megtudni. Tilos, tilos, tilos! Hajh, nincsenek Kárpátjaink, egyetlen erdők lesz csak, amit tilalomfából ültetnek a mi egyenes kis magyar földünkre. Tilos a közlés, titkos a tárgyalás. A tibetizmus titokzatos köde száll le az életünkre, találgathatunk, képzelődhetünk, tanakodhatunk és remeghetünk, nem látván az orrunkig a titokzatosság nemzeti korszakában. Amelyben, mindennel szemben, ami titkos, egy lesz és egy marad nyilvános: a szavazás. Az az egy nem akar titkos lenni ebben a szent Tibetben..

változásokon mehet keresztül ennek az intézménynek működése.

Várjunk e téren is, de nem összetett kezekkel, hanem nyílt szemekkel és nyugodt elhatározással és

a világot ne engedjük elfeledkezni arról, hogy magyar kérdés is van.

A mi munkánkat diplomáciai úton mindenfelé folytatni kell

anélkül, hogy kalandorpolitikába bocsátkoznánk — amitől Isten óvjon —,

minden alkalmat, minden repedést, amely a meglevő állapotokban mutatkozik, föl kell használnunk arra, hogy megkezdjük az elővonulást Magyarországnak ahhoz a rekonstrukciójához, amelyet a világhelyzet megenged, amely minket gondviseleltszerű küldetésünk teljesítésére képesít. Homloktérben belpolitikánkban

a pénzügyi elrendezkedés áll.

A pénzügyi rendezkedésnek ezt az utját nem akartam meggátolni s nem foglaltam ellene állást, bár tisztán pénzügyi szempontból az volt a meggyőződésem, hogy

ilyen mértékben, ennyi kölcsönösszeg elnyerésével a Nemzetek Szövetségének igénybevétele nélkül is tudtunk volna magunkon segíteni.

Ami rábirt arra, hogy elvileg a nemzetgyűlésen is beleegyezzem ebbe, tisztán a kérdésnek a jóvátételi programmal való összekapcsolása volt. Az egész külföldi kölcsönakciónak érdeme abban van, szerintem, hogy ezt a kérdést 20 évre nyugvópontra juttatta és ezért járultam hozzá szavazatommal.

Az eredmény világraszóló szenzáció.

Mert addig, amíg az előre megállapított terv szerint az első év végén 100 millió aranykorona deficitünk lehetett volna, nincs deficitünk, hanem van 60 millió aranykorona fölöslegünk. Ez a világraszóló szenzáció, amelyet, mint olyant — ha már megvan — kihasználni én is iparkodtam, de egymás között mondván, a német közmondással azt mondanám, hogy

kevesebb talán több lett volna!

a parlamenti életnek rettenetes elfajulása,

amely már-már ünnepnappá teszi az olyan ülést, amelyen nagyszabásu botrány nem fordul elő. Az utolsó napokban a nemzetgyűlés két törvényjavaslatot tárgyalt teljes nyugalommal, kölcsönös megértéssel, parlamenti dékórummal. E két szociálpolitikai törvényjavaslatnak megjelenése láthatólag lecsöndesítette a hullámokat és lehetővé tette az egyetértő működést. Ime egy intőjel, amely megmutatja azoknak az alapoknak egyikét, ahol az együttműködés lehetőségét meg lehet keresni. A polgári irányzatnak és különösen

a keresztény irányzatnak kell a kezébe vennie a szociális reform nagy művét s ennek monopóliumát nem szabad a fölforgató és forradalmi irányzatoknak hagynia. Tény az, hogy nemcsak hazánkban, hanem

A mai korszak hasonmása, kópiája Tisza Kálmán korszakának. Ugyanaz a stabilitás, ugyanazok a nem mindig kifogástalan eszközök, amellyel elérték.

Mindezek folytán a tárgyilagos bíráló előtt mérleg áll, amelynek két serpenyője közül az egyikben a stabilitás, a másikban az az erkölcsi ár van, amelyet érte fizettek s a tár-

Van szerencsém a nagy-
érdemű közönséget, különösen az állatkerti filharmónikus és szimfonikus közönséget értesíteni,
hogy a

VI, Király-utca és Faszor sarkán
lévő

KAIRO

KÁVÉHÁZ- ÉTERMET

átvettem és teljesen újonnan átalakítva a legnagyobb keleti kényelemmel ellátva, a közismert nivós vezetés mellett

MEGNYITOTTAM

Kiváló tisztelettel

KUTASSY LAJOS,

az állatkerti étterem és kávéház tulajdonosa

Ezt a gyors eredményt ugyanis közgazdaságunk súlyos megpróbáltatásával értük el, a fokozatosnak vélt adócsavarnak olyan rögtöni megszorításával, hogy tárgyilagosan véve a dolgot, nagy kérdés,

vajjon a tulnagyi sikert egészen és valóban reális sikernek könyvelhetjük-e el?

Nagy kérdés ez, amelynek megoldása attól függ, hogy milyen mértékben tudjuk közgazdasági állapotaink szanálására fölhasználni. Minden esetre a helyes úton indult el a kormány, amikor a kölcsön fölszabaduló összegeit beruházási célokra iparkodik igénybe venni és ezt folytatni kívánja. Ez azonban nem elég. A mi közgazdaságunk minden ágának, elsősorban a földművelésnek, igen nagy hitelekre van szüksége. Hasonlóan áll a dolog az iparnál és a kereskedelemnél és

nekem kételyeim vannak az iránt, hogy a kormány hitelpolitikája helyes-e?

Vajjon a tisztára kormányomnipotencia alá helyezett hitelmonopólium nem állja-e útján annak a tőkebeözönlésnek, amelynek lehetőségei, ha nehezen is, de megvannak. A kormány helyesen cselekednék, ha a legelőnkebb figyelemre méltatná azokat a súlyos aggodalmakat, amelyek a francia kereskedelmi szerződés iránt nyilvánultak meg. Ezen a téren várom a kormány cselekvését és ezen a téren tartom jó-nak vele szemben szigorú bírálatot alkalmazni, mert csak a közgazdasági föllendülésnek tervszerű, szakszerű, tudatos alátámasztásával igazolhatja azokat az óriási áldozatokat a kormány, amelyeket a nemzetből követelt és amelyet a nemzet — tisztelet, becsület, le kell venni előtte a kalapot — minden ellendállás nélkül meghozott.

A kormány politikájáról és helyzetéről

én a legelfogulatlanabban beszélhetek. Nem tartozom a kormány pártjához, de nem tartozom a faksiózus ellenzékhez sem, hanem iparkodom a legteljesebb objektivitással mérlegelni a kormány tevékenységét, meglátni annak fénypontjait, hogy annál alaposabb jogom legyen árnyoldalait bírálni és kiemelni. Közéletünk egyik legszomorúbb jellemvonása

az egész európai helyzetben rekordot jelent egy kormányzat négyéves fönnállása. Ez tény s annak ellenére, hogy sok tekintetben nem érték egyet a kormányzat szellemével, nem zárkozom el annak elismerésétől, hogy

a mai rettenetes helyzetünk közepette az állapotoknak ilyen értelemben vett stabilitása érdem, eredmény.

Nem tudok rokonszenvezni azokkal az eszközökkel, amelyekkel az eredmény eléretett. Kérdezem, hogy ezek az eszközök részben nem olyanok-e, amelyek a nemzetnek állandó erkölcsi erőtlenségét gyöngítik s hogy e tekintélynövekedést nem a tulságos rezignáció hangoztatása által érték-e el? Ez a kormányzat egész módszerével és eredményével nekem régi ismerősöm.

gyilagos bíráló habozik, hogy milyen verdiktet mondjon. Én is habozom, illetve nem haboznék, ha módomban állana a mai kormányzat helyébe egy másik kormányzatot állítani. Mivel azonban ez nem áll módomban, ezért nem vagyok ugynevezett faksiózus ellenzéki s

nem törekszem a kormányzat mindenáron való megbuktatására,

hanem arra törekszem, hogy a bírálat tárgyilagossága által a bírálatot a kormány részére is megérthetőbbé tegyem s annak elfajulását tőlem telhetőleg megakadályozzam.

— E bírálat enyhésége azonban megáll, ha átmegegyek a kormány akcióinak arra a részére, amelyet

az alkotmányreform

gyűjtőneve alatt foglalt,

ezeket az alkotásokat egyenként elítélem

A nyílt szavazás semmi egyéb, mint a politikai vagy társadalmi függőségben levő választók tömegeinek megfosztása attól, hogy a maguk akaratát szabadon nyilváníthassák. Megadni a szavazati jogot és azt hazugsággá változtatni azzal, hogy nem lehet úgy élni vele, mint más valakinek,

ez a hazugságnak belevétele alkotmányos életünkbe, megmérgezése alkotmányosságunknak, aláásása a jogi tiszteletnek és a tekintélynek.

Fájdalommal állapítom meg, hogy éppen azoknak a magyar társadalmi rétegeknek egy része, amelyekkel egyedül tudok együtt dolgozni,

élvezik a pünkösdi királyságot, amely a kommunizmus után beállt érzelmi reakció folytán a valóságos politikai reakció utját egyengeti.

Ma még tud hatalmi eszközeivel uraskodni és nem veszi észre, hogy a vékony jégréteg alatt milyen repedés nyílt, hogy gyűltek össze a veszedelmek és ha azokat nem tudjuk lefogni, vezetni, el fogják söpörni azt a társadalmi rendet, amelynek az alapján állunk. Én a józan és igazi értelemben vett hazafias konzervatív politikát nem tudom elválasztani a fejlődés törvényeinek megértésétől és keresztülvételétől, mert, ismétlem,

a fejlődésből az huz hasznót, aki kezébe veszi és azt söpri el, aki ellene szegülni próbál.

— Ne hiányozzék ebből az egész szomorú képből a legmegdöbbentőbb vonás. A választói törvény eredeti szövegében volt egy lehetetlen intézkedés, amely a nyílt szavazást is kötelezővé tette volna. De a részletes vita vége felé meglepetés útján sikerült ennek az intézkedésnek lényegét

a megjelenési kötelesség

kimondásával ismét becsempészni. És kinek sikerült ez? Annak a kiszagda-frakciónak, amely a nagyatádi Szabó István által alapított demokratikus kisgazdapárt maradványa; ez a párt a titkos szavazást vallotta programjával, most pedig a legsötétebb reakció és társadalmi zsarnokság szellemét vitte be a választási törvény tárgyalásába. Az a gondolat vetődött föl, hogy mivel az új választójogi és felsőházi törvény törvényerőre emelkedése után állítólag országgyűléssé alakul át a nemzetgyűlés, ennek mandátuma automatikusan további öt évre meghosszabbítódik.

Én ilyen meghosszabbított mandátum alapján törvényhozói jogot gyakorolni nem fogok.

Ha öt évre nyertük a megbízatást a nemzet-től, öt év múltán az lejár. Ha azt tovább gyakoroljuk, akkor mi

rablást követünk el a nemzet jogainak gyakorlásával.

— A jogfolytonosság egy részének helyreállítását magában véve lehetetlen fogalom.

A jogfolytonosság egy és oszthatatlan: vagy van, vagy nincs.

A jogfolytonosság kritériuma az, hogy minden változás, legyen az a legradikálisabb, az alkotmány által arra rendelt tényezők útján menjen végbe. Magyar alkotmányos jogfolytonosság a törvényes királyság nélkül épp úgy nem létezik, mint nem létezik országgyűlés nélkül. Beszélnek még a jogfolytonosság részletekben való helyreállításáról, ha ilyen képzelhető volna, de még ez sem sikerülne: egyszerűen azért, mert

országgyűlés a királyi összehíváson alapul.

Mi, akik a jogfolytonosság hívei vagyunk, elismerjük, hogy akkor, az összeomlás után

Eredeti

amerikai cipők különlegességeink

Walk-Over

gyártmányok állandóan kaphatók

American Shoe Comp. Ltd.

V, Dorottya-utca 7,

VII, Erzsébet-körút 42

„Z” a fekete lovag

Douglas Fairbankssal és

A kis Robinson

Jackie Coogannal

Fővárosi nagymozgó

Elite-mozgó

Simplon-mozgó

vacuum állott elő, a jogfolytonosság alapján nem működhetek az intézmények, a nemzetnek kellett önmagán segítenie. Ez nagyon helyesen történt az általános szavazati jog alapján összeült nemzetgyűlés útján és a nemzetgyűlés teljes joggal, a nemzeti szükségjog alapján létesítette azokat az ideiglenes intézményeket, amelyek szükségesek arra, hogy itt rend, nyugalom és törvény uralkodjék. Mi ezeknek az intézményeknek tisztelettel és engedelmességgel tartozunk, az ő intézkedéseiket így kell fogadnunk és én

soha, semmivel sem fogok rokonszenvezni, ami az 1920:I. törvények alapján működő

ha Magyarországot egy kalandorkirálysággal akarják megajándékozni, akkor megszűnt a passzivitás lehetősége, akkor minden erőnket össze kell gyűjteni, hogy ennek a kísérletnek a lehetőségét kizárjuk.

Nem pártalakításról van itt szó, mert hiszen a jogfolytonosság és ezzel a törvényes királyság folytonosságának hívei mindenféle pártban találkozhatnak.

Össze kell azokat szedni és számon kell tartani, hogy a magyar nemzet ősi ösztönével és erejével utját álljuk minden kalandos kísérletnek,

amely Magyarországot a súlyos megpróbáltatások után azok legsúlyosabbikába, nemzeti léte jogalapjának megingatásába sodornák. Miért mondom ezeket? Nem akar ez vérszékely lenni. Korántsem, mert én nem hiszem, hogy ilyen kísérlet komolyan megtörténjék. Nem tételezem föl azokról, akik az ország ügyeit felelősség mellett vezetik, hogy beletaszítsák a nemzetet a jogbizonytalanság, a konterverziák, a széthúzás, a polgárháborúhoz hasonlatos lelki meghasonlás förgölgébe, nem hiszem, hogy olyasmit akarnának létesíteni,

amit szabadkirályválasztásnak neveznek, de ami utóvégre semmi egyéb, mint pretoriánus uralom.

Nem hiszem azt sem, hogy engedélyezni akarnának játékbankot, akár az ország centrumában, akár a periférián, amely bank az anyagi romlás és az erkölcsi pusztulás magvát hín-

Politikusok véleménye Apponyi beszédéről

Tizenegy órától pontosan tizenkét óráig beszélt Apponyi. Az egyórás szónoklat látnivalóan kifárasztotta, de nagyon jó hatást tett rá, hogy a népgyűlés közönsége nem lármás közbeszólásokkal, „percekig tartó tapssal és éljenzéssel” ünnepelte, hanem

hódolatteljes, áhitatos csöndben hallgatta végig.

A népgyűlés berekesztése után az urikaszinó látta vendégül villásreggelire Apponyi kíséretét, amelynek tagjai *A Reggel* munkatársának arra a kérdésére, hogy

a beszámolóbeszédnek melyik része tette rájuk a legnagyobb hatást,

így válaszoltak:

Szterényi József báró:

— Ebből a nagyszabású beszédből, amely egymásba kapcsolódó láncszemek összefüggő sora, nehéz volna egyes részleteket kiragadni. Legjobban megkapott az a kissé meglepő hasonlat, amely

a szabadkirályválasztást és a játékkaszinót állította egymás mellé azzal, hogy mind a kettő erkölcsi romlásba, pusztulásba döntene a nemzetet.

Gyönyörűen volt megkonstruálva a beszéd közgazdasági része is.

Munkatársunknak arra a kérdésére, hogy Apponyi beszéde, amely szólott a parlamenti élet elfajulásáról is,

megjavíthatja-e a nemzetgyűlés tulfutott atmoszféráját,

Szterényi a következőket mondotta:

— Alig hiszem.

Nálunk nem szokás, hogy az emelkedett igazságoknak parlamenti visszhangjuk is legyen.

intézmények tekintélyét lerontja, az ő hatalmukat esorbitja, — mindaddig, amíg az 1920:I. törvények jogalapján mint ideiglenes kiegészítő intézmények működnek.

Egészen más a helyzet, ha ők vagy az általuk alkotott bármilyen intézmény azzal a gondlattal lép föl, hogy a jogfolytonosságon alapuló intézmény helyébe lépjen, azokat félretolja, hogy maradandóságát, állandóságát megszerezze. Akkor egész nyíltan és világosan, akármilyen reakció köpenyegébe is legyen bujtatva, a forradalom terére lépett. Ha ilyen jelek mutatkoznak, hogy arra a térre akarnak lépni,

tené el az országban és amely Montecarlo idegenforgalmát hozná állítólag a nyakunkra. Nem hiszem sem az egyiket, sem a másikat. A két dolgot együtt említem — bár heterogének —, azért, mert

ugy erkölcsi alapjuk, mint erkölcsi hatásuk nagyon sokban azonos.

Tehát ez nem vérszékely, attól még messze vagyunk, de mindig készen kell lennünk, hogy ha mégis bekövetkeznék az a pillanat, lehetetlenne tegyünk minden ilyen kísérletet. Nemzeti királyságot akarok én is. Kisujjamat sem mozdítom meg másért. Olyan királyt akarnak, aki a magyar öncéluság gondolatától, a magyar állami függetlenség eszméjétől, a magyar nemzet iránti szeretettől van áthatva? Hát állíthatom, hogy mi, a jogfolytonosság hívei,

ilyen királyt adunk a nemzetnek.

IV. Károly boldogult királyunk szakított család hagyományainak azzal a részével, hogy a magyar élet teljességével ellentétbe kerüljön. A ma még nem egészen 13 éves ifjú — erről tanuskodhatom én, ott voltam, lelkivilágába betekinttem — telítve van a legkorrektebb, tiszta magyar függetlenségi közjogi fölfogással.

Igy azután nincs parlamenti visszhangja Apponyi igazságainak sem. A legnagyobb baj az, hogy a politikai pártélet tönkreteszi az akusztikát...

Czettler Jenő:

— Reám természetesen a közgazdasági rész volt a legnagyobb hatással, hisz ez az én reszortom. Nagyon igaz volt Apponyinak abban, hogy a szándék „sikeréből” kevesebb több lett volna, ami azt jelenti, hogy

az adóprést nem kellett volna oly kiméletlenül megosavarni.

Erdősen megkapott a beszéd nagy szociálpolitikai irányja is, amelyet követendőnek tartok.

Pallavicini György örgróf:

— Nekem természetesen a közjogi rész tetszett legjobban. Remélem, hogy Apponyi kijelentései

intő szóként fognak hatni a kalandos kísérletek előkészítésére.

Megkérdeztem, hogy csakugyan folynak-e ilyen előkészületek, amire Pallavicini így válaszolt:

— Igen, igen... Ugy hallom, hogy mozgolódnak némely tacsók...

Végül

Czirák József gróf

a következő érdekes kijelentéseket tette *A Reggel* munkatársának:

— Apponyi csodálatos beszédével szemben még a kritika is szentségtörés lenne. Nem kritizálni akarok tehát, amikor megjegyzem: én fiatalabb vagyok, mint ő,

én kissé erősebben nyomtam volna meg a szót a mai kormányzattal szemben.

Ő az objektivitást néha szinte túlságba viszi. Kijelentem azt is, hogy Pallavicini barátommal együtt tisztán csak Apponyi személye iránt érzett hódolatteljes tiszteletből jöttünk el Jászberénybe, anélkül, hogy ezzel akár a Nemzeti Összetartás Körének esetleges kormánytámogató intenciói, akár a mai kormányzat felé óhajtottunk volna közeledni.

Este Apponyi végignézte az ifjuság által a tiszteletére rendezett lampionos fölvonulást és hétfőn reggel visszautazik Budapestre.

Ludvig Dénes

Görögország és Bulgária alávetik magukat a Népszövetség párisi döntésének

Páris, október 25.

(*A Reggel* tudósítójának távirata.) A párisi bolgár követ kijelentette, hogy ha bármilyen felelősséget állapítanak meg Bulgária terhére, akkor Bulgária kész ennek következményeit elviselni. Ha azonban a Népszövetség megállapítja, hogy Görögország támadott, akkor

Bulgária jóvátételt követel Görögországtól.

A görög követ vasárnap megjelent Briand külügyminiszternél, mint a népszövetségi tanács elnökénél és bejelentette, hogy

Görögország aláveti magát a Népszövetség döntésének.

Ezek után biztosra veszik, hogy a Népszövetség tanácsa hétfőn délután 5 órakor a külügyminiszterium óráterében olyan határozatot fog hozni, amelyek

gyorsan véget vetnek a bolgár-görög konfliktusnak.

Szófia, október 25.

(*A Reggel* tudósítójának távirata.) A bolgár kormány a harctéri helyzetről a következő hivatalos jelentést adta ki: A görög tüzérég vasárnap a reggeli órák óta bombázza Piperica és Peirovo községeket. A két községből érkező hírek szerint a tüzérégi tüznek számos halottja és sebesültje van a polgári lakosság körében.

A görög csapatok folytatják a bolgár területek elfoglalását és semmi jel sem mutat arra, hogy visszavonulásra készüljenek.

Ajándék helyett föltűnően olcsó árak!

Elsmeret

Calvin-téri üzletében

Kitűnő mosott chiffon.....	K	14.800
Valódi Schroll-vászon.....	K	17.800
Legerősebb lepedővászon, 148 cm.....	K	41.000
6 személyes kávékészlet.....	K	128.000
6 személyes kávékészlet, ajour széllal.....	K	198.000
Himzett női Ia chiffon-ing.....	K	33.000
63 cm. széles, legerősebb futószőnyeg.....	K	33.000
Dublé flanel, Ia, mintás.....	K	39.000
Francia nyomott Ia flanel.....	K	33.000

Mindenfajta férfi-, női és gyermekfehérneműek, harisnyák, keztyűk, kötött-szövöttárúk, ernyők

Kérje

legújabb képes

Divatárlapunkat

az **engedmény** szelvényvel

VER-KO-CIPŐK

IV, Muzem-körut 33 + Címre ügyelni!

A piros-fehér-zöld és a svarcgelb legitimizmus harca

Győzött a kormány-legitimizmus! — Zita királyné ügyét elválasztják az Ottóétól — Andrásyt háttérbe szorították és izolálták

(A Reggel tudósítójától.) A magyar legitimista törekvések Budaörs óta tartó válsága döntő fordulóhoz ért. Tudvalevő, hogy a legitimisták között két irányzat küzd egymással: az egyik a legitimizmust nemzeti kérdésnek és nemzeti érdeknek tekinti, a másik a Habsburg-ügyben főleg a katolikus szupremáciának koronás biztosítékát keresi. Az ugynevezett „piros-fehér-zöld” legitimisták vezére gróf Andrassy Gyula, a katolikus gondolat, a hívősebb legitimizmus zászlótartói a Zichy-grófok, János és Aladár. Az ő politikai elgondolásuk közel áll az ötvenes évek ó-konzervatív lojalitásához. Nem úgy az Andrassyéké, akiknek restaurációs törekvéseit nem annyira a kegyelet vezérli, mint az a meggyőződés, hogy a Habsburgok népszerűsége a horvátok, svábok, tótok és rutének között, kedvező esély az integritás megvalósítására. Budaörs alatt Zichyék teljes passzivitásban voltak, Andrassyék viszont jobb belátásuk ellenére kitartottak a király mellett, akinek hazaröpléséről nem volt előzetes tudomásuk. Zichyék „Nemzeti Összetartás Köre”, amelynek az irányítója egy nagyon tehetséges mágus, gróf Csekonich Iván, a volt varsói követ, nem tart haragot a mai rezsimmel, ellenkezően, parlamentre exponenseik támogatják Bethlen Istvánt.

Andrassy abszolút „non possumusával” szemben a „reálpolitikai legitimizmus” útját járják.

Ez a válság ütközéspontja és innen indult ki a harc, amelynek eredményeként Andrassy nem jelent meg vasárnap Apponyi jászberényi beszámolóján. A küzdelem nemcsak itthon indult meg,

eljutott Lequeitióig is.

A legitimista reálpolitika itthon azzal érvelt, hogy Zita királyné ügyét a siker érdekében el kell választani Ottóétól, Lequeitióban pedig azt az álláspontot képviselte, hogy

Andrassy Gyula nem lehet a habsburgi gondolat főreprezentánsa Magyarországon,

mert népszerűtlen, nincsen tábora és a legrosszabb név a mai kormányzattal szemben. Tiszával való sok évtizedes párbaja miatt nem szíveli a középosztály, liberális multja miatt pedig a katolikusok előtt nem rokonszenves. Végül:

pártembernek nem lehet szerepe a legitimizmus reálpolitikájában.

Hónapok óta folytak tárgyalások úgy a kormányhoz nagyon közelálló körökkel, mint Lequeitióval. Végül is az özveggy királyné, miután Andrassy amugy is betegeskedett,

gróf Sigray Antalra, Andrassy kebelbarátjára bízta teljes képviselőt,

aki egyébként most is Lequeitióban van. Gróf Károlyi József közpállást foglal az intrikák keresztútjában, ő a két csoport nehéz harcába nem avatkozott. Andrassy Gyula minderről, ami körülötte folyt, nem értesült és tovább dolgozott a maga koncepciójának megvalósításán. Társadalmi szervezkedést akart indítani,

a magyar korona ligáját,

amelyben a jogfolytonossági gondolat valamennyi híve egyesüljön. A bujai, aztán a körmenői beszámolók már ezt a célt szolgálták. Mindez meggyőzte a nemzeti összetartást

körének passzivitásán. Zichyék nem honorálták Andrassy terveit, amelynek halogatása közben elindították, jelentékeny anyagi áldozatokkal, a maguk vidéki szervezeteinek kiépítését. Miután a Keresztény Gazdasági Párt a kormányt támogatja, így

a legitimizmus guvernementálissá lett, amíg Andrassyval emigrációban volt.

Andrassy háttérbeszorítását és izolálását a

Vasárnap kitört a német kormányválság

Három nemzetipárti miniszter bejelentette lemondását Luther kancellárnak

Berlin, október 25.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) A német nemzeti néppárt birodalmi gyűlési frakciója vasárnap, rövid megbeszélés után úgy határozott, hogy helyesli Schiele, Neuhaus és Schlieber minisztereknek azt az elhatározását, hogy a birodalmi kancellár útján még a mai nap folyamán fölmentésüket kérik. Az ülésen a párt 111 képviselőtagja közül csak hatvanan vettek részt. Schiele birodalmi belügyminiszter, aki szintén jelen volt az ülésen, a határozathozatal után azonnal elhagyta az üléstermet és fölkereste Schlieber birodalmi belügyminisztert és Neuhaus birodalmi gazdasági minisztert. Este 9 órakor

a három német nemzeti párti miniszter

Bethlen-kormány jelentős taktikai sikerei közé könyvelheti. Amíg egyrészt a mai rezsim egyik legnagyobb ballasztjától szabadul meg, másrészt a legitimizmust is kormánypartivá változtatta. A harc végső etappe-ja, hogy

hová áll Apponyi Albert gróf?

Egészen bizonyos, hogy Apponyi nem kapható egyik irányban sem. Ő a saját útját járja. Természeténél és koránál fogva is, a magyarságnak ez a nagy reprezentánsa nem hajlamos éles propagandára, inkább a mérsékelt irány híve. Egy bizonyos: a lappangó válság kitört, a Nemzeti Összetartás Köre, amely a jászberényi beszámolót rendezte, nem hívta meg Andrassy Gyulát. A monarchia utolsó külügyminisztere pedig, amint már annyiszor politikai pályáján, félredl. Kiszorították. Izolálták. Tragikuma nem riportot, esszét érdemel.

megjelent Luther birodalmi kancellárnál és tudomására adta lemondását.

Politikai körökben híre jár, hogy Luther a megüresedett három miniszteri széklet államtitkárokkal tölti be és a locarnói egyezményeket a Reichstag elé terjeszti, mert arra számít, hogy a német nacionalisták egy részének támogatásával

sikerül a többséget megszerezni.

Amennyiben a birodalmi gyűlés nem ratifikálná az egyezményeket, akkor

a kormány föloszlatja a parlamentet, amihez állítólag már megszerezte Hindenburg elnök beleegyezését.

„Az a kormány, amelyet egy szűk hivatalnoki kaszt, 500 latifundium és 50 nagykapitalista támogat..“

Baross János vasárnapi beszámolója

Solymár, október 25.

(A Reggel tudósítójától.) Vasárnap délután tartotta meg beszámolóját Baross János képviselő, amelyen a pillisvörösvári kerület minden községe képviseltette magát. Baross Malasits Géza, Hegymegi-Kiss Pál, Létay Ernő, Nagy Ernő, Szakács Andor képviselők társaságában érkezett Solymárra, ahol nagy ünnepélyességgel fogadták a pesti vendégeket. Ezután

Baross János

tartotta meg beszámolóbeszédét:

— A mi együttes megjelenésünk bizonyítja, hogy a Demokratikus Blok nem mult ki, de napról-napra erősebb. Ez a blok meg fogja bukatalni azt a kormányzati rendszert, amely csödbe vitte az országot. Így töltötte meg az államkasszát, amit egyébként kellő csendőrföldzet mellett minden vidéki pénzügyigazgató meg tud csinálni. Azonban ez nem böles politika, mert hiszen

ennek a kormányzásnak egyenes következménye a munkanélküliség, az öngyilkosságok, a népbetegségek rohamos terjedése és a legjobb szakmunkások tömeges kivándorlása.

Bukarestet, Angorát és az elpusztult francia vidékeket magyar munkáskezek építik föl és a világ minden városában találni olyanokat, akiket ez a rezsim üldözött ki hazájukból.

Az a kormány, amelyet egy szűk hivatalnoki kaszt, 500 latifundium és 50 nagykapitalista támogat, nem csinálhat jó külpolitikát.

Csödöt mondott a földreform, amelyet kellő ösztönöség és megalapozás híján kezdtek el és fejeznek be most decemberben. Romániában 100.000 hektáros birtokokból elvettek és szétosztották a nép között 99.000 hektárt és megtartották azt az ígéretet, amelyet a háboru alatt tettek a harcoló katonáknak, ellenben nálunk az Eszterházy hercegi hibbizományok még mindig 350.000 hold földje van. Ez ellen küzdünk mi, akik

helyet követelünk a magyar népnek ebben a csonka országban.

Ha a népnek nem lesz elég ereje annak a politikai rendszernek támogatására, amely azt sürgeti, hogy a latifundiumok rendszeréről az egészséges földeloszlásra kell áttérni, akkor Magyarország sorsa végleg meg van pecsételve.

„Nagyatádi tudott keresztény lenni gyűlölet nélkül“

Oroszáza ünnepe nagyatádi Szabó István emlékére

Oroszáza, október 25.

(A Reggel tudósítójától.) Mayer János földmívelésügyi miniszter vasárnap reggel több nemzetgyűlési képviselő kíséretében Oroszázra érkezett, hogy résztvegyen nagyatádi Szabó István arcképek leplezési ünnepélyén. Az ünnepi beszédet Lovász János kispap képviselő tartotta:

— Nagyatádi Szabó István — ugymond — tudott keresztény lenni gyűlölet nélkül és tudott demokrata lenni demagógia nélkül.

Sem a népszerűség verőfényében, sem a hatalom magaslatán nem szédült meg. Nem szerzett anyagi javakat, két kincset vitt a sirba: tiszta lelkiismeretét és a vállalt kötelesség teljesítését.

Csizmadia András, Oroszáza képviselőjének délutáni beszámolóján Mayer János földmívelésügyi miniszter beszédet mondott:

— Nagyatádi Szabó István és Bethlen István gróf összefogása biztosította a szilárd kormányzatot. A kispapapárt végleg Bethlen István gróf mellé állott, mert nagyatádi Szabó István is ezt az utat jelölte ki számukra.

Ober Selters

viz. Régi bevált szer a légzőszervek betegségeinél

Kapható mindenütt

Főraktár: Köves és Társai Rt. ásványvíz nagykereskedők Budapest, IV. Váci-utca 42. Telefon: J. 56-05 és J. 151-25

ORION FILM

„ZIG“
a fekete lovag

Douglas Fairbankssal

és
Buster Keaton
 attrakciós burleszk

Vesia-mozgó
Erzsébet-körut

Tündér-mozgó
Szondy-utca 11

Fortuna-mozgó
Rákóczi-ut

Turán-mozgó
Nagymező-utca

Minden külön értesítés helyett!

Löwy Lajosné szül. Klein Ilka, Károly I. Frigyesné szül. Klein Malvin, mint gyermekei, úgy a maguk, mint az alulírt rokonság nevében fájdalomtól megtört szívvel jelentik, hogy szeretett édesapjuk:

Klein Jakab ur

a „Klein és Fla pipereszappan- és Illatszeryár Rt.” megalapítója

e hó 24-én hajnalban, rövid szenvedés után, munkás és áldásos életének 93. évében, csöndesen jobblétre szenderült.
Drága halottunkat e hó 26-án, hétfőn délelőtt 12 órakor fogjuk a rákoskeresztúri izr. temető halottasházából a családi sirbaltba utolsó útjára kísélni.

Nyugodjék békében!

Özv. Klein Gyuláné szül. Korányi Renée mint menyee.

Löwy Lajos és Károly I. Frigyes, mint vejei.
Földes Józsefné szül. Klein Klára és Klein Tibor, mint mokái.

Földes Jánoska, mint dédunokája.

Földes József és a kiterjedt rokonság.

Csöndes részvétet kérünk!

Budapest, 1925 október 24.

A kormányzó visszaküldi a választójogi törvényjavaslatot a nemzetgyűlésnek

Parlamenti mozgalom indult meg a jelentkezési kötelezettség eltörlésére

(A Reggel tudósítójától.) A kormány eredetileg úgy tervezte, hogy a költségvetés után a főrendiház reformját tárgyalatja le a nemzetgyűléssel. E sorrendben azonban A Reggel értesülése szerint változás áll be, mert

a kormányzó a választójogi törvényjavaslatot vissza fogja küldeni a nemzetgyűlésnek

azzal, hogy a javaslat 74. szakaszát tegye újabb megfontolás tárgyává. Ilyen körülmények között minden valószínűség amellet szól, hogy

a főrendiház reformjának tárgyalását a választójogi javaslat újabb vitája előzi meg.

A javaslat ominózus 74. szakaszát annak idején Sziij Bálint indítványára vették föl a javaslatba és eszerint még azok a választók is tartoznak megjelenni a választási bizottság előtt, akik szavazati jogukkal élni nem kívánnak. Az ellenzék nagy offenzívát indított Sziij indítványa ellen és csak a javaslat megszavazása után derült ki, hogy maga Sziij Bálint is tévedett és a 74. szakasz nem abban a szövegében ment keresztül, ahogy ő azt eredetileg tervezte. Erre vonatkozóan

Sziij Bálint

a következőket mondotta A Reggel munkatársának:

— En a választók jelentkezését

nem a választási bizottság, hanem a szavazatszedő küldöttség előtt akartam kötelezővé tenni.

A választási bizottság ugyanis a kerület székhelyén működik és a választókra nézve nagy nehézséggel járna beutazni a székhelyre ahelyett, hogy az egyes választási körzetek szavazatszedő küldöttségei előtt eleget tehetnének jelentkezési kötelezettségüknek. A választási bizottság megjelölése teljesen intencióm ellenére került a javaslatba és ezt a tévedést minden körülmények között reparálni kell.

Továbbra is ragaszkodom a jelentkezési kötelezettséghez, mert az indolens parasztságot oda kell terelni az urnákhoz

és megtanítani őket arra, hogy ne csak kiadjanak a jogokért, hanem gyakorolják is azokat.

Politikai körökben ezek után fölmerült az a gondolat, hogy Sziij Bálint tévedését az egyeztető bizottság igazítsa helyre. A bizottság elnöke,

Huszár Károly

így nyilatkozott erről A Reggel-nek:

— Sziij Bálint írásban nyújtotta be indítványát és az egyeztető-bizottság megállapította, hogy az elfogadott indítvány szóról-szóra megfelel a törvényjavaslatba került szövegnek. A két szöveg tehát nem tér el egymástól és így

az egyeztető bizottságnak nincs módjában, hogy a választójogi javaslaton bármiféle változtatást eszközöljön.

A Reggel munkatársa beszélt ebben az ügyben

Puky Endrével,

a választójogi javaslat előadójával, aki a következőket jelentette ki:

— A kötelező jelentkezést kezdettől fogva nem tartottam szerencsés gondolatnak és tekintettel arra, hogy itt nyilvánvalóan tévedésről van szó és maga az indítványozó képviselő is másképen értette javaslatát, véleményem szerint az egyeztető-bizottság is elgázithatná a hibát. De ha a bizottság elnökének nyilatkozata szerint erről nem lehet szó, akkor

nincs más hátra, mint hogy a kormányzó ur visszaküldje a választójogi javaslatot a nemzetgyűlésnek, ami bizonyára meg is fog történni

és így a tévedés még a javaslat kihirdetése előtt korrigálható lesz.

A választójogi javaslat előreláthatóan a költségvetési vita befejezése után, januárban kerül újból a nemzetgyűlés elé, amny azonban máris bizonyos, hogy

nemcsak az egész ellenzék, hanem a kormánypárt nagy része is föl fog vonulni a jelentkezési kötelezettség ellen

és így könnyen megtörténhetik, hogy a 74. szakasz nemesak, hogy módosulni fog, hanem teljesen ki is marad a választójogi javaslatból.

Áthelyezéssel büntették Kovács Lőrinc hitoktató lelkészt, aki a szülők állítása szerint halálra verte egyik tanítványát

Baleset vagy Kovács hitoktató brutál: és okozta-e Pribl Frigyes ötödik elemista halálát?

(A Reggel tudósítójától.) Az óbudai Vörösvári-utcai elemi iskolában nagy az öröm a gyerekek között. Vasárnap is — a szünnap dacára — csak az iskoláról beszélnek, örömmel adják hírül egymásnak és szüleiknek, hogy

Kovács tisztelendő ur már nem tanít az iskolában, mert áthelyezték.

Kovács Lőrinc lelkész a katolikus növendékeket hittanra oktatta és — amint azt a gyerekek elmondják — egy fölkennt paptól fokozottan visszatetsző módon ütötte-verte tanítványait.

Áthelyezését most egyik tanítványának tragikus halála okozta,

PULLOVER
ÉS KÖTÖTT MELLÉNY-
KÜLÖNLEGESSÉGEK

GÁL

KÁROLY-KÖRUT 3. SZ.

aminek előidézésével a gyermek szülői Kovács Lőrinc hitoktató lelkészt vádolják. A szerencsétlen véget ért gyermek: a 11 éves Pribl Frigyes, az ötödik osztály egyik legjobb tanulója. Atyja, Pribl Frigyes, a Victoria vegyszeti gyár gépésze, mondotta el az esetet A Reggel munkatársának:

A kisfiu e hó 10-től, szombattól kezdve igen erős fejfájásról panaszkodott. Szerdán már annyira fokozódtak fájdalmai, hogy ágyban kellett maradnia. Csütörtök reggelre elvesztette eszméletét, az előhívott orvosok sem tudták rajta segíteni, a gyermek aznap délben meghalt. A kerületi tisztí orvos a halotti bizonyítványban a halál okául vörhenyt írt be. Mivel azonban a gyermek a halál előtt a vörheny jelei nem mutatkoztak, az apa nem nyugodott bele a tisztí orvos megállapításába, érdeklődni kezdett a gyermek barátainál és iskolatársainál: nem panaszkodott-e nekik valamiről a gyermeke, nem verekedett-e össze valamelyikükkel? A kisfiu egyik osztálytársától azután ezt a meglepő fölvilágosítást kapta:

— Kovács tisztelendő ur ütötte meg a Fricit. A hittanórán úgy vágta kétszer pofon, hogy a padnak esett.

Miután ezt a többi gyerek is megerősítette, Pribl Frigyes fölkereste a Vörösvári-utcai elemi iskola igazgatóját, Kovács Gyulát és fölkererte: indítsa meg a vizsgálatot abban az irányban, hogy igazat mondanak-e a gyerekek. A vizsgálatot Móra igazgatóhelyettese folytatta le és a gyerekek egybehangzó vallomása alapján azt a megdöbbentő tényt állapította meg, hogy

Kovács hitoktató lelkész a tanítványait rendszeresen pofozta, sőt rugdosta.

Mikula nevű tanítványán pár nappal ezelőtt

olyat rugott, hogy a gyerek az ajtón keresztül kiesett a folyósóra,

a kis Pribl Frigyes pedig pénteken, e hó 9-én — tehát halála előtt néhány nappal — kétszer hatalmasan arculütötte.

mert a gyermek nem tudott egy kérdésére felelni. A vizsgálat ezen megállapítása következtében az apa nem hagyta, hogy gyermekét eltemessék, hanem ragaszkodott ahhoz, hogy a holttestet előbb boncolják föl. Tizenötödiktől 21-ig feküdt a gyermek holtteste a bonctani intézetben, 21-én, szerdán boncolta föl dr. Kenyeres Balázs egyetemi tanár.

A boncolás megállapította, hogy a gyermek nem vörhenyben halt meg, a halál oka: agyhártyagyulladás,

amelyhez másodsorban mandulagyulladás is járult. Az apát a boncolás eredménye csak megerősítette abban a gyanújában, hogy gyermeke halálát az arculütések okozták, mivel közelálló a lehetőség, hogy az agyhártyagyulladás ezek az ütések idézték elő. Pribl Frigyes fölkereste tehát Sagmüller óbudai plébánost és megkérte, legyen segítségére abban, hogy a hitoktató elvegye méltó büntetését. Sagmüller plébános jelentést tett az esetről a hitoktató fölöttesének: Novák Lajos prelátusnak, aki Kovács Lőrinc hitoktatót haladéktalanul áthelyezte a X. kerületi elemi iskolához. Sagmüller plébános a történetekről így nyilatkozott A Reggel munkatársának:

— Kovács Lőrinc hitoktató-lelkész áthelyezése valóban megtörtént. Ez mindenesetre büntetés, de csak azért, mert bebizonyosodott, hogy a lelkész valóban ütötte és pofozta a gyermekeket. Ezt különben ő maga is beismerte. Nem tartom azonban valószínűnek, hogy a szerencsétlen véget ért gyermek halálát valóban a lelkész ütései okozták. Tanuim vannak arra, hogy a gyermek a hitoktató fenyegetését megelőzően az egyik téglagyári bányában leestett egy kőrakásról, tehát épp úgy lehetséges, hogy ez az esés okozta halálát.

Pribl Frigyes ezzel szemben a rendőrséghez fordul és kéri a hivatalos vizsgálat lefolytatását.

A szocialisták is lemondanak mandátumukról, ha csakugyan sor kerül a nemzetgyűlés életének meghosszabbítására

Peidl Gyula nyilatkozata

(A Reggel tudósítójától.) Apponyi Albert gróf kijelentette jászberényi beszámolójában, hogy ha a kormány csakugyan rászánja magát a nemzetgyűlés mandátumának meghosszabbítására, ilyen mandátum alapján törvényhozói működést kifejtjen nem fog, vagyis lemond mandátumáról. A Reggel munkatársa beszélt ebben az ügyben

Peidl Gyulával,

a szociáldemokrata párt vezérével, aki a következőket jelentette ki:

— Apponyinak teljesen igaza van. Ha törvénytelenül, sőt törvényellenesen meghosszabbítják a nemzetgyűlés mandátumát,

akkor csakugyan nincs más megoldás a számunkra, mint hogy lemondjunk a mandátumunkról.

Ezt a kérdést egyébként a költségvetési vita folyamán szövegesen a parlamentben is és a miniszterelnököt nyílt színavallásra fogom föl-szólítani.

1 1/2 millió pengőt

szeretnénk kiutalni üzletszerző munkatársaink tiszteletdíjjakép. Csak abszolút komoly, megbízható kultüremberek bemutatkozását várjuk igazoló okmányokkal 10-12, vagy 4-6 között: József-körut 19, II. 4

Az Omke vasárnapi közgyűlésén Antal püspök a kereskedelmi etikáról beszélt, a többi szónokok súlyos adósérelmek miatt panaszkodtak

A kereskedők állásfoglalása a 14.500-as osztószám bevezetése mellett

(A Reggel tudósítójától.) Az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés vasárnap délelőtt tartotta meg a Lloyd dísztermében évi rendes közgyűlést. Elsőnek *Balkányi Kálmán* tartotta meg emlékbeszédét *Heinrich Ferencről*. A család nevében a megemlékezésért *Heinrich Gábor* mondott köszönetet. Ezután *Morvay Jenő* helyettes államtitkár tolmácsolta a kereskedelmi miniszter üdvözlését, majd *Sándor Pál* elnök *Gothain György* volt német birodalmi pénzügyminisztert köszöntötte.

Antal Géza református püspök

tartott ezután nagy érdeklődéssel fogadott beszédet: „A kereskedelem és etika” címen, amelyben azokra a momentumokra mutatott rá, hogy a közvélemény miatt részesíti igazságtalanul, kedvezőtlen megítélésben a kereskedelmet.

— Igenis megvan az ugynevezett kereskedelmi etika — mondotta Antal püspök —, amit legjobban a tözsden látunk, ahol pusztán az adott szó képezi az ügyletek alapját, tehát érvényesül a legmagasabb etika: az adott szó szentsége. Majd rámutat arra, hogy a kereskedőnek, aki a múltban épp úgy, mint a jelenben, mindig a legnagyobb dicsőítést hozta meg altruizmus és nemzeti célokért, a jövőben is fokozottan kell, hogy az altruizmus és a nemzeti célok szolgálatába álljon.

A kereskedelemnek ki kell küszöbölni magából azokat az elemeket, amelyek nem állnak a tisztességes kereskedői etikai színvonalán

és ezt csak az olyan erkölcsi testületekbe való tömörülés révén lehetséges, mint amit az Omke jelent.

Antal püspök nagy tetszéssel fogadott beszéde után *Székács Imre* követelte, hogy a fűzésrendszert az egész vonalon léptessék életbe. *Gonda Hugó* egyik legégetőbb gazdasági prob-

lémának a kereskedői hitelek megszervezését tartja. *Rabinovics Bernát* azt panaszolja, hogy ugyanakkor, amikor a pénzügyminiszter a forgalmi adót 3%-ról 2%-ra szállította le,

az esetek 97%-ában az átalányösszegeket fölemelte.

A legtöbb kiskereskedőtől még mindig kívánják a kötelező könyvvizetést. *Blumenthal Béla* (Hatvan) szintén a kereskedők adósérelmeiről beszélt. Elmondja, hogy ugyanakkor, amikor három fórum elfogadta már az adókievetést, megjelenik a pénzügyigazgatóság és a kereskedő adóját fölemeli.

A közgyűlés az alapszabályok néhány pontjának módosítása után egyhangú fölkiáltással megválasztotta az új alelnököket: *Baruch Arturt* (Nyíregyháza), *Halasi Fischer Ödönt*, ifj. *Fürst Gyulát* (Pécs), *ómoraviczai Heinrich Dezsőt*, *Kontsek Gézát* (Debrecen), *Magyar Bertalant*, *hélhársi Neumann Adolfot* (Miskolc), *Ottovay Károlyt* (Szeged), *Székács Imrét* és *Vértes Emilt*. *Neumann Lajos* említette meg, hogy az ország két jelentős érdekképviselete: a Gyosz és az Omke füzőjéről jelentek meg tudósítások. Akkor, amikor ilyen kooperációról beszélnek, hangsúlyozzuk, hogy

a kereskedelem egyenrangú gazdasági tényező a másik két foglalkozási ág mellett.

Holczér Sándor ezután a 12.500-as szorzószám ellen foglalt állást. Az egyedüli helyes megoldás az aranyparitás, vagyis a 14.500-as osztószámú aranyegység bevezetése. *Sándor Pál* kijelentette, hogy a nemzetgyűlésen a valutatörvény tárgyalása alkalmából ebben az irányban fog állást foglalni, de ha a kormány mégsem tenné magáévá a 14.500-as szorzószámot, úgy inkább a 10.000-es szorzószám bevezetését tartaná alkalmasnak.

Vendéglős lett-e Friedrich István?

Tárgyalások a Kizsel-vendéglős szanálásáról — Friedrich vezette a tárgyalásokat, maga is kölcsönt adott, de mégsem lett vendéglős

(A Reggel tudósítójától.) Tavaly nyílt meg a Kossuth Lajos-utcában a Kizsel-féle vendéglő, amelynek a földszinten és az első emeleten vannak a helyiségei. Milliárdos költséggel alakították át ezeket a helyiségeket és tették alkalmassá olyan nagy forgalom lebonyolítására, amelyen forgalommal csak nagyon kevés vendéglős rendelkezik Budapesten. A sokmilliárdos átalakítás és befektetés természetesen nagy terhet jelent még az olyan kitünően menő vendéglősnek is, mint a Kizselé. A közönség szereti a földszinti sörözőt és az első emeleti finom éttermet is, azonban ennek ellenére a súlyos átalakítási terhekkel kapcsolatban Kizselnek legutóbb újabb tőkére volt szüksége. Ezzel összefüggésben legutóbb az a hír terjedt el a fővárosban, hogy Kizsel József, a vendéglős tulajdonosa, társat vett maga mellé és hogy

ez a társ nem más, mint Friedrich István, Magyarország volt miniszterelnöke.

Friedrich István már sok meglepetéssel szolgált és változatos politikai szereplése nem egyszer keltett föltűnést. Az, hogy vendéglős lett, sem hangzott tehát egészen hihetetlenül. A Reggel munkatársa azonban, hogy ellenőrizze a hír valóságát, megkérdezte magát Friedrich Istvánt, akivel a parlament folyosóján beszélünk és aki erről az ügyről a következőket mondotta:

— Arról van szó, hogy tárgyalásokat folytattam Kizsel ural bizonyos anyagi ügyekkel kapcsolatban. Egyik barátom nagyobb kölcsönt bocsátott Kizsel rendelkezésére és a meg-

állapodások előzetes megtárgyalásában és végleges megszövegezésében magam is résztvettem. Miután a tárgyalások hosszabb ideig húzódtak, magam is rendelkezésére bocsátottam Kizsel urnak bizonyos összeget, hogy az átmenetet megkönnyítsem. Kizsel urat ugyanis kitünő üzletembernek tartom, aki nemcsak szorgalmánál, de rátermettségénél fogva is nagyon alkalmas, hogy hasonló üzemet éljen álljon. Nem lettem azonban vendéglős — tette hozzá mosolyogva Friedrich István —, erre vonatkozólag kénytelen vagyok kiábrándítani azokat, akik ezt híresztelték rólam. Nem lettem vendéglős, csak segitettem a szanálásban.

Ezeket mondotta Friedrich István. Fölkerestük Kizsel Józsefet is, aki a következő fölvilágosítást adta:

— Friedrich kegyelmes urnak régi ismerőse a budai Kirschenbaum-család, amely társasviszonyba lépett velem. A tárgyalásokat a kegyelmes ur vezette, aki nagy szeretettel és jóakarattal kezelte ezt az ügyet. Hiába, ma olyan időköt élünk, hogy dacára a jó üzletmenetnek, mégis mindenkit szanálni kell! Engem is.

VÁROSI SZÍNHÁZ

HELYÁRAK 6-TÓL 58 EZER KORONÁIG

Ma, hétfőn este Aquila Adler Adelina fölléptével

Az eladott menyasszony

Smetana Frigyes operája

NÉMETH MÁRIA

fölléptével csütörtökön, október 29-én este

Bellini NORMA operája

Helyárak 12 ezertől 98 ezer koronáig

Kedden, 27-én, pénteken, 29-én, vasárnap, november 1-én

A nagy nő

Hontfy Hanna fölléptével

Szerdán, 28-án

Szombaton, 31-én

A nőta vége

Hontfy Hanna fölléptével

Délutáni előadások

Szombaton, október 31-én gyermekelőadás

Hüvelyk Matyi, tündérvjáték

Vasárnap, nov. 1-én Iglói diákok, énekes diáktörténet

A 47-ik esztendő dicsérete

(Levél a szerkesztőhöz)

Azt kérdezed tőlem, hogy mit láttam negyvenhét év alatt, amelyről érdemes volna, ma, a születésnapomon megemlékezni? — Láttam királyokat, elevenen és holtan: olyan közelségből, amelyen közelről csak egy hírlapíró nézheti meg a dolgokat. Láttam püspököket, akkor is, amikor még nem voltak püspökök. Láttam politikusokat, amikor még nem voltak miniszterek és minisztereket, amikor már nem voltak miniszterek. Láttam Csávolszky fő-szerkesztő urat négy fekete parigán járni, majd láttam őt ugyanacsak ama zuglót löstállókban lakni. Láttam irókat divatba jönni és a divatból kimenni. *Primadonnákat* ragogni és megöregedni; büszke embereket letörni, gazdagokat koldusbotra jutni... Persze, régen ezeket a dolgokat csak apránként volt alkalma láthatni az embernek. Szilveszter éjszakáján a tiz ujján összeadhatta, hogy mely ismerősével történt valamely nagyobb szabású változás. Az utóbbi években akár minden hónapban „kasszát csinálhatnánk” a körülöttünk bekövetkezett változásokról, főleg az elmúlásokról, a varjakról, amelyek karóra kerültek — mondom, minden hónapban átgondolhatnánk az eseményeket, akkor se volna rendben a mérlegünk.

Azt kérdezed tőlem, hogy miért nem öregedtem meg együtt azokkal, akik körülöttem elhervadtak, letörttek, elmúltak? Talán mértékletes voltam? — Nem voltam mértékletes, mert ennek nem éreztem sohasem szükségét. Kehelyből, női szájból ittam, ha volt mit inni. Kisebb tréfáktól sem ijedtem meg. Szereztem barátokat, de gondoskodtam ellenségekről is, hogy az élet változatos legyen. Nem mondom, hogy többet unatkoztam, mint mulattam. Az élet mindig gondoskodott arról, hogy valami tennivalóm legyen.

Hát miért nem is öregedtem meg? — Talán azért, mert ezt az utóbbi korszakot, ezt az utolsó évtizedet, amikor leginkább hervadtak és hullottak az emberek körülöttünk: sikerült kiparizni. Kiparizotam az utolsó évtized vágásait, még pedig nem is észszerűségből, hanem valamely velem született ösztönnél fogva, amint hogy nem szerettem soha fölszállni a zsufolt villamosra, nem szerettem belépni olyan fogadóba, ahol minden asztalnál ültek. Így aztán a választott magányomból, mintegy páholyból néztem azokat az eseményeket, amelyekbe mindenki beleöregedett, aki aktív részt vett bennük. — Ez a tilka, kedves Miklós, hogy aránylag fiatal embernek érzem magam.

Azt kérdezed tőlem, te, jóbarát, hogyan érzem magam Negyvenhetedik születésnapomon? — Az ifjúkor, amely még hajlamos a meghatottságokra: azt hiszi a messziségből, hogy öregedésre majd ismeretlen, nagyszerű, nem próbált érzésekre tesz szert. Leginkább azért is vidul, mert abban bizakodik, hogy ráér szomorunak lenni majd abban a korában, amikor a szomorúság és szürkülő bajusz illenek a megjelenéshez. Hát, kedves Miklós, ma reggel is azzal a megszokott káromkodással ébredtem föl, mint mindig, amelynek befejezte után minden nap csodálkozni lehet, hogy nem dőlnek össze körülöttem az üvegház falai. A nagyapám káromkodott így valamikor, de az már kilencvenévesztendő volt, azonkívül katona is volt, negyvennyolcas honvédeknek volt a kapitányuk, tehát illet is hozzá ez a dolog.

Nincs abban semmi rendkívüli, hogy az ember Negyvenhetesztendő lesz. Talán éppen olyan mindegy, hogy huszonhétéves lett. Az ismerősei és az ismeretei se gyarapodtak meg annyira, hogy fölmászhatna abba a toronyba, ahonnan az életet egykedvűen, fölényesen, bölcsen lehetne nézegetni. Eppen úgy érdekelnek az őszi fák, mintha még sohasem láttam volna őket, valamint a női divatok, amelyekről már husz esztendő előtt is azt hittem, hogy az én kedvemért találták ki őket. Azt hinnéd, hogy a negyvenhétéves férfi nem veszi észre, hogy a női harisnyakötőket mostanában hermelinből és csincsillából varrják? Azt hinnéd, hogy e tiszteletreméltó korabeli uriember már nem tulajdonít jelentőséget a rövidszoknyának, a kivágott ruhának, a modern hajviseletnek, a sohasem csalékonyabb női moeolyoknak, hűségeknek és hűtlenségeknek? — Azt mondhatnám, kedves Miklós, ha mostani magányos életemben megengedhetném magamnak az igazmondás luxusát, hogy a negyvenhétéves ember jobban érdeklődik az egyszerű dolgok iránt, mint ama világgjáró hajós, aki új kalandok kedvéért utazza be a világot. Mohóbban akarja megtaulni az életet, mint az ifjú. Bárátkozik ugyan a múlt idők kisértet-alakjaival, de voltaképpen unja őket, mint olyanokat, akikről már semmi jót nem várhat. Inkább érdeklődik a furcsa újvilág iránt, bár bölcsen látja, hogy abból őt már kirekeszteni akarják. Hát most majd megnézzük, hogyan történik tovább. Václ!

Krúdy Gyula

Parfumerie

KOSZTELITZ

Francia parfümkülönlegességek a legolcsóbban

Dorottya-utca 12 Telefon 188-89

Tekintse meg szenzációsan olcsó kirakatárait

Arany, ékszeráru nagy választékban Sajátjavítóhely Svájci óraház, Budapest VII, Thököly-ut 26

aranyat, ezüstöt, gyöngyöt és ékszert mindenkinél drágábban veszek Singer J., IV, Egyetem-u. 11. Telefon. (Kérem a címre ügyelni)

SZAKORVOSI rendelő vér- és nemibetegek részére. EZÜST SALVARSÁN OLTÁS Rendelés egész nap. Rákóczi-ut 32. I. em. 1. Rókussal szomban

Holtan szedték ki egy szemközt jövő automobil hűtőjéből a vasár- napi mótorkerékpárverseny egyik versenyzőjét

Borzalmas katasztrófa a Budapest—Balassagyarmat-i mótorkerékpárversenyen — A rendőrség szerint a fölzott és javítás alatt levő uttesten nem lett volna szabad versenyt tartani

(A Reggel tudósítójától.) A Terézvárosi Torna Club vasárnap délelőtt „megbízhatósági mótorkerékpárversenyt” rendezett Budapest és Balassagyarmat között. A versenyzőknek a Külső váci-úton kellett elhaladniuk, ahol az uttest közepe javítás alatt áll, szélén pedig az úvozás folytán fölzott. Ezen

a veszedelmes uttesten a verseny alatt borzalmas katasztrófa történt: az egyik versenyző valóságos belefurdott egy szemközt jövő automobilba és azonnal szörnyet halt.

A katasztrófáról a következő részleteket jelenti A Reggel tudósítója:

A versenyzők 9 óra 25 perckor startoltak a megyeri csárdánál. Az indulók között volt Untermyller Ferenc 25 éves magánhivatalnok, a Kammermayer-utcai Bókay-könyvkiadóvalalal tisztviselője. Pár perccel a startolás után a Külső váci-úton, a 12-es kilométerkőnél robbogott el Untermyller 40 kilométeres sebességgel. König Rudolf gépe haladt itt előtte, amelyet meg akart előzni. Ezért letért az uttest jobb oldalára. Königet sikeresen meg is előzte, de

az uttest közepén levő lehangereletlen nakadamkövek miatt nem tudott visszahátrálni az ut szabályszerű baloldalára.

A csuszós sár miatt a lejtős uttestről még az ut közepe felé sem sikerült huzódni. Ugyanakkor az ut mentén állók rémülten vették észre, hogy

a jobboldalon száguldó mótorbiciklivel szemben egy automobil jön.

Az autó vezetője látta a szembejövő mótorbiciklist, lassított, igyekezett kitérni, de a sáros talajon az autó is az uttest szélére csuszott. Körülbelül 30 lépésnyi közelben voltak már egymáshoz, amikor az autó hátsó kerekeivel egészen az árokba csuszott. E kétségbeesztő pillanatban már csak két-három méter választotta el egymástól a két gépet, amikor Untermyller teljes erejével stoppolt és gépe villámgyorsan megállt. Ebben a vérfagyasztó pillanatban

Untermyller magas ivben vágódott előre, szaladt csúszva a levegőben és fejével neki-röpült a szembejövő autó hűtőjének.

Az összeütközés borzalmas volt. Untermyller olyan erővel zuhant az autó hűtőjének, hogy

feje a szó teljes értelmében belefurdott a hűtőbe,

teste pedig az autó jobb kereke alá került. Amikor az autó nagynehezen megállhatott, csak egy rettenetes emberronsot vehettek ki az autó testéből és a kerekek alól. A szerencsétlen ember

azonnal meghalt, testének semmi ép része nem maradt.

Feje teljesen szétrobbolt, mindkét karja, lába több helyen eltört, jobb combcsontja átfurta testét. A mótorkerékpár szétért részei 25—30 méter távolságra röpültek az összeütközés helyétől.

Röviddel ezután megjelentek a mentők és az újpesti rendőrség emberei. Babó Lajos dr. rendőrkapitány vezetésével. A mentők már semmit sem tehettek, a holttestet beszállították a törvényszéki orvostani intézebe. A rendőrség

megállapította, hogy az autó a Fischer Simon és Társa Rt. tulajdona, száma Bp. 22—645. és a kormánykeréknél Weisz Miksa részvénytársasági igazgató ült, mellette a soffőr, a hátsó ülésen pedig egy budapesti ügyvéd. Már a helyszínen konstatálták, hogy

a végzetes szerencsétlenség nem az autó hibájából történt.

Weisz Miksa igazgató óvatosan vezette a

gépet, mert már Dunakeszinél figyelmeztették, hogy vele szemben versenyző mótorkerékpárosok jönnek. Ragaszkodott a forgalmi szabályokhoz, mérsékelt sebességgel, az ut bal oldalán jött. Amikor már látta, hogy összeütközés elkerülhetetlen, át akart menni jobbra, de ezt nem tehette, mert ott a többi versenyző robbogott vele szemközt. Erre az árokba vezette a gépet, de már így sem hátrihatta el a szerencsétlenséget, mert Untermyller a hirtelen fékezéssel pccsételte meg sorsát. Oly erővel fékezett, hogy nemcsak cipője vált le lábáról, hanem még a húst is letépte a jék a sarkáról. Weisz Miksa igazgató és a tanuk kihallgatása vasárnap este 8 óráig tartott az újpesti rendőrségen és ekkor az autó utasait elboesátották. A rendőrség véleménye szerint

az éjszakai eső után és a javítás alatt levő uttesten nem lett volna szabad a versenyt megtartani.

A szerencsétlenség után az egyik versenyző azonnal berobogott Untermyller Ó-utca 6. szám alatti lakására, ahol Untermyller édesanyját értesítette fia szörnyű haláláról.

Caillaux vasárnap harcias beszédet mondott saját kormánya ellen

Csak órák kérdése a Painlevé-kormány lemondása — Az új kormányból Caillaux-n kívül még három miniszter fog kimaradni

Páris, október 25.

(A Reggel tudósítójának távirata.) Caillaux vasárnap a republikánus párt sarkbei bankettjén harcias beszédet tartott, amelyben élesen állást foglalt minden olyan törekvés ellen, amely a kabinetben belül vagy azon kívül akadályt állít a pénzügyi kibontakozás elé. Biztosra veszik, hogy

Caillaux kijelentései a hétfői minisztertanácsban nagy vihart fognak kiváltani és a Painlevé-kormány beadja lemondását, hogy Caillaux nélkül újból megalakuljon.

Arra is számítanak, hogy az új kormányban De Monzie, Durafour és Anterion sem kapnak társat. Ebben az esetben

Painlevé a szocialisták bevonásával rekonstruálná kormányát, amelyben személyesen

venné át a pénzügyminiszterium vezetését.

Ha a hétfői minisztertanács a kabinet lemondásával végződne, a baloldali pártok vezetői haladéktalanul megkezdik tanácskozásukat a krízis megoldásáról és a csütörtökön összeülő kamara már új kormányt fog a miniszteri székeken találni. Caillaux hívei viszont azt han-

goztatják, hogy ezt a kérdést nem lehet minisztertanácsban vagy pártvezéri konferencián elintézni és

Caillaux csak akkor hagyja el helyét, ha a kamara bizalmatlanságot szavaz a pénzügyminiszternek.

A francia kultuszminiszter kihallgatáson fogadta Heltai Jenőt

Páris, október 25.

(A Reggel tudósítójának távirata.) Delbos francia kultuszminiszter

ma délben különkihallgatáson fogadta Heltai Jenőt,

aki most itt tartózkodik. Heltai közel egy-órát tartózkodott a kultuszminiszternél, akit többek között a francia és magyar irodalmi körök intenzívebb kulturális együttműködésének lehetőségeiről is tárgyalt.

!! Siessen lakberendezési cikkeit !!
!! bevásárolni, míg a készlet tart !!

mert

Elonox

Koronaherceg-utca 10
Ráhóczy-ut 32, II. Fő-utca 32
Kálvin-tér (Kecskeméti-utca sarok)

árait lényegesen leszállította

anélkül, hogy ez az áru minőségének rovására történne.

	aug. 31-ig	szep. 1-től
Japán selyem, valódi, 95 cm.....	78.000	69.000
Csipkeszövet, Ia, 50 cm. széles.....	48.000	25.000
Csipkeszövet, Ia, 140 cm. széles.....	145.000	98.000
Függönyetamin, azsuros, 150 cm.....	33.000	29.000
Függönygrenadin, tiszta cérna, 112 cm....	42.000	37.000
Függönytüll, fehér, 100 cm.....	23.000	19.000
Függönytüll, ecru, Ia, 300 cm.....	127.000	98.000
Butorcreton, valódi angol, 70 cm.....	34.000	29.000
Madras függönyszövet, sötét színben 130 cm.	140.000	80.000
Gobelin butorszövet, 130 cm.....	175.000	140.000
Damaszt butorszövet, 130 cm. széles.....	180.000	135.000
Damaszt butorszövet Ia, 130 cm.....	330.000	250.000

Velencei, filé- és cernacsipkék a legnagyobb választékban

Kárpitások és lakberendezők figyelmébe!

Koechlin Baumgartner & Cie világhírű Mulhousi (Elszász) gyár teljes butorszövetkészletét cégem félárban megvette és azt félárban árusítja

Butorszövet, kézinyomással, 130 cm. 250.000 K helyett **125.000 K**

Rekord-műsor

utolsó hete a

Terézköruti Szinpadon

Kezdeté ¼9 órakor
Telefon 65-54

Milliókat takarít meg

ha az **Opalograph** sokszorosítón sokszorosítón házilag állítja elő nyomtatványait. Sokszorosít: kéz- és gépirásos körleveleket, arjegyzékeket, lajstromokat, kottát, rajtot, stb. Korlátlan példányszámban, minden színben: tiszta, éles levonatok, egyszerű kezelés! Díjmentesen bemutatja, ajánlatot küld: **ESTA** fotóipar, Budapest IV, Ferenciek-tere 2, félemelet. Telefon: J. 152-19

HIREK

Domnu Cuza

Két zsidót és négy magyar legényt hajtanak be a városba román csendőrök. Egész puhára vannak verve, alig reagálnak már a puskatus biztatására. Ahogy elvándorognak előttem, arcukon csendőrtényér lila lenyomatai mellett hosszú fekete daganatok arabeszkje díszlik. Ismerős műfaj: a gumibot ihletett alkotása. Csakugyan, diáksapkás ifjak — itt licistáknak hívják őket —, sort állanak az utca két felén és egyre új tettekre buzdítják a fogékony csendőröket. Együtt jöttek a szomszéd faluból, ahol a diáksapkások hazafias igazoltatást helyeztek folyamatba s mert az igazoltatottak ellenségesen viselkedtek a nemzeti gumibottal szemben, most államellenes magatartás okából fogják őket a prefekturán agyonverni Mare Romania rendőrei. A magyarokat és a zsidókat. A kisebbséget. Mindig együtt ezt a kettőt, a világ két keserves árvóját. Ez egy, amit Erdélyben láttam. A másik emlékem egy beszélgetés. Román ur magyarázta, hogy a magyar és a zsidó egy, mert most is konokul magyarnak vallják magukat a zsidó kereskedők, szeszfőzők, orvosok és bankárok és ami legjobban fáj, nem tágtanak a magyar bankoktól, nem akarnak szóba állani a román tökével és — így mondta a román ur —, finanszírozzák a magyar kulturális ellenállást. Együtt a magyarok és a gazdag nagyváradi zsidók. A kisebbség. Jegyezzük meg jól: a zsidó és keresztény vallású magyar kisebbség. Már most — diáksapkák román generálisa —, Cuza ur eljött Pestre és itt megtárgyalta a magyar, illetve német burssipkák vezérével, hogy mi módon lehetne a kisebbségeket a többségi nemzetek internacionáléja erejével eredményesen elintézni. Tehát Csonkamagyarországon a zsidó „nemzetet”, odaát Erdélyben pedig azt a kisebbséget, ami ott található, a zsidó és a magyart együtt. Cuza ur segíteni fog legyűrni a magyarok zsidóságot, viszont a magyar Cuzák segítik a románt az erdélyi zsidók elintézésében. A lehetetlen, ime, lehetővé vált: a nacionalizmusok internacionáléja effektív, csupán a nacionalizmust kellett antiszemitizmussal behelyettesíteni. Most aztán remény van arra, hogy itthon megvédhetjük Cuza ur segítségével a magyar fajt a zsidótól, viszont Erdélyben sikerülni fog a zsidóságot kiverni a magyarságból, amiáltal a magyarság ellenállása az egyetlen lehetséges eszközében, a gazdasági eszközökben megbénul, s lesz egy ellenálló zsidó nemzetiség a gazdag szász mellett és a gazdaságilag gyöngye magyarság megszűnik veszélyes tényező lenni. A nacionalizmusok így jól megférhetnek egy internacionáléban, hiszen Cuza ur nem bántja Csonkamagyarországot, mihelyt a magyar Cuzák nem bántják Nagymagyarországot. Egyszerű a dolog: irredenták helyett legyünk antiszemiták, adjuk oda a románnak az ő kisebbségeit (pech, hogy némely magyarok is vannak köztük), hogy mi szabadon igazoltathassuk a magunk kisebbségét. Mondjuk ki elvben, hogy nem a románoktól kell visszakapnunk Erdélyt, hanem a zsidóktól Csonkamagyarországot s ezen az alapon, a trianoni mű alapján a két nacionalizmus, a magyar és a román internacionáléja kész. Pász. Vagy, ha úgy tetszik: fatig.

Nem hiszem, hogy a magyar urak így gondolták, de az nem segít azon, hogy így van. És most megint elődem rémlik egy emlék. Bocsnát, most meg Jászi Oszkár jut eszembe. Hideg, szentelen doktrínák, ostoba tudós, aki egy dogma burája alá bujt el, minden élő valóság elől. Egy doktrínában megoldani az összes problémáikat, ez a nagyot akaró korlátoltak tragédiája és azé az országé, amely az ilyenek karmai közé kerül. Egy mód van az ország boldogítására, mondta Jászi és had vesszen az ország, ha nem sikerül. Akkor is az ország a hibás, nem a doktrína, amely a tudós koránjában megírva áll. Az élő ország csak arra való, hogy kísérleti anyaga legyen a doktrínának és ha a kísérlet halálal végződik, akkor, pardon, tévedtünk, de nem a doktrínában, hanem a kísérleti nyul arravalóságában. Legföljebb nem lesz Magyarország, de szociológia lesz, vélte Jászi Oszkár és ma úgy szól a tan, hogy legföljebb nem lesz Nagymagyarország, de antiszemitizmus lesz. Mi itt a különbség, az Istenért, kedves szerkesztő uram? A szin, a cél, a hit, a meggyőződés? Hiszen Lenin is

meg volt győződve, hogy megváltotta a világot és Jaeger tanár ur is szentül hitte, hogy minden függő probléma megoldódott, ha az emberek gyapjalsóneműt viselnek. Nincs veszedelmesebb fenevad az egyelvű világmegváltónál, azt én tudom, kérlek, de a nemzetek csak akkor tudják meg, amikor az elv belehasít a bőrükbe. És ez, kérlek, rémes és kétségbeesítő.

Márkus László

— MacDonaldot ünnepélyesen fogadták Berlinben. Berlinből telefonálja A Reggel tudósítója: Ramsay MacDonald, aki szombaton délelőtt utazott el Prágából, a késő éjjeli órákban ideérkezett. A Friedrichstrassei pályaudvaron a külügyminiszterium egyik államtitkára, az angol követ és a követség személyzete üdvözölte ünnepélyesen a volt premiért, akinek tiszteletére Stresemann külügyminiszter és Braun porosz miniszterelnök disztribúciót adnak.

— Ripka Ferenc és „A Nép”. A hetekkel ezelőtt megszünt és csődönkívüli kényszeregyezés alatt álló „A Nép” című lapban június 8-án „Budai levelek” címen cikk jelent meg, amelynek tartalma miatt Ripka főpolgármester sajtórádgalmazás vétsége címén följelentést tett. A nyomozás során Büszörmenyi Zoltán jelentkezett mint szerző, aki az inkriminált közleményben így aposztrofálta a főpolgármestert: „Csehországban született és a neve tulajdonképpen nem is Ripka, hanem az elején kalapos Z betűvel Zsipka. Később került Magyarországra, zsidó nevelte föl, annak idején Heltai Ferencnek, a gázgyár diktátorának volt a sajtókifutója és összekötője.” Török Géza kuriai bíró ítélőtarúsa szerdára tüzte ki ennek a sajtópörnek a főtárgyalását.

— Letenyén dr. Fitz Artur 600-zal több ajánlást kapott, mint a két ellenjelöltje együttesen. Letenyéről táviratozzák A Reggel-nek: Az este közzétett hivatalosan az ajánlások eredményét. A kerületnek 6600 választója van, tehát 660 aláírás a szükséges ajánlások száma. Dr. Fitz Artur keresztény nemzeti gazdasági párti 2368 ajánlást kapott, dr. Pozsgó Rezső ügyvéd, pártönkivüli 1028-at, dr. Somogyi Béla ügyvéd, fajvédő 710-et. Így mind a három jelölt megszerezte a szükséges számú ajánlást. A kerület mai hangulata után ítélve, Fitz már az első választásnál megkapja az abszolút többséget.

— Hajnali botrány az Emke-kávéházban. Vasárnap hajnalban hat órák erősen ittas állapotban tért be az Emke-kávéházba Dankovszky József, az Eredő Magyarok Egyesülete gazdasági szervezetének volt vezetője, egy őrmester társaságában. A kiszolgálásukra odasiető pincérre Dankovszky így kiáltott rá: „Eredj a fenébe és küldj egy keresztény pincért magad helyett.” Majd fölállt egy székre és onnan kiabálta: „Zsidók, ki innen!” A főpincér távozásra szólította föl a zajos vendéget, aki azonban ezt felelte: „Engem nem lehet kidobni, én főhadnagy vagyok.” Majd fölkapott egy székét és azzal fenyegetődzött, hogy betöri a kávéház összes ablakait. A botrányos jeleneteknek a pincérek csak úgy tudtak véget vetni, hogy telefonáltak a városparancsnokságra, ahonnan egy százados sietett a helyszínre. A kávéház előtt posztoló két rendőrrel együtt igazoltatta a botrányokozókat. Az őrmestert a városparancsnokságra szállították, míg Dankovszky Józsefet, akiről kiderült, hogy nem tiszt és jogtalanul nevezi magát főhadnagynak, a VII. kerületi kapitányságra állították elől, ahol Bodó Alfréd rendőrfogalmazó kihallgatta és előndháborítás és nyilvános helyen való botrányokozás címén 250.000 korona pénzbüntetésre ítélte.

— Lukács Pál a János-szanatóriumban. Lukács Pál, a Vígsház fiatal művésze, akinek idegzetét az utolsó hónapok megfeszített munkája erősen megviselte, orvosai tanácsára szombaton este bevonult a Városmajor-utcai János-szanatóriumba. A szimpátikus tehetséges fiatal művész továbbra is megtartja régi szerepét a Vígsházban, de új szerepeket egyelőre nem tanul s egész nap pihen. Orvosai véleménye szerint néhány heti gyógykezelés után gyógyultán fogja elhagyni a szanatóriumot.

— Leesett a villamoskocsi tetejéről. A kelenföldi villamosremizben Müller Ferenc 46 éves napszámos egy villamoskocsi tetejéről leesett és súlyos agyrázkódást szenvedett. A mentők a Rókus-kórházba szállították.

— Aratlanul előlőszött idősebb tanító kéri embertársait, sziveskedjenek őt valamely állásba bejuttatni. A német nyelvet tökéletesen bírja. Címe: A Reggel kiadóhivatalában.

NYUKOSZ
SORSJÁTÉK
HUZÁSA
SZOMBATON

— Három játéklubbban százezer kártyát zott el egy sikkasztó vasúti tisztviselő. A fő kapitányságon a Tisztviselők és Katonatiszti Bevásárlási Szövetkezete följelentést tett Demke Ferenc 30 éves államvasúti tisztviselő ellen, aki a szövetkezet kárára százezer koronát sikkasztást követelt el. A szövetkezet, amelynél az összes állami alkalmazottak vásárolhatnak, megbizta Demkét, hogy a Máv. észak fő műhelyében a szövetkezetnek tagokat szerezzen, üzleteket kössön és minden hónapban esedékes részleteket inkasszálja. Demke egy ideig rendesen elszámolt a központnak, azonban az utóbbi időben nem találták rendben a számadásait. A főműhely telepéről ugyanakkor bizalmasan értesítették a szövetkezet központját arról, hogy Demke az utóbbi időben föltűnően költekezik és állítólag nagy kártyaadósságai is vannak. A főkapitányság azonnal megindította a nyomozást és a detektívek megállapították, hogy Demke éjszakai különböző kártyaklubokban tölti és nagy tételekben játszik. Demkét a kártyaasztal mellől előlították a főkapitányságra, ahol beismerte, hogy az inkasszált pénzből az utóbbi hónapban százezer koronát sikkasztott el és a pénzt a Filmklubban, a Royalista-klubban és a Szent-György-klubban elkártyázta. A sikkasztó tisztviselőt vasárnap délután előzetes letartóztatásba helyezték.

— Az angol király Párisba utazik. Londonból jelent A Reggel tudósítója: A Daily Chronicle értesülése szerint az angol király és a királyné jövő év tavaszán ellátogat Párisba, ahol nyolc napig fognak tartózkodni. Doumergue elnök a nyár folyamán viszonzozza Londonban az angol királyi pár látogatását.

— Megszűnik az olasz ellenzék külön parlamentje. Rómából jelenti A Reggel tudósítója Amendola, a parlamenti ellenzék vezére, november elején érkezik vissza Rómába és hazaérkezése után az aventinói ellenzék, amely külön parlamentet csinált, hogy passzivitásával tüntessen a fascista kormányzat és Mussolini ellen, nyomban tanácskozási ülésre összehívja a további magatartása felől döntőn. Miután a szocialisták egyik frakciója már földadta a passzivitást, valószínű, hogy az egész ellenzék erre az elhatározásra fog jutni és fölbomlik az aventinói koalíció.

— Közalkalmazottak olcsó cipőket a Merour-cipőgyár Rt.-nél, Budapest, VI. Dálnok-utca 11. október 31-ig volt megállapítva, valószínű azonban, hogy az igazgatóság meg fogja hosszabbítani, mivel számos közalkalmazott kinek még nem áll módjában, hogy cipőszükségletüket beszerezze, fordult hozzá ilyirányú kéréssel. Akik már vásároltak, nagy meglepetéssel nyilatkoznak az akcióról mert föltűnő olcsó árért nemcsak strapa-, hanem igen szép luxuscipők is kaphatók, melyek tartósságáért a gyár felelősséget vállal. Cipőkiszolgáltatás minden hétköznap reggel 8 órától megszűnik nélkül este 6 óráig.

× A „Pesti Futár” csütörtökön megjelenik.

A
színházépítés remeke
a

PALACE
FILMSZÍNHÁZ

Erzsébet-körut 8
a New-York-palotával
szemben

ÜNNEPÉLYES
FELAVATÁS
OKTÓBER 31

Jegyelővétel
szerdától

MICHELIN PNEU

Gyári lerakat

AUTOFÖLSZERELÉSEK

NAGY JÓZSEF, Andrassy-ut 34. Tel. 21—97

Szörmebundák Evetovics szücsnél, Budapest, Erzsébet-tér 8, 1. em.

Háromszor egymásután három villamos elé vetette magát egy nő a Boráros-téren

A harmadik villamos sem gázolta el, a mentőautóhan azonban majdnem szerencsétlenül járt

(A Reggel tudósítójától.) Szombaton éjjel 12 óra tájban a Ferenc-köruton nagy riadalmat keltett egy nő, aki hangos zokogással futott végig az uton a Boráros-tér felé. Eppen akkor haladt át a téren egy villamos. A nő közvetlenül a villamos előtt a sinekre dobta magát. A vezető hirtelen megállította a kocsit, hogy az asszonyt a sinekről fölemelje. De mielőtt a kocsivezető leszállt,

a nő fölugrott a sinekről és hirtelen a másik sínparra rohant, ahol egy 6-os jelzésű villamos elé ugrott.

A járókelők már nyomában voltak és most visszarántották a villamos elöl. Pár pillanat alatt kiszakította magát megmentői karjaiból és a Soroksári-ut felé futott. Közben

kétségbeesetten kiabált, hogy hagyják őt meghalni.

Ekkor egy rendőr állt eléje, de a szerencsétlen exaltált nő kikerülte a rendőrt és most a Soroksári-uton hatadó villamos elé dobta magát. Már mindenki azt hitte, hogy

most harmadszor valóban elgázolta a villamos,

de, amint a kocsit megállt, kiderült, hogy a ma-

kacs öngyilkos az életmentődeszka előtt hever, eszméletlenül. A rendőr a mentőket hívta, akik megállapították, hogy mielőtt a villamos elé ugrott, meg is mérgezte magát. Gyorsan fölítették a mentőautóra, hogy a Rókus-kórházba vigyék. A rendőr közben megállapította, hogy a nő Fischer Jánosné és a Ferenc-körút 40. számú házában lakik. Alighogy elindult a mentőautó, óriási recsenés és ropogás hallatszott és

a mentőautó feloldadra billent a megmen-tett öngyilkossal.

Már azt hitték, most végül mégis szerencsétlenül jár a szegény halálraszánt, azonban csak az történt, hogy a Boráros-téren több helyen fölszedték a követet és az autó egy lyukba szaladt, úgy, hogy a bal hátsó kereke eltört. A mentők betelefonáltak a mentőközpontba, ahonnan segélyautót küldtek, amely Fischer-nét beszállította a Rókus-kórházba, a sérült autót pedig bevontatták a Markó-utcai mentő-állomásra. A Reggel munkatársa érdeklődött Fischer Jánosné Ferenc-körúti lakásán, ahol a férj elmondta, hogy felesége súlyos idegbe-teg, rohamában szublimáltl megmérgezte ma-gát, majd elrohant hazulról, hogy végzetes tettét elkövesse.

— Lédererné védőt keres. Ismeretes, hogy a királyi ítélőtáblán november 26-ára tüzték ki Léderer Gusztávné bünpörében a föllebbviteli főtárgyalást. Léderernét az első bíróság előtt dr. Lévai Tibor védte, akinek a saját bűnügye okoz most sok gondot. Tekintettel arra, hogy Lévai Tibor ügyvéd és kormánytanácsos ügye november végére nem fejeződik be, úgy határozott, hogy lemond Léderer Gusztávné védelméről. Így a halálra ítélt főhadnagynak most nincs védője.

— Nőgyesületek közgyűlése a kisüst ellen. A Magyar Nőgyesületek Szövetsége szombaton és vasárnap tartotta meg a vármegyeházán évi rendes közgyűlését. A tárgyszorozatnak és az adminisztratív ügyeknek letárgyalása után gróf Apponyi Albertné szólalt föl és vázolta az alkohol néppusztító hatását, indítványozta, hogy a közgyűlés kérje a kormánytól a kisüstengedélyek fokozatos bevondását, valamint a vádtörvények módosítását. Rosenberg Augustia sürgette a közegészségügyi ellenőrzésnek a falusi házépítkezéseknél való meghonosítását. Latinovics Róza határozati javaslatában arra kérte a belügyminisztert, hogy a külföldi moszliakatokat vonja be a filmcenzura hatáskörébe. Főszólamában kimerítően foglalkozott a leánykereskedelem elleni küzdelemmel is. A közgyűlés Lutzinger Pálné előadásával ért véget.

— Zsebtolvaj a detektív kabátzsebében. Vasárnap délelőtt Horváth Dániel detektív a főkapitányságra igyekezett egy 65-ös villamoson. A Zrinyi-utcai megálló közelében Horváth kiment a peronra, hogy leszálljon. Amikor a lépcsőről le akart lépni, érezte, hogy valaki kabátja belső zsebéből kiemeli vastag ezüst cigarettatárcáját. A detektív elkapta a zsebébe mélyedt kezét és a mögötte álló tolvajt a nyakába véve, lerántotta a villamosról. A tolvaj azonban nem akarta magát egykönnyen megadni és igyekezett kiszabadulni a detektív kezei közül. A két ember sokáig dulakodott egymással és Horváth detektívnek minden birkózó tudását össze kellett szedni, hogy a tolvajt legyűrje. Ez sikerült is neki és a tolvajt megkötözve, bevitte a főkapitányságra. Kiderült, hogy a detektív egész jó fogást csinált, mert a tolvaj, Safranek Károly, már többször volt büntetve zsebtolvajlás és betörés miatt és most is körözik.

— Előadás a modern iparegészségügyről. Vasárnap délelőtt a Vörös Kereszt Egylet előadásorozatában dr. Práger Márton főorvos figyelemre méltó előadást tartott a magyar iparegészségügy reformjáról. Az előadó hangsúlyozta a műhelyek évenkénti kötelező kimeszelését, a mosdók föllállítását, a munkaruha bevezetését s a gazdasági viszonyok javultával a pinceműhelyek betiltását. Az előadás, amely iránt a nagyszámú hallgatóság érdeklődött, a Vörös Kereszt Egylet iparegészségügyi oktató előadásainak bevezetője volt.

Telefon 14-22 KIS KOMÉDIA Kezdete 8-kor „Örökösnyek” magyar-német-zsidó revü Rott és Steinhardt fölléptével

Kitűnő minőségű BÖRCPÍPÓK olcsó árúsítása SCHÄFER GÉGNÉL, DÖBRENTEI-TÉR 4. SZ.

Férfi magasszárú, ré-mánvarroított		Női sárcipő	
250	88	250	88
Bangoraszimben, la boxbőrűből	100	Férfi sárcipő nyelvös	100
275	100	Női hócipő amerikai gyárim. származéval	165
Női regatta, la box	165	Gyermek sárcipő 22-28-ig	65
225	65	Házicipő, teveszőr, áthajtós, bőrtalppal	90
Női magasszárú box, lakkaplival	175		
175			
Gyermek hócipő 26-29-ig	150		
30-35-ig 100-35-ig 210			

Gyermekhócipő, egyes párok 100 ezer

— Busch Frigyes drezdai főzeneigazgató bemutatkozása. Az a nemes nemzeti propaganda, amelyet a legfiatalabb német karmesternemzedék külföldi utjai során kifejt, valóban tiszteltre, követésre és elismerésre méltó. Tavaly Kleiber és Furtwängler, most pedig filharmónikusaink főpróbáján az ugyancsak fiatalon szédítő karriert befutó Busch Frigyes szólaltatta meg a nagy német komponistákat. A nemzeti eszme legközvetlenebbül a romantikusok műveiben jut kifejezésre s ennek az irány-nak egyik legtehetségesebb előharcosa Busch Frigyes. Azonban az ő előadásának romantikus elemei nem féktelenek, nem a „Sturm und Drangperiode” szabadoságai nyernekel taluk korlátlan utat, hanem a kiegyensúlyozott formaérzék és őszinte, de mindig a realitás meggyéjén mozgó elképzelés irányítja azokat. Vagyis Busch romantizmusa: fegyelmezett romantizmus. Ha Busch művészte nem is törekszik olyan transzcendentális régiók meghódítására, mint Furtwängler, sem pedig az életet szimbolizáló olyan extatikus fölfokozásra, mint Kleiber, egy tekintetben egyen-rangu amazokéval: idealizmustól ragyogó, a művet odaadással szolgáló, hősi lendülete van. Beethoven Egmont-nyitányát széles el-gondolás vezette, az igazság diadalára vezető crescendók minden zökkenés nélkül futottak végig a hangszercsoportokon, hogy az össze-fogó fortisszimóra feszítsék a győzelmes tri-kolórt. Kevésbé sikerült neki Schumann d-moll szimfóniájában föloldódnia. A reflexiók zeneköltőjével szemben a csak voluntariz-tikus, tehát kifelé ható zenei ösztön elsikkadt. Annál inkább tombolhatta ez magát ki Strauss „Don Juan”-jában. Az életöröm, a jelennek gerinces, hangsúlyos értékelése, egészséges világnézet ölekezett itt, a különböző szólamok füzére ritmikusan fonódott össze, majd röpiült széjjel. Nagy siker koronázta Busch bemutatkozását. (Dr. Váradi Miklós.)

— Blekiltolvaj, aki az emeletre is követi kismemelt áldozatát. Bedő Antal gyógykovács a napokban kerékpáron a Szövetség-utca 31. számú házába ment és 3½ millió korona értékű kerékpárját fölvitte az első emeletre, hogy el ne lopják. Dolga végeztével azonban a legnagyobb meglepetéssel látta, hogy a kerékpárját a folyosóról ellopták. Leszállt az utcára és látta, amint egy fatalembert a kerékpárján elmenekül. Följelenésben olyan pontos személyleírást adott a kerékpártolvaj-ról, hogy a detektíveknek rövidesen sikerült a tolvajt kézrekeríteni. A tolvaj Ilies Béla 25 éves mechanikus, aki kerékpárlopások miatt két évre volt büntetve. A napokban szabadult ki a fogházból és ez volt az utjában elkövetett első kerékpárlopása, amelyen rajta is vesztett. Ilies beismerte, hogy a lopásban társa is volt, Komsik János 19 éves kalapossegéd. Őt is elfogták a detektívek és mindkettőjüket letartóztatták.

— Egy szobaleány az első emeleti ablakból kibukott az utca kövezetére. Vasárnap reggel a Murányi-utca 16. számú ház egyik első emeleti ablakából Császár Ilonka 17 éves szobaleány kinézett az utcára. Közben elszedült, kibukott és összetört tagokkal terült el a járdán. A mentők az életveszélyesen sérült leányt a Kun-utcai kórházba szállították.

— Amerikai méreteket bírt a Közérdeklő Liga tárgysors-játéka. Minden eddigi tárgysorsjáték méreteit messze túlszárnyalja a Közérdeklő Liga tárgysorsjátéka. Bár csak az előmunkálatoknál tartanak, eddig 400 kereskedő csatlakozott és újabb a Magyar Köztisztviselők Fogyasztási Szövetkezete kapcsolódott országos szervezetével az akcióhoz. Ezen sorsjegyek értékét emeli, hogy tekintélyes számú nagy nyereségeit a nyerők a nyereségösszeg erejéig a maguk tetszése szerint választhatják.

Esőernyők

legjobb minőségben, legnagyobb választékban

Női tartós minőségű	79.000
Női felselyem, divatnyelű	140.000
Férfi cégünk reklámja	88.000
Férfi felselyem, divatnyelű	150.000

Utánvételes csomagot küldünk, meg nem felelő árut becsereülünk, vagy a pénzt visszaadjuk

Kereskedőknek külön nagybani osztály

DIVATCSARNOK

Rákóczi-ut 74

Francia flanellek

k i t ű n ő s z i n t a r t ó k

Divatmintás	25.800
Rafiné minden színben	32.000
Eponge-flanell	42.000

Kivánatra mintát küldünk
Megrendeléseket pontosan eszközölünk
Meg nem felelő árut becsereülünk vagy a pénzt visszaadjuk

Kereskedőknek külön nagybani osztály

DIVATCSARNOK

Rákóczi-ut 74

— Vasárnap a leégett székszárdi templom üszkös falai körül tódultak a hívők. Székszárdról jelenti A Reggel tudósítója: Vasárnap délelőtt tartották meg a tűzrendészeti vizsgálatot a belvárosi plébániatemplom épületében, hogy a tegnapi tűzvész okát megállapítsák. A hatalmas torony, amelyben a tűz keletkezett, rázuhant a templom tetejére, amelyet beszakított a tűz elpusztította a 70 méter hosszú tetőzetet is. A régi szép freskók azonban, szinte csoda, épségben maradtak. A plébániatemplom pusztulása a városban nagy megdöbbenést keltett. Vasárnap délelőtt seregestől tódultak a hívek a térségre és mert a templomban nem lehetett misét tartani, az üszkös falak előtt, a szabad ég alatt térdeltek az ájtatos emberek. A tűz keletkezéséről elintézték azt hitték, hogy a villamosvezeték rövidzárlata okozta. A vasárnap délelőtti vizsgálat alkalmával azonban megállapították, hogy a lángok már kiesaptak a toronyból, de a villamos-toronyóra még egy órával később is járt. Valószínűnek tartják, hogy a tűz a harangozógyerekek eldobott cigarettájától keletkezett. Ez irányban a vizsgálatot megindították.

— Akik Károlyi, Böhm és Jászi könyveiből akartak megélni Pesten. A múlt év elején Szinay Miksa és Engel Sándor állástalan könyvkereskedősek elhatározták, hogy a nálunk forgalomból kitiltott külföldi sajtótermékeket Magyarországra csempészik és azoknak árusításával üzletszerűen foglalkoznak. Tervük keresztülviteléhez megnyerték maguknak Iovszky Dezső asztalossegédét és Medvei Dezső kereskedősegédét is. Az első alkalommal Bécsből egész köteg kitiltott könyvet csempészték Budapestre, köztük Jászi Oszkárnak: „Magyar kálvária, magyar főtámadás”, Károlyi Mihálynak: „Egy egész világ ellen”, Böhm Vilmosnak: „Két forradalom tüzeben” című könyvét. Az árusítást, persze, titokban végezték, de a rendőrség tudomást szerzett a dologról, a raktárukon tartott könyveket elkobozta és a csempészek ellen büntető eljárást indított sajtórendészeti vétség címén. A büntetőeljárás Töreky-tanácsa e héten tárgyalja ezt az ügyet.

— Az öreg Christi és a gyűjtőfogház. Amikor az Erzsébetvárosi Kör elleni bombamerénylet bűnpörében a rendőrség letartóztatta Márffy Józsefet és társait, a gyanúsítottakkal együtt fogságba került Christi József kömüvessegéd is, akit a maga társaságában, a bombapör adatai szerint, „mérnök urnak” tituláltak. Christival szemben nem tarthatták meg a főtárgyalást, mert az eljárás folyamata alatt meghalt. Most az apja került a vádlottak padjára. Amikor a fia a gyűjtőfogházban ült, az öreg Christi panaszas beadványt fogalmazott, amelyet a gyűjtőfogház miniszteri biztosaéhoz nyújtott be. Ebben azt írta, hogy azt az élelmet, amit letartóztatott beteg fiuknak kivisznek, nem juttatják rendeltetési helyére. Kijátszák a beszélgetési engedélyt is. E panaszas beadvány folytán hivatalból üldözendő rágalmazás vétsége címén indult meg az eljárás az öreg Christi ellen, aki még azt is megírta a beadványában, hogy a letartóztatásán levők, az intézet alkalmazottainak hanyagsága miatt pusztulnak el. A büntetőeljárás Schadt-tanácsa e hó 31-ére tüzte ki az öreg Christi pörének főtárgyalását.

— Ügyvédi hlr. Dr. Váradi Miklós ügyvédi irodáját VI. Hajós-utca 14. szám alatt megnyitotta. Telefon: 195-60.

A kis Pethes nagyszerű karrierjének egyszerű története

Ujpesttől az „Elzevir” ötperces nyiltszíni tapsáig

(A Reggel munkatársától.) Hölgyeim és Uraim, most már nem lehet tovább halasztani, cikket kell írni Pethes Sanyiról, tetszik tudni: a kis Pethesről, aki Dénes Gyurkával együtt mindenféle bohóságokat szokott játszani bárókban, kabarékban, koncerteken. Azért emlékeztetem Önöket ezekre a „Kox és Box”-jelenségekre, mert nem tudom, hogy a kis Pethest valamennyien látták-e a Nemzeti Színházban, nagy, komoly szerepekben, mint például a „Vízkereszt”-ben vagy a „Völégény”-ben, ezt meglehetősen esetleg az „Éj királynője” című operettben még a Renaissance-ban. Mert én abban is láttam. Ugyebár, pompás fu? Mondják meg egész őszintén, ki tudja Önöket ugy megneveztetni, ilyen könnyen és ilyen egyszerűen, mint ez a kópé kis Pethes, aki csak egy grimászt csinál, alighogy a szájaszélét huzzza el és máris ömlik kegyetekből az a jó, vidám, egészséges nevetés? Hát kérem: láttam tegnap a kis Pethest az „Elzevir”-ben. Egy öreg bárót játszik, de olyan öreg, hogy a bőre már össze van száradva és olyan fakó, mint a pergament. Egy olyan kis, dühös, bogaras bárót, aki folyton veszekedik, én meg nem ismertem ezt a huszonhatéves fiatalembert, amíg a száját ki nem tátotta. Mikor első jelenete után kiment a színpadról, öt percig tapsolták egyfolytában. Na, gondoltam, ezt meg kell mondani a publikumnak, az nem számít, hogy Pethes még csak huszonhatéves, az számít, hogy huszonhatéves korában a Nemzeti Színház tagja és minden darabban minden jelenete után nyiltszíni tapsot kap. Sikere van, népszerű, mindenki azt mondja róla, hogy zseni. Ezek után itt következik mindaz, amit a publikum számára a kis Pethessel vasárnap megbeszéltem. Mindezekelőtt azt kérdeztem meg tőle, hogy lett színész? Ezt felelte:

— Az úgy volt, hogy még gimnáziumba jártam, amikor behívtak katonának. Gondoltam, ha nem válok be, elmegyek színésznek. Nem vettem be. Erre otthagytam a gimnáziumot és jelentkeztem főlvételi vizsgára az akadémián. A „Falú végén kurta kocsmát” szavaltam Petőfőtől, mondhatom, rémesen. Akkor én már segédrendező voltam titokban a „Corvin”-nál. Oda telefonáltak meg, hogy fölvevtek. Háromévi szorgalmas tanulás után végre megkaptam a diplomámat, de szerződést nem kaptam. Egyszer fölléptem Budán az „Arany ember”-ben, ott láttam meg Schreyer Jánit, szegény, aki nagy fölfedező volt, rögtön leszerződöttem az újpesti Blaha-színházhoz, amelynek akkor ő volt a direktora. Ide jött ki egyszer megnézni a „Hattyú”-ban Jób Dani, le is szerződöttem — Berczy Gézát. Közben Schreyer Jáni átadta a színházat, megint szerződés nélkül maradtam. Elmentem Harsányi Zsolt-hoz, aki akkor a Renaissance igazgatója volt, neki is fölléptem Budán, mire szerződöttem. A Renaissance-ban a „Gyöngédség” című Ba-taille-darabban kellett játszanom, de Góthéknak nem tetszett, hogy állanak a füleim,

erre leragasztottam őket flastrommal.

A színpadon éreztem, hogy a flastrom ereszteni kezd, pattog a fülem, majd megörültem az idegességtől, de nagy sikerem volt. Mondta is Góth a főpróba után, hogy érdemes volt a füleimet leragasztani. Közben Barna eladta a Renaissance-ot, Ambrus meg elment a Nemzeti Színházról és Hevesi irt az apámnak egy levelet, hogy menjek a Nemzetihez. Így kerültem a Nemzetihez, az apám mellé.

— Apád mit szolt hozzád, mint színészhez?
— A, az csak logyintett a kezével, ha dicsértek neki és csak ennyit mondott: Kis zöld... Egyszer azért nagyon megölelt, a Gogol-darabban, a „Völégény”-ben játszottam Anueskint, odajött hozzám, megölelt, megcsókolt és azt mondta: „Jól van Szanikám”. Így hívott, hogy „Sanikám”...

— Mit szólsz ehhez a nagy sikerhez az „Elzevir”-ben? El voltál készülve reá?
— Nem, mert nálam ezek a figurák csak akkor jönnek ki teljesen, ha már maszkban vagyok, este a színpadon. A próbák alatt

mondta is Odry, hogy

nem hiszi, hogy jól meg tudom csinálni ezt a szerepet,

nagyon nehéz az, tulfiatal vagyok hozzá. Premier után aztán egy névjegyet kaptam tőle: Ezt ni:

Kedves Sanyi!

Jól esik a lelkemnek, hogy aragadlatásomnak adhatok kifejezést az „Elzevir”-beli játékodért. És különösen azért, hogy ott voltál legteljesebb, ahol lehetetlennek tartottam. Öllelek sokszor
Arpád.

— Nahát ezek után azt mondd meg, édes pajtás, a publikumnak, hogy mit csinál egy ilyen népszerű fiatal színész egész nap reggeltől estig?

— Reggel 9-kor már próbám van. Próbálok néha 3-ig. Ha a Teréz-köruti Színpadon új műsört próbálnak, akkor a motoromon odarohanok, onnan meg esetleg a Kamaraszínházba. Délután a Newyorkban szoktam ülni a színészasztalnál, tanítom őket törökül halandzsálni. Este azután kezdődik a hajszó. Színház után kabaré, utána, de esetleg a kettő között is privát hangverseny, régen nem jutottam már éjjel előtt vacsorához.

— Aztán szerelmes leveleket szoktál-e kapni?
— Egyszer kaptam egy levelet egy nőtől, hogy ökvetlenül menjek el a Kovács-kávéház elé, mert ha el nem jövök, az neki egy arany karkötőjébe kerül, annyit pedig én meg nem érek neki. Tudniillik fogadott a bestia, hogy elmegyek majd a randevura. Persze, nem mentem el.

— Életed és pályád eddigi legnagyobb sikere?

— Nemcsak legnagyobb sikerem, de legnagyobb boldogságom is az volt, amikor Gérard bobóc jutalomjátékán, a régi Barokkaldí-cirkuszban, ahová már a dadámmal is jártam, egy kis jelenetben Gérardot eljátszottam

és a publikum nem vette észre, hogy nem ő játszik, hanem én;

Gérard ott állott a manézis bejáratánál civilben és a hasát fogta, úgy mulatott rajtam. Ez volt az én legnagyobb sikerem eddig...

A kis Pethes órájára néz, este játszik a Kamarában. Pendlizzik. Az ablakból nézem, amint a motorjára kap és irtózatossal dübörgéssel elrobog az Andrassy-ut felé. Huszonhatéves és motorbiciklin rohan egyik színházból a másikba játszani, közben interjút ad az a „kis Pethes”. Tulajdonképen nem is kis Pethes már, hanem „nagy Pethes”. Nem?

Egyed Zoltán

Garantált jó, valódi férfi szarvasbőrkeziyü

Seeländer . . . 89.000
Tüzött 108.000
Körülvarrott . 130.000

Megrendeléseket pontosan eszközünk Meg nem felelő árut becsorélunk, vagy a pénzt visszaadjuk

Kereskedőknek külön nagybani osztály

DIVATCSARNOK

Rákóczi-ut 74

SZŐNYEG

Korona
Velour pilusa ebédlozönyeg 1.480.000
Selyemfényű szelontakaró 1.680.000
Szép gyapju ágyló 180.000
Szép szörme ágyló 180.000
Gyönyörű valódi perza üszekötő 1.980.000
Romek valódi perza szelontakaró 1.980.000
Valódi perza nagy ebédlozönyeg 12.500.000
Argaman, axminsztor és futlozönyegek, függönyök, ügygarnitúrák igen olcsón árusítatnak, Kedvező fizetési föltételek készpénzárak mellett

SCHILLINGER BÉLA

Budapest VI, Teréz-körut 15. Alapítva 1907

Kabátkelemék

olcsóbb, mint a kész kabát

Gyapjuvelur 165.000
140 cm, széles, minden színben . . . . .

Divatmintás 170.000
140 cm, széles, gyapjuvelur . . . . .

Fekete posztó 270.000
140 cm, széles, divatszínben . . . . .

Otománkeleme 320.000
minden divatszínben . . . . .

Kivánatra mintát küldünk Meg nem felelő árut becsorélunk vagy a pénzt visszaadjuk

Kereskedőknek külön nagybani osztály

DIVATCSARNOK

Rákóczi-ut 74

„Mi Vass József ígéretét akarjuk beváltani, amikor a gyilkosok megbüntetését követeljük!”

Tizezernyi tömeg a szocialisták vasárnapi nagygyűlésén

(A Reggel tudósítójától.) A szociáldemokrata párt vasárnap délután a városligeti Iparcsarnok épületében impozáns nagygyűlést tartott. A tömeg közé befurakodott Vágyi néhány ember, akik Propper Sándor beszéde alatt röpiratok osztogatásával ismét megkísérelték a gyűlést megzavarását, ami azonban nem sikerült. Délután 1/3 órakor már közel tizezer ember szorongott az Iparcsarnok hatalmas helyiségében. — *Éljen Beniczky! Éljen Peyer, Gömbös dajkája!* — hangzottak egyre-másra a zajos fölkiáltások. A gyűlést Esztergályos János képviselő nyitotta meg.

— Két pontja van Európának — mondotta —, ahol a reakció megvetette a lábát: Róma és Budapest. De a kettő között is nagy különbség van, mert amíg Róma nyílt sisakkal harcol a reakció kiépítésére, addig Magyarországon a reakció lehozott rostállyal alattomban próbál existálni és az elnyomást szmokingba öltözteti.

Esztergályos megnyitászavai után Propper Sándor lépett a szószoki emelvényre.

— Speciális magyar jelenség — kezdte beszédét —, hogy nálunk mindent belemártnak a politika iszapjába. A munkanélküliek tizezei akarnak újjaépíteni az országot és kikorbácsolják őket a munka csarnokából. Az országban rikordtermés volt, de azért a drágaság egyre

nő, mert hű szövetségese van a kormányban.

A költségvetési főlőszeg tulajdonképpen szörnyű deficit, amely megnyilvánul a munkanélküliségben, a kivándorlásban és az öngyilkossági járványban. A kormány a segítés helyett új keresztet hadjórát hirdet a haladás erői ellen.

A kormány éretlenebbnek tartja a magyar népet a macedóniai parasztnál és a montenegrói kecskepásztoroknál,

akik titkosan választják képviselőiket. Pedig, még ha igaz is volna, hogy a magyar nép éretlen és garázda, akkor éppen a kormány kötelessége lenne azt a külföld előtt letagadni! Az a párt, amelyben van még politikai tisztesség, a nemzetgyűlés törvényes idejének lejártakor letesszi mandátumát.

Amikor Propper azt követelte beszédében, hogy az otthonukból ártatlanul kiűldözöttek hazajöhessenek, a tömeg az emigrációt és Károlyi Mihály grófot kezdte éljenezni, mire Koos rendőrtanácsos föl akarta oszlatni a gyűlést.

— Követeljük — végezte beszédét Propper — a gyilkosok megbüntetését. Mi Vass József kijelentésének alapjára állunk és az ő ígéretét akarjuk beváltani, amikor a gyilkosok megbüntetését sürgetjük.

— Urak a razzián. Négyes sorokban nyolcvanhárom férfit kísért be szombat éjjel a főkapitányságra Róna Ernő detektív-főfelügyelő csoportja. A homályos éjszakában razzia volt, amely különösen az Erzsébet-, Kálmán- és Tisza Kálmán-ter rejtelmeit kutatta. Mig más-kor a razziákon összeszedett kétes existenciák csoportja meglehetősen tarka s a topronyos, hajléktalan, alkoholista csavargók sorában sok nőt is láthatunk, most csakis férfiak lépkedtek a detektívok gyűrűjében. Mind válaszképpen öltözöttek, ha kinos eleganciával is, de mégis úgy, mint akik nagyon szeretnek tetszeni. És voltak a népes csoportban valóban kifogástalan megjelenésű férfiak is, akikről kitűnt, hogy előkelő állású urak. Vasárnap délig tartott a séta közben bekísért férfiak kihallgatása, ekkor igazolásuk után elbocsátották őket, de előbb fényképüket elhelyezték a főkapitányság egy valóban diszkrét albumában.

— A nagykövetség tanácsa a német leszerelésről tárgyal. Párisból jelentik: A nagykövetség értekezlete kedden fogja megvizsgálni a leszerelésről szóló német jegyzéket.

Győztek a hokki-klub hölgyei a MAC-gárda ellen 2:0 (1:0) arányban. A gólokat Stieber Lotti és Farkas Panni ütötték.

— Az Elsner-cég fő- és főközületében szeptember 1-je óta tekintélyesen leszállította selyem-, bársony-, csipke- stb. áruinak árát. Ezen alkalomból felhívja a nagyjérdemű vásárlóközönséget, — nem ad ugyan ingyen sorsjegyeket, nem ígér ajándékokat, hanem híven a cég régi hírnevéhez, tekintélyesen olcsón árul, ami nem az áruk rovására történik, mert mindig csak a legjobbat és a legfinomabbat adja.

— Erdemes-e hirdetni? Ezt fényesen tudja bizonyítani Leopold Gyula hirdetővállalata (Budapest, Erzsébet-körút 39; telefon: József 121-55), ahol elsőrendű nagy bel- és külföldi cégek összpontosítják reklámjaikat. E megbízható modern hirdetőiroda három évtized alatt szerzett tapasztalatok és tanulságok célszerű felhasználásával irányítja, intézi a propagandát.

— Nyomor vagy szerelem miatt lett-e öngyilkos „A masamód és a budapesti utitárs” szerkesztője? Vasárnap délután Király-utca 85. szám alatt levő irodájában fölakasztotta magát Gyenes Imre nyomdatulajdonos és amire rátaláltak, már halott volt. Gyenes a múlt évben bérelte ki a Király-utcai irodahelyiséget, ahol „A masamód és a budapesti utitárs” című lapjának szerkesztőségét, valamint reklámterjesztő vállalatát helyezte el. Az utóbbi időben azonban sem a különös című lap, sem pedig a reklámterjesztő vállalat nem jövedelmezett és Gyenest mind sürűbben kezdtek zaklatni hitelezői. A rendőrségnek éppen ezért az a föltevése, hogy Gyenes Imre anyagi gondjai elől menekült a halálba. Ner. lehetetlen azonban az sem, hogy családi pörparvai miatt követte el az öngyilkosságot. Gyenest ugyanis meleg barátság fűzte nevelt leányához és emiatt állandóak voltak közte és felesége között a veszekedések és lehet, hogy Gyenes elkeseredésében követte el tettét. Bucsulevelei közül az egyiket nevelt leányához intézte, a másikban pedig katonai temetést kér a maga számára. Az öngyilkosságot egy pénzbeszedő fedezte föl, aki éppen számlát akart prezentálni Gyenes Imrének.

— Halálra gázolt az autó egy hároméves kisfiút. Vasárnap este Budán, a Maros-utca 19. számú ház előtt a Bp. 20-008. számú autó sofőrje, Breuer Manó meg akart fordulni és nem vette észre, hogy az autó mögött állt egy hároméves kisfiú, Hübscher József. Az autó el-lökte a gyermeket, aki oly szerencsétlenül esett el, hogy koponyaalapi törést szenvedett. A sofőr azonnal az Új Szent János-kórházba szállította a gyermeket, de a szegény kisfiú eközben kiszívott. A detektívek a sofőrt előállították és a rendőrségben őrizetbe vették.

— Megloptak egy magyar mágnaest egy bécsi szállodában. Bécsből telefonálja A Reggel tudósítója: Török Sándor gróftól az egyik szállóban levő szobájából mintegy 14.000 shilling-értékű, nagy gyöngyszemmel díszített nyak-kendőtűt és 2 millió magyar korona készpénzt loptak el. A rendőrség a nyomozást megindította.

— Megválasztották az új chilei elnököt. Santiago de Chileből jelentik: Emiliano Diugereat a köztársaság elnökévé választották.

— Hatszázmillió bünyűl zárlat egy kispesti ügyvéd vagyonára. A Reggel mult heti számában jelentette, hogy Nemes Károly dr. kispesti ügyvéd vagyonára bünyűl zárlatot rendelt el a bíróság 600.000.000 korona erejéig, mert ezt az összeget mint kölcsönt közvetítette dr. Kertész Antalnak a Kispesti Gyapjú- és Posztógyár számára, amikor a gyár már tönkrement. Dr. Nemes Károly most azt közli A Reggel szerkesztőségével, hogy a zárlat ellen jogorvoslattal élt; a 600.000.000 kölcsönnyeltem mindössze csak 5.000.000 lényegtelen összeget keresett és nem az ő hibája, hogy Kertésznek 600.000.000 kölcsönét nem táblázták be a gyár ingatlanára. Kertész már három évvel ezelőtt tárgyalni akart a gyárral, tehát üzemo nem volt előtte ismeretlen. A gyár a kölcsönadás idején éjjel-nappal üzemen volt. Valóiban, hogy a kölcsönt Kertésznek csak dr. Nemes rábeszélésére helyezte el a gyárnál s hogy Nemes a gyárigazgatókkal összejárt volna. Ellenben a gyárigazgatók meghamisították Kertésznek a zárlat s így terheltek le az ingatlanokat, amiről dr. Nemes nem tehet. Ezek a telekönyvi bejegyzések különben törölhetők lesznek s Kertésznek így esetleg pénzhez juthat.

LITTKÉ

Casino — For England — Crement Rose

Vezérképviselet: Forrástermék és Asványviz-kereskedelmi Rt. IV. Máriá Valéria-utca 1
Telefon: József 154-75

A fűszeres,

aki Önnek — tisztelt Háziasszony — az ujonnan forgalomba hozott valódi Szent István cikóriakávét

ajánlja, önkéntelenül is elárulja, hogy az Ön javát akarja, mert ez a cikóriakávé nemcsak hogy kiváló minőségű, de alapjában véve olcsó is, mert a gyár ajándékul

minden doboz sarkába pörkölt szemeskávét tesz

Ez a fűszeres megérdemli, hogy Ön őt állandóan vevőként támogassa!

Wildenstein- Richthofenschachtli

legjobb

porosz szalon szobafűtő szén

továbbá

gázkoksz, bányakoksz és aprított tűzifa

vagontételekben, fuvarokban és zsákokban

Urbán

szénkereskedelmi r.-t.-nál Budapest V, Nádor-utca 12
Telefonszámok: 53-40, 53-41, 53-42, 172-78

A Georg von Glasche's Erben, továbbá a Larisch-Münnichféle karwini szén- és kokszművek vezérképviseelője

KÖZGAZDASÁG

A pénzügyminiszternek egy szavába kerülne...

(A Reggel tudósítójától.) Mi jót remélhetünk attól, hogy a Nemzeti Bank hirtelen és meglepő elhatározással a bankrátát 9%-ról 7%-ra szállította le? *Olesóbb lesz-e a termelés, még-élénkül-e a forgalom*, amely a legutóbbi hetekben néha katasztrófálisan ellanyhult s remélhetjük-e, hogy a drágaság, amely mindmáig szilárdan védi erősen kiépített pozícióit, meg-
török s

az elsőrendű szükségletek ára leszáll arra a színvonalra, amely vagyunk és jövedelmünk fájdalmas megcsappanásának megfelelő?

A válasz e kérdésre, amely e napokban mindenkit foglalkoztat, aki csak szorosabb kapcsolatban áll gazdasági életünkkel, *sajnos, nem igen hangzik biztatóan*. Alig egy év alatt a bankráta leszállott 11%-ról 7%-ra, s ha az életszükségletek ára e csökkenéssel párhuzamosan haladt volna, ma már igen jelentős olcsóbbodásról számolhatnánk be.

A bankráta csökkenése sem a termelésben, sem a forgalomban nem éreztette teljes mértékben a hatását,

mert a kamat ma már nem játszik a gyáros és a kereskedő számításaiban olyan szerepet, mint tizenkét évvel ezelőtt. Háttérbe szorították az adók, az illetékek, a szállítási költségek, az egy-két óra fizetett 2%-os kamatkülönbözet igazán nem jöhet számításba, mondjuk például egy kiló burgonya árában, akkor, amikor ugyanazt a burgonyát, amire a termelőtől a fogyasztóhoz kerül, forgalmi adó fejében 12% terheli. A központi jegybankok kamatpolitikája ma már nem gyakorol olyan döntő befolyást egy-egy ország gazdasági életére, mint a háború előtt. A pénz ma már nem ömlik e gyűjtőcsatornákon keresztül s a csökkenő kamatláb mellett, amely a pénzűzés jele, csak így magyarázható meg az

a nagy tökehiány,

amely egyformán megfigyelhető Középeurópa majd minden országában. Amíg az állam késedelmi kamatokban a bankkamatláb dupláját hajtja be, amíg vidéki bankok e kamatláb háromszorosát szedhetik rizikómentes kölcsönügyletek után s az állami zálogházak 54% kamatot vasalnak be, addig a hivatalos bankráta nem segít azokon a bajokon, amiket mindenki meglát, aki nyitva tartja a szemét. A nagy pénzforrások még mindig zárva vannak előttünk, a belföldi tőkeképződés még mindig túl lassú és szegényes, semhogy igazi pénzűzésről beszélhessünk, amely egyedül képes arra, hogy a termelést meggyorsítsa, olesóbbá tegye s azt

a balkáni uzsorát, amely most a piacon feszeng,

oduiba visszaüzze. A gazdasági életnek csak egyetlen terén gyakorolhat ösztönző hatást a bankráta s ezzel párhuzamosan a betéti kamatláb leszállítása. *S ez a tőzsde*. A tőzsde, amely iránt az érdeklődés a nagyközönség körében megszűnt, nem halt meg, csak alszik. E helyütt kevés híján egy esztendeje szakadatlanul hangoztattuk, hogy amíg az elsőrendű papírok kamatozása és a betéti kamatláb között olyan szűk ürré tátong, addig szó sem lehet arról, hogy befektetés céljából az emberek részvényt vásároljanak és kitegyék magukat annak, azoknak a szörnyű visszaéléseknek, amelyeket az elavult magyar részvényjog segítségével a kiskereskedés elkövetni lehet. Ez az ür ma már eltűnt, ma, de csak ma lehet arról beszélni, hogy a magyar részvények alá vannak értékelve, mert

az elsőrendű papírok kamatozása ma már sok esetben jóval meghaladja a betéti kamatlábat.

Előbb vagy utóbb ez a kamattérkép emelkedő árfolyamokban egyenlítődik ki s hogy ez nyomban a bankráta leszállítása után nem következett be, annak igen érdekes oka van. A csufos kudarcot vallott intervenciók akció nyomán példátlanul nagy kontremínpozíciók keletkeztek a pesti tőzsdén.

Ez a kontremín, amelynek élén igen jónévű urak állanak, nyomja a piacot.

Nyílt titok, hogy valahányszor egy-egy papíros nagyobb tömegének fővásárlását határozta el az intervenció bizottság, bizonyos körök ugyanazt a papíroszt százával adták előre és fődőzettelül. Ha a bizottság 200 Magyar Hitelt vett, a kontremín háromszor annyit adott. Ezért van ma olyan nagy kereslet kölcsön-
darabokban s igen tekintélyes összeget fizetnek ma is a Ganz, a Hitel, a Cukor egy-egy kölcsönadott kisebb pakettje után. A pénzügyminiszternek egyetlen szavába kerül s a budapesti tőzsde irányzata máról-holnapra megfordul. Nem kell egyebet tennie, mint

az intervenció bizottság alos megreformálását követelnie s nyomban bekövetkezik a legriádtabb fődőzés s a mesterségesen le-szorított árfolyamok fölszökkenése.

Budapest nem bizik a saját részvényeiben, de a jobban informált és távolabbra látó Bécs már megkezdte a vezető magyar részvények lassú összevásárlását, hogy majd csengő nyereséggel adhassa tovább a megszorult pesti kontremínnek. (K. D.)

× A bankkártya négy kategóriája. Háromnapos beható és izgalmas tanácskozás után újra megalakult a bankkártya, amely szigorú körülhatárolásokkal szabja meg a legmagasabb betéti kamatokot, anélkül, hogy a leszámitási és hitelezési kamatláb elé gátat emelne. A bankokat annyira váratlanul érte a rátának 7%-ra való leszállítása, hogy csak a kártyával tudnak válaszolni rá és védekezni ellene. Négy bankvezér tagja van a Nemzeti Bank főtanácsának, de ezek is csak a főtanács ülésén értesültek a kamatláb leszállításának tervéről és sem fölszólalni, sem szavazni nem mertek a javaslat ellen. A bankkártya négy kategóriába sorozta a bankokat, ezekben a kategóriákban a le nem kötött betétek után 5/8-6/8-ig terjedő kamatot szabad téríteni. A kategóriák a következők: I. Hitelbank, Kereskedelmi Bank, Leszámitoló Bank, Hazai Takarékszövetkezet, Wiener Bankverein, Anglo-Austrian Bank, Hazai Bank. II. Általános Takarékszövetkezet, Olaszbank. IV. A többi.

× Ötven ezer sertést akarnak behozni a külföldről a szalámigyárosok. A magyar szalámigyárosok beadvánnyal fordultak a kereskedelmi miniszteriumhoz, amelytől azt kérték, hogy engedje meg Jugoszláviából és Romániából ötven ezer darab sertés husának behozatalát, melyet itt szalámigyártás céljaira fognak fölhasználni. Arra hivatkoztak a szalámigyárosok, hogy a múlt évi gyártási kampány idején nem merítették ki a behozatali kontingenst és kérelmük már ezért is indokolt. A kereskedelmi miniszterium a behozatali kérelmet, miután a behozatali komoly vámléteket jelent, javasolta és chhez a pénzügyminiszterium is megadta hozzájárulását. A földművelésügyi miniszterium még nem foglalkozott az ügyvel. Álláspontja az, hogy addig, amíg nálunk amugy is nagymérvű a sertésenyésztés és hizlalás, viszont alig van kivételi lehetőség, nem engedhető meg a nagymennyiségű sertés külföldi behozatala, mert az az amugy is nyomott sertésárakat lényegesen befolyásolná. Miután a behozatali kérdés ügyében a döntő szó a földművelésügyi miniszteriumé, nem valószínű, hogy a kormány az importkérelmet teljesíti.

× A Schlick- és Motorgyár fuzója. A Schlick-Nicholson Gép-, Vagon- és Hajógyár Rt. igazgatósága november hó 3-ára egybehívott rendkívüli közgyűlésének javaslatot tesz a vállalattal eddig is szoros üzleti együttműködésben dolgozó Magyar Motor- és Gépgyár Rt.-gal beolvastás utján való fuzióra. Ezen tranzakció céljából alapították emel és az újonnan kibocsátott összes részvényeket 1:3 arányban a Motor-részvények becsesülésére fordítja. Azonos tárgyú sorozattal tartja ugyanezen a napon a Magyar Motor- és Gépgyár Rt. is rendes közgyűlést.

× „A Bank”. Radnóti József közgazdasági szemléjének második száma megjelent.

Szörme-bunda
minőségben, árban legelőnyesebben
Bodnár József szűcs-
mesternél
V, Mádor-utca 15. — Telefon: 12-79
Rövid bunda 1,600.000-tól, hosszú 3,000.000-tól

Kötött kabát

mellény, puloverek

harisnya, keztvül

Lukács és Pásztor

Budapest IV, Egyetem-utca 11

(Gróf Károlyi palotával szemben)

Meleg, tartós, mint egy kaffin az „Ideál” pehelypaplan

Gyártja: SÁNDOR M. FERENC, Kammermayer Károly-u. 1. sz. (Közp. Városháza) Gyár: Üllői-ut 31

Mire való

DIANA

sós borszesz?

(A legerősebb sós borszesz a világon)

A) Masszirozásra:

1. Hülési fájdalmaknál, csuznál, reumánál, neuralgiánál, főfájásnál, idegfájdalmaknál a test bármely részén.
2. Elhízott férfiaknak és nőknek fogyasztó kúránál.
3. Megerőltetésből származó fájdalomaknál, kimerültségi állapotoknál, testi és szellemi fáradságnál.
4. Elpuhult és ellustult embereknek petyhüdt izmaik fölfrissítésére, az idegek megerősítésére.
5. Sokat gyalogló, lovagló, vadászó, bicikliző, sportoló embereknek a fáradalomérzés kiküszöbölésére, a kitartás fokozására.
6. Szellemileg megerőltetett egyéneknek fölűdítésére, idegeik megnyugtatóására és kiegyensúlyozására, tetteik teljes kiváltására.
7. Azoknak, akik egész nap talpalnak, egy helyen álldogálnak, ellenálló-képességük növelésére.

B) Fejmosásra:

8. Korpaképződésnél, hajtőrésnél, hajhullásnál, a fejbőr és a hajgyökök megerősítésére, zsirtalanítására.

C) Szájápolásra:

9. A jó fogak állandó ápolására és fehérítésére.
10. Bűzös szájleheletnél reggelenkénti szájöblítésre.
11. Fájó, zuvas fogak esetén, vattára csöppentve, a kínzó sajtás megszüntetésére, a petyhüdt foghus megerősítésére.

D) Szagoltatásra:

12. Hajón vagy vonaton való utazásoknál gyakori hányinger, undor, rosszszullét, szédülés azonnali megszüntetésére.

E) Borogatásra:

13. Keresztkötések, torokborogatások, begöngyölések, priznicek hatásának javítására.

F) Egyéb módon:

14. Fényes, izzadt arcbor megszüntetésére, a mosdóvizbe való csöpgtetés által.
15. A szemhéj bedörzsölésére.
16. Mindenféle seb lemosására és fertőtlenítésére.
17. Háztartásban a fehérneműbe esett friss gyümölcsfoltok eltávolítására egyszerű kimosás után.

Első segítség a házban!

Igen kellemes illata van

Hatása: Fájdalomcsillapító, hűsítő, edző, erősítő, űdítő, frissítő és fertőtlenítő

Mindenütt kapható!

Anna Pavlova, a „Halhatatlan Hattyu” vádbeszéde a jazzmuzsika és az ölelkező táncok ellen

London, október 23.

(A Reggel munkatársától.) Anna Pavlova, a „Halhatatlan Hattyu” négyhetes londoni diadala után Ausztráliába utazik — panaszolja az angol lapok — s a világ leghíresebb balerinája, a tánc fejedelmasszonya két évig távolmarad Európától. Pavlova október első napjaiban kezdte meg angliai szereplését a Royal Opera House-ban, a Covent Garden régi palotájában.

Mindenkinél népszerűbb a szigetországban, aki számít Londonban, mindenki ott van, hogy hódoljon az orosz balett csillagának. Mindenki visszafajtja lélegzetét, áhítatos csönd önti el a bitorba öltöztetett operaházat. A zenekarból még hallik a szaggatott orosz melódia és

Pavlova valósággal beroskad öltözőjébe, ahol A Reggel munkatársa várja.

— Nem tudok egy szót sem szólni, oly fáradt vagyok — mondja és eltakarja arcát.

A férj 50 esztendő, hófehérhaju, magas, karesu férfi. Megkér, irjam meg, hogy ő nem lord, orosz ember, diplomata s amióta megbukott a cárizmus, neve egyszerűen csak Mr. Dandrie. Anna Pavlova, aki szintén lehet már 40 éves, ezalatt átöltözött, autóköpenyben jön. — Nagyon éhes vagyok — mondja —, ha akar, jöjjen velünk,

elmesélek mindent a kedves budapestieknek, akiket ma sem felejtettem el,

bár régen jártam arra...

A kivilágított autóban Pavlova nem éppen szép. Arca csaknem csunya, sovány, sápadt, nincs rajta semmi nőies, de ha beszélni kezd, ha csak egy kicsit elmosolyodik, már elbűvölő. Később villája angol kertjében, a mesterséges tó partján, holdvilágfényben beszél táncról, boldogságról és bánatról:

— Imádom a természetet — mondja —, csak akkor vagyok igazán boldog, ha olaszországi házam kertjében üldögélhetek s ha nadrágban, papucsban, mint egy bozontos siheder csatagolhatok a régi Itália romjai között. Nekünk táncosnőknek nagyon nehéz az életünk, mi úgy megdolgozunk a tapsért, az elismerésért, mint senki a színésznők közül. Nagyon vigyáznunk kell, óvatosan kell élni, keveset enni, sohasem inni. Ötéves korom óta táncolok, az orosz cári balletiskola növendéke voltam.

Nem tudom, mi a gyermekévek boldogsága,

nem volt karikám, sem hintalovam, nem labdáztam, csak mindig táncolni tanultam. Most pedig sokat alszom, sokat dolgozom és mindig fáj a szívem Oroszországért. Nemsokára elutazom Londonból, két hétre Párisba, onnan Dél-afrikába, Ausztráliába, egy évet a brit dominiomokon töltök, ha visszatérek, ellátogatok Berlinbe, Bécsbe, Budapestre is, ahol különben

Üzleteladás

vagy

vétel

végett, valamint lakásügyekben
sürgősen keressék föl irodámat

FREUD

VII. ker., Miksa-utca 13. Telefon: József 72-63

már két ízben vendégeskedtem ballettemmel.

Megkérem Pavlovát, mondja el, mit tart a jazz-muzsikáról, a modern táncokról?

— Sohasem táncolok modern táncokat és befogom a fületem, hogy ne halljam a jazz-band-et, a bomlott idegzetűek muzsikáját. A szalontánc, véleményem szerint,

leplezett érzékiség,

társadalmilag szankcionált ölelkezés. A bátor férfi, ha meg akar ölelni egy nőt, magához vonja, megcsókolja, a gyáva táncra kéri föl. Pipogyán öleli és boldog, hogy érzi az idegen test ritmusát. Ne nevéssen ki, nagyon elitélem, hogy fiatal leányok ennek a kannibáli muzsikának hangjaira egybeolvadnak gavallérjaikkal és fokozzák beteges érzékiségüket.

Az erkölcsprédikációra megjegyzem, hogy tisztelői, szerelmesei közül sokan ki fognak ábrándulni belőle, ha elolvassák vádbeszédét a mai mondain-élet fűszere, sója, bors, a tánc, a jazz ellen. Pavlova legyint. Mintha ezt mondaná: Mi oroszok szívesen szenvedünk a magunk igazáért.

Korda Tibor

„Éhen döglenek?... Az sem baj!”

Ezzel az udvariassággal fogadta a főpolgármester titkára a főváros 15 piacának 150 tagu küldöttségét

(A Reggel tudósítójától.) A budapesti vásárcsarnokok árusai elhatározták, hogy küldöttség útján keresik föl a főváros főpolgármesterét és elpanaszolják, hogy sérelmeiket évek óta senki sem hallgatja meg. A bérek, adók és illetékek a maximális teherrel nyomják őket; ők a felelősek a csarnoki cikkek jóságáért és drágaságáért is, de még abban a védelemben sem részesülnek, hogy a termelők és közvetítők ne szállíthassanak nekik hamis élelmiszereket. Most legalább azt akarják elérni, hogy a főváros az árusok számára kellő védelmi fölszereléseket állítson föl. A főváros tizenöt piaca tizféle szakmából egy-egy képviselőt választott a küldöttségbe s ez

a 150 tagu deputáció

megjelent az újvárosházán, hogy a főpolgármester elé járuljon. A küldöttség a folyosókon helyezkedett el és két küldött bement a főpolgármester titkárához, Güntner Tivadarhoz, hogy jelentse be őket. A titkár, tíz pernyi melázás után, röviden válaszolt:

— A főpolgármester ur

nem fogad, nem ér rá,

vár valakit.

— Rendben van — felelt a két küldött —, mi megszoktuk a várást, megvárjuk, amíg minden fontosabb dolgát elvégzi. Várunk esetleg 10 óráig is, csak odakint annak a 150 embernek mégis dolga van, vár rájuk a munka...

— Nem baj — válaszolt a titkár.

— Elismerjük, hogy talán rosszkor jöttünk — alázkodott tovább a két küldött —, de talán kegyeskednék megkérdezni, hogy mikor jöjjünk jókor? Mert, könyörgünk, a 150 embernek odakint valamit mondanunk kell... türelmetlenek és elégedetlenek.

— Nem baj! — válaszolt a titkár — én is elégedetlen vagyok. Jöjjenek talán hétfőn.

— Ezer örömmel, titkár ur, de hogy ne sokat alkalmatlankodjunk, csak azt szeretnénk tudni, hogy mily időben jöjjünk s hogy akkor fogad-e a méltóságos ur?

— Azt nem tudom — válaszolt a titkár.

— De az isten szerelméért, ezzel nem mehetünk annyi ember elé, nemcsak azért, mert a lelkük üdvösségét tették föl erre az audien-

ciára, hanem azért is, mert máról-holnapra élnek s hétfőn nem jöhetnek megint bizonytalanra, hiszen ha nap-nap után otthagyják a munkát, magyarárn szölvá, éhen döglenek.

— Az sem baj,

ne jöjjenek! — válaszolt a titkár.

Ily körülmények után azonban végül mégis bement a titkár a főpolgármesterhez s pár perc múlva azzal jött ki, hogy az ügy nem tartozik a főpolgármesterhez, menjen a küldöttség a polgármesterhez. Az eddigi fogadtatás után azonban a deputáció letett arról, hogy tovább kísérletezzék a kopogtatással a főváros tisztességesebb élelmezése érdekében.

**LEGFINOMABB
GYÜMÖLCSIBOL**

KORMOS GABRIELLE magánéleti, nyelv- és tanáriskolája
Erzsébet-kürt 19. I. emelet. I. Nem iskolába járó gyermekek német nyelvű foglalkoztatása szakkerületi vezetés mellett délelőtti, délutáni. Játék, séta, tánc! II. Más iskolába járó gyermekek délutáni korrepetálása fülügyelet mellett. Német nyelv, játék, tánc. Díjazás mérsékelt!

TUNGSRAM

**Tungsrám félwattos-,
Tungsrám opál-,
Tungsrám napfényü**

izzólámpákkal

jó és takarékos világítást ér el

Kapható mindenütt!

Egyesült Izzólámpa- és Villamossági R.-T., Ujpest

SZÍNHÁZ

Ami az Intim Pistából kimaradt

Mondja, kedves Intim Pista,

azaz hogy Esván bátyám, minthogy most színházilag is kiscgazda-divat van, mit szól mégis ugy egész őszintén B. Nagy Gergely gazdához a Nemzeti Színházban?

— Hát instálom, hogy alkalmazkodjak a stílushoz: azt ippensíggel nem lehessék mondani, hogy fántos, vagy ez vagy az, vagy így meg úgy, hanem hát hogy, ippég hát hogy, csak-hogy hát hogy: na!

— Hü, az ántiját kigyelmednek, Esván bojtár, de érti a csiziót, hallja-e! Ha Vitéz Miklós is úgy értené, mint ahogy reméljük, hogy majd csak érti egyszer, Gergely gazdában is nagyobb örömiünk tellett volna. Így azonban meg kell állapítani, hogy Nagy Gergely bátyánk bizony papirból van, meg tintából, meg egyéb csalafintaságokból, a hushoz, vérhez kevés köze van. Ettől azonban még Vitéz Miklós sok jó darabot írhat, mert parasztot írni nehéz mesterség ám, a ma élők közül MórícZ Zsigmondon és Bibó Lajoson kívül alig szabad valakinek. Rózsahegyi Kálmán úgy küzdött, mint egy oroszán, Kiss Feri meg, mint egy való-ságos vadkan; olyan vad, olyan erős és olyan félelmetes volt egy-egy jelenetében ez a sápadt, égő szemű paraszt, hogy Dózsa György mezítlábas vasvillásai jutottak eszembe róla.

— Na és mi történt a dependencében?

— Szerintem az „Elzevir“ fogja fölszabadítani az átok alól a Blaha Lujza-Színházat: ennek a darabnak van és lesz Pesten publikuma. Hevesi való-ságos diplomata színpadi munkáiban, még pedig jó diplomata: elegáns, kedves, eszes és szimpatikus. Az „Elzevir“ elsőrangú írói munka és mondanivalóiban olyan uri, izléses, sőt delikát, mint egy könnyű havanna szivar...

— Szóval a cigarettánál több...

— Mint élvezet, mindenesetre több, komolyabb, súlyosabb, amit egyszerűen a szerző súlyával és értékével magyarázok. Legjobban Gál Gyulától voltam elragadtatva, aki rembrandti portrét festett Hevesi öregedő könyvkereskedőjéről. És dicsérem Aczél Ilona simogató, puha szavait, nemkülönben Tasnády Ilona hamvas székeségét s néhány angolos, fűs mozdulatát. Egyedül Petheő Attila hatott úgy reám, mint egy elborostásodott, elparlagiasodott, élete javarészt délelőtti sörözésekkel eltöltő gavallér, aki észre sem veszi, hogy lassanként a tehetsége is embonpointet ereszt. A negélyről és némi kis affektációról is lehetne egy-két szót ejteni, de talán elég egyszerre ennyi. Jobbágyi hódolatom viszont Rákosi Szidi nagyszasszonyé. A kis Pethesről pedig külön cikket írtam. Ha a nagy Pethes megérhette volna, hogy ezt a pompás fut, az ő fiát minden jelenet után nyiltszini tapsok kísérik ki a színpadról...

— És mit szól, könyörgöm, a Romain Rolland—Ptasinszky-attrakcióhoz a Belvárosi Színházban?

— Hallja, Bendeguz, remélem, az attrakciót csak a Ptasinszky miatt alkalmazta, akire valóban semmi szükség ez előtt a szívbemarkoló dráma előtt. Nemhogy hangulatot csinálna, de a meglevőt is való-sággal elrontja, fásasztó és unalmas. Ellenben a darab és az előadás, — hát az más. Gratulálunk Bárdos Arturnak és a Belvárosi Színháznak és mondhatni, kivétel nélkül a darab valamennyi szereplőjének, a gondos és fegyelmezett munka nagy sikeréhez. Gellért régi céhbeli mesterek műgondjával cizellálta tökéletesre Curvoisier krisztusi mondatait, lehetetlen volt meg nem termékenyülni tőle. Simonyi Mária hattyu vállait sem törte föl a súlyos szerep, amelyet különösen illőnek találtunk áldozató természetéhez. Egyedül Táraynak szeretném megmondani, aki színpadra való bedobbanásával rögtön megmarkolta a szívemet, hogy ne kiabáljon folyton és annyit. Emlékszem, a „Si je voulais“-ban is való-sággal harsogta a legszeledebb elhaló szölamokat is; lehet valaki markáns anélkül is, hogy a rémdühösség látszatát keltené. Most pedig maga beszéljen, Cuza Pista, még pedig arról, hogy mitől gyökerezett az aszfaltba a lába vasárnap a hirdetőoszlop előtt?

— Kétszer elestem, kérem, a köruton a föl-tört aszfalt miatt...

— Nem lát a szemitül! A színházak elkese-redett harcában a publikumért az első fordulónál előretört az Operaház és kenterben lepipálta az egész mezőnyt. Az Opera vasárnapi színlapja az első ebben a szezonban, amelyen „A cigánybáró“ át volt nyomva ezzel a három szóval: minden jegy elkelt!

— Óooriássi!

— A nézőtér is óriási volt, szombat este is, vasárnap este is. Zsufolva. Márkus László ujra megmutatta akár a „Farsangi lakodalom“-ban, hogy szívvel, hozzáértéssel, szorgalommal és — zsenialitással ki lehet verekedni a sikert, még a mi leszanált városunkban is. Mit mondjak? A harmadik fölvonásban 240 ember és 6 ló van a színpadon. Az első szereposztásban az öreg Venczeltől voltam elragadtatva Zsupán szerepében. Brilláns színész. Egészen elsőrangú Szemere Gábor diákja. És Némethy Ella, aki szép, fiatal jelenség, mint Mirabella guvernánt, olyan komikáné, akinek egyik prózai színházunkban sincs párja. A vasárnapi előadásban Toronyi mutatott meglepően nagy színészi formát. A második fölvonás fináléjának legvégén Tittel kifejlesztette a Rákóczi motívumait és amikor fölzengett és végigdübörgött a nézőtérén a mi igazi Marsseillaisünk, majd szétszedték az Operát.

— Óriássi, sőt römök.

— Na látja, Féligmeddig tanuja voltam vasárnap délben egy másik dübörgésnek is, amely a Magyar Színház igazgatói irodájában játszódott le a Fővárosi Operettszínház delutáni előadása, illetve Zátony Kálmán körül...

— ???

— Tudniillik a Fővárosi delutáni darabjában a „Nótás kapitány“-ban Zátony játszik jelentékeny szerepet, az ezredes, mégpedig nagyon jól. A múlt hét vasárnapján is játszotta ezt a szerepet, azóta azonban a Vigszínház és a Magyar Színház között olyan természetű differenciák merültek föl, amelyek vasárnap délben a Színházgatók Szövetségének ülésén a két színház közötti nyilt ellenségeskedésben törték ki, úgy, hogy a Magyar Színház Zátont egyszerűen letiltotta a fölléptétől. Már-már úgy volt, hogy még sem tartják az előadást, de részint közbelépésem hatása alatt is a színház publikumára való tekintettel még egyszer és utoljára engedélyt adtak Zátonymak a föllépésre.

— Látja, ezek az igazi intimitások, ezeket az atelier-titkokat szereti a publikum igazán.

— Na ne mondja, maga kis honfoglaló...

— De mondom, bizony. Ilyet mondjon még.

— Kééérem. Szombaton este óriási öltözészentelés volt a Vigszínháznál, hideg büffével, pezsgóval, meggyáással. Törzs és Kürthy közös öltözését szentelték föl, mondhatom magának, az összes „uriemberek“ olyan spiccesek voltak előadás végére, hogy Jób Dani örülhetett, hogy baj nélkül meguszta az egész ramazurit. Ki is adott egy ukázt, hogy öltözők a jövőben csak előadás után szenteltessenek. Egyébként pedig a „Madonna“ után meg nem állapított sorrendben három magyar és két

külföldi darab következik, Heltai Jenő, Hegczeg Ferenc és Szép Ernő darabjai, továbbá Flers és Croisset „Uj urak“ című darabja és a híres Pirandello: „Hat szereplő keresi a szerzőt.“

— Egyebekben? Már mint egyéb színházakban?

— Az „Engem szeress“-ben olyan lumpolás folyik három fölvonáson keresztül, Titkos meg Csontos úgy járnak a kállai kettőst, hogy az egyik próbán majdnem közberikkantottam magam is. Rántottosirkés, eperbölcs, nyári budai romantika... és Titkos olyan szerelmes, mint még soha senkibe...

— Te jó isten, kibe?

— Ja... hát a partnerébe, maga golyhó. A nagy nótás „Engem szeress“ után pedig való-szerűleg az új Kistemakers-darab jön, amelynek múlt héten volt Párisban a bemutatója. Címe: „La nuit et á nous“ — „Az éj a mienk“. Most egy rektifikáció: Réz Máriáról, aki a Városi Színház „Nagy nő“-jében olyan elragadó uri eleganciával diskurál, mint egy udvari dáma, azt írtam, hogy Réz Lolának a lánya, hát ez tévedés, mert a nővére. Bocsnátot is kérek... Akar még valamit?

— Pl...

— ... az amerikai származású testvérpár közül az egyik, a nagyobbik, lemondott arról az eddig szigorúan betartott elvéről, hogy társaságban csak a nővérel együtt jelenik meg. Elhatározásának oka 15 hold föld, egy kis villával.

— Azért láttam hát a múltkor kettesben a szimpatikus ó...

— ... azért. Tudja, hogy hívják azóta önagy-ságát a színháznál?

— Hogyan?

— Vitéznek. A 15 holdat ugyanis az ifju művészno vitézi elhatározásáért egyszerűen vitézi teleknek tekintik.

* A postásművészeti Vigadóban e hó 26-án megismétlik. A négyzetemlyre, háromzetemlyre és kétzetemlyre szóló, valamint a 2501—3400-ig terjedő sorszám-mal ellátott jegyek a folyó hó 25-iki, a 3401—5000-ig terjedő sorszám-mal ellátott jegyek pedig az e hó 26-iki művészestélyre érvényesek. Az 5000-nél magasabb sorszám-mal ellátott jegyek egy, a közeli időpontban megtartandó művészestélyre érvényesek.

* Sajtó és közönség avatták legnagyobb operettsikerré „A nagy nő“-t. A Városi Színház slágeroperettje e héten háromszor — kedden, pénteken és vasárnap este — van műsoron, mindig Honthy Hannával a címszerepben. Helyárak 6-tól 58 ezerig.

* Ma, hétfőn este Smetana pompás operáját, „Az eladott menyasszony“-t iktatja újból műsóra a Városi Színház, Aquila Adler Adelina fölléptével. Helyárak 6-tól 58 ezerig.

* Németh Mária énekl. „Norma“-t csütörtökön, október 29-én, a Városi Színházban. Példátlan nagy érdeklődés előzi meg világhírű lett nagy énekesnőnk egyetlen föllépését. Helyárak 12-től 98 ezerig.

* 103-adszor és 104-edszor kerül színre „A nótá vége“ szerdán és szombaton a Városi Színházban, mindig Honthy Hannával. Helyárak 6-tól 58 ezerig.

A világhírű newyorki

néger operett

társulat

„Chocolate Kiddies“

november 2-ától, hétfőtől
¼8 órai kezdettel a

Renaissance Színházban

Nagy néger jazzband zenekar!

50 tagu társulat

Jegyek árusítása máttól kezdve

November 2-áig minden este

Nagyvilági lányok

a szezon vigjáték-sikere

Somlayval

**Jack London világa
a Magyar Színházban**

**Titkos Ilona és
Csontos Gyula**

fölléptével

ESŐ

VILÁGSZENZÁCIÓ!

Főszereplők: Pécsi Blanka, Berky Lili, Simon Mária, Zátony Kálmán, Z. Molnár László, Vágó Béla, Dénes György, Abonyi Tivadar, Dávid M.

A vörös lilium

Kezdek a mozitól egész izgatott lenni, ami miatt egyáltalán nem szégyelem magam, mert hallom, hogy például Augustza főhercegaszony háromszor nézte meg a „Casanova” című filmet. Sőt negyedszer is meg fogja nézni szerdán délben a saját fenséges rendezésében tartandó filmmatinén, amelyre meghívta a kormányzó egész családjával együtt, egy csomó minisztert s arisztokratát, mind olyanokat, akik sem a „Casanovát”, sem a Lon Chaney-filmet („Aki a pofonokat kapja”) nem látták még. Szép is mind a kettő. En azonban az összes eddig látott mozidarabok közül a pálmát annak a filmműsornak adom, amelyet ezen a héten mutatnak majd be három mozgóképszínházban egyszerre s amelyen két film szerepel: „A vörös lilium” és a „Selyemben járó bűnösök”, mind a kettő természetesen amerikai, a Metro-Goldwyn-gyár attrakciója.

Es itt mindjárt meg kell jegyeznem, hogy a pesti filmkölcsonzó irodák nagyon rosszul teszik, hogy tulságosan pazarolják dicsőítő jelzőiket. Itt éreztem először, hogy minden dicsőítet elkoptattak, lejáratott már előző film-darabok kommuniké-méltatásával, mert „A vörös lilium” számára, amely valóban „szenzációs és grandiózus”, nem is találok már egyetlen friss, hatásos kifejezést a fizetett kommuniké-kritikák frazeológiájában. Pedig ez a film a legcsodálatosabb művészi munka, amelyet valaha is műteremben készítettek, a legtisztább, legtekélyesebb színpadi produkció, sőt:

a legelőbb színház, amely Európa valamennyi drámai színházának minden tiszteletére méltó és érdemes. A film egyszerűen: két gyermek szerelméről szól, akik egy csodálatosan illatos bretagnei tavasz orgonailatából elindulnak egymással, egymás kezét fogva, tizennyolc-évesen, szerelmesen, hogy boldogok legyenek. Minden olyan egyszerű volna, oly könnyű és természetes. De az élet egy komisz véletlennel széttepi őket egymástól s külön-külön addig fojtogatja, marcangolja őket, éhségen, nyomoron, bűnön: Páris utcáin, apacstanyáin és csatornáin keresztül, amíg a két emberből két arkangyal válik, hogy azután egy új tavasz szférikusán szép kiengesztelődésében újból egymásnak ajándékozza őket. Egy fiú és egy leány játszik a darabban. Ramon Novarro és Edith Bennet. A fiú a szebb, a karcsubb, a gyönyörűbb. De a leány szerepében annyi a szépség, a jószág, a fenségességig föltüzelt lelki nemesség, hogy az alakja fölött, a vége felé már szinte dicsőfény ragyog s önmagában valóságos és élő szobrot nyújtja az író hitének, tehetségének és tiszta szívének, de a rendező geniejének is. Ez a leány, aki évek hosszú során át Páris minden poklán és gyehennáján keresztül, ha mozin is, ha színpadon is, így, ilyen szépen, ilyen nemesen, ilyen angyali tisztaságban tudja magát megőrizni annak a férfinak, akit így tud szeretni: mindnyájunk bálvány, az igazi nő, az egyetlen, akibe a férfiak valamennyien szerelmesek. Ez a nő itt szimbólum. De a cinizmusnak kapitulálnia kell előtte, ezt a nőt tisztelni kell s úgy kell, előtte megállni, mint az oltár Madonnaképe előtt, összekulcsolt kézzel, könnyes szemekkel. Az a

szerelmem, amely ehhez a szimbólumhoz, ilyen nőhöz kapcsol, csak a halállal érhet véget. És jó tudni, hinni, vagy csak elképzelni is, hogy akadt író és rendező, aki a nőt így is el tudja képzelni, mint ezt az édes, árva, tiszta, szűz „vörös lilium”-ot... Nem is beszéltek a film egyéb részéről ezuttal. Nem a Monte Parnasse apacssikátorairól, a Napoleon-korabeli Szajnahidakról, amelyek alatt a Szajna duruzsol, Páris lángjairól, amelyek ezt a két fiatal életet szinte halálra perzselik. Ez a leány van a szemem előtt s a szívem csordultig van tele, nem is azzal, aki játssza, de a figurával, amely a szerző isteni pillanatainak szépségében fogant s valamennyiünk gyönyörűségére született... A másik film: a „Selyemben járó bűnösök”, a legszebb vígszínházi előadás. Adolf Menjou és Eleanor Bergmann. Semmi attrakció, csak játék. De ez aztán a legtekélyesebb. Két arc, a szemek, néhány mozdulat, ez minden. De ahogy ezek játszanak, értsük meg, „játsszanak”: élnek, sirnak, örülnek, szeretnek, az él, mint a legelőbb színpad maga, ez valami olyan csodálatos közelférközés a színházhoz, hogy az embernek belédobban a szíve: jó isten, meddig mehet ez még, hol vannak ennek a csodálatos valaminek — gyakran egy szemvillanásnak, egy premierplánban bemutatott virághervadásnak például, ami színpadon egyszerűen technikailag lehetetlen — a határai. Mennyi ilyen apró, hajszálfinom nűánsz, ami színpadon lehetetlen s itt oly végtelenül kifejező, tehát hatásos. Szerintem, néhány év és a mozgóképipar eljut a fölirat nélküli filmhez, ez pedig a színház halálát fogja jelenteni.

(e. z.)

FENYVES DEZSŐ RT

Női kabátkelmék:

Eredeti angol, mintás tiszta gyapju, 140 cm széles	135.000
Ottoman velour, különlegesség, 140 cm széles	170.000
Prima velour, tiszta gyapju, minden színben	183.000
Divatmintás velour színekben	195.000
Himalája kabát, különlegesség, 140 cm széles	198.000
Kabát, selyem, fekete, nehéz minőségű	290.000

Női ruhakelmék:

Pepita és kockás, dupla széles	25.000
Seviot, minden színben dupla széles	59.000
Tiszta gyapju puplin, minden színben, dupla széles	83.000
Tiszta gyapju kasán minden színben	76.000
Tiszta gyapju eolin minden színben, 130 cm sz.	120.000

Férfikelmék:

Használati öltönyre, 140 cm széles	85.000
Eredeti angol zsáner, tiszta gyapju	166.500
Fekete, sötétkék öltönykamgarn, tiszta gyapju 145 cm	195.000
Double kabátkelme, kitűnő minőség	248.000
Csikos nadrágkelme, kamgarn	195.000
Kész átmeneti kabát, ulster, legjobb kivitel	1.000.000
Kombinált öltönykellécsomag (tartalmaz egy öltönyhöz szükséges bélelőanyagot)	150.000

Bélések:

Selymfényű liberty	28.500
Selymfényű satén, gyönyörű mintákban	33.800
Selymfényű cloth	45.000
Selymfényű brokát, 140 cm széles	72.000

Vászonárak:

Flanell portörölő	8.500
Fehér aszurozott sifonzsebkendő	8.500
Mosott sifon és pamutvászon	12.500
Börerős angin	14.500
Pohártörők	14.500
Batisztsifon, 83 cm széles	19.500
Kanavász, szintartó jó minőség	19.500
Kitűnő törülköző	19.500
Pamut lepedővászon, 150 cm széles	45.000
Damast kávékészlet, hat személyes	133.000
Damasz étkezőkészlet, 6 személyes	220.000
Pamutvászon párnahuzat	65.000
Paplan, kitűnő minőség	198.000

Női kabátok:

Női kabát, legszebb kivitelben	580.000
Női télikabát homespun anyagból	629.000
Velourkabát szőrmével	825.000
Velourkabát, szőrmegallér és manzsetta, végig bélelt	1.200.000

Női ruhák:

Velourflanellruhák	164.000
Trikóruha ujdonság	295.000
Gyapju kasanruha	300.000
Gyapju eolinruhák, legújabb fazon	475.000
Trikó zsemper, hosszú ujjal	135.000
Divatesikós és kockás aljak	88.000

Selymek:

Müselyem trikó, dupla széles	49.000
Japone selyem divat színekben	55.000
Csikos ruhaselyem minden színben	59.000
Liberty ruhaselyem minden színben	68.000
Ruhabárony minden színben, 70 cm széles	85.000
Brocátselyem kabátbélés	89.500
Crepe de Chine, minden színben	115.000

2, 2½, 3 és 4 méteres szövet-, selyem- és mosómaradékok példátlan olcsón

Női fehérneműek:

Női nappali ing aszuros vagy himzett	25.500
Női nadrág himzett	25.500
Női trikó reform nadrág	43.000
Müselyem trikó reformnadrág	79.000
Női kombiné aszuros	49.000
Női hálóing aszural és himezve	52.000
Dusan csipkézett fűzővédő	35.000
Ing és nadrág batisztanyagból, gazdag csipkedisszel	110.000
Női aszuros batisztzsebkendő, színes széllel	7.500

Uri-divat:

Kitűnő rövid alsónadrág	25.500
Férfi nappali ing 2 külön gallérral	69.000
Rayé-mellü ing, fehér	92.500
Férfi hosszú hálóing	95.000
Hosszu alsónadrág	64.750
Kötött selyemnyakendő	12.500
Férfi vászonzsebkendő	6.500
Színes erős munkászsebkendő	8.500
Zokni, tartós minőség	7.500
Téli férfizokni	14.800
Divatesikós férfizokni	14.800
Divat nadrágtartó	22.500
Selyem nyakszállkülönlegesség	56.000
Gyapju lábszárvédő	54.500
Bokavédő borszegéllyel	59.000
Zokni, tartós, kitűnő minőség	21.500

Harisnyák és keztyük:

Női harisnya, minden színben	8.500
Vastag téli harisnya	22.000
Női muslin-harisnya, dupla talp és sarok, minden színben	25.500
Fekete női aszuros selyemharisnya	65.000
Női svédkeztyü	28.500
Férfi téli trikókeztyü	38.000

Kötöttmellények és kabátok:

Divatmintás gyapjumellény	115.000
Női gyapjumellény kitűnő minőség	166.000
Női gyapjumellény különlegesség	225.000
Női teveszőrmellény ujdonság	330.900
Férfi prima teveszőrmellény	235.000
Férfi teveszőrszvetter	185.000
Női kötött gyapjukabát	250.000
Női kötött kabát teveszőr bordürrel	310.000
Női kötött kabát különlegesség	485.000

Gyermekruházati cikkek:

Gyermekkabát (perzsa utánzat)	305.000
Leányka télikabát	390.000
Fiúöltöny tiszta gyapju (nadrág is bélelve)	268.000
Cloth tornanadrág	39.000
Leánykaing 4-es	22.000
Leánykanadrág 4-es	39.000
Leánykahálóing 4-es	52.000
Leánykaszoknya kombiné	42.000
Gyermekszvetter 1. sz.	51.800
Teveszőr mackógarnitúra 1. számú (szvettersapka és sál)	183.000
Trikó alsó garnitúra (leibehen és nadrág)	42.500
Leánykatrikó reformnadrág	31.000
Gyermeknadrágtartó	19.500

Mosókelmék:

Mosógrenadin	8.500
Csikos és mintás ing-french	12.500
Sportflanell jó minőség	14.500
Függöny etamin aszuros	14.000
Divatflanell legújabb mintákban	19.500

Mintákat
kivánságra készséggel küldünk

Vasárnap délután olvasták föl a fásori református templomban, hogy mit jelent a biblia

Hegedüs Lórántnak, Kozma Andornak, Nagy Endrének, Szász Károlynak, egy rendőrtanácsosnak, egy táblabírónak és egy — szocialistának

Válaszok Szabó Imre fásori református lelkész körkérdésére

(A Reggel tudósítójától.) Szabó Imre fásori református lelkész körkérdést intézett híveivel arról, hogy mi nekik a biblia? Az érdekes válaszokat vasárnap délután olvasta föl a templomot zsufolásig megtöltő közönség előtt.

Hegedüs Lóránt:

— Négy év óta ágyban fekvő beteg vagyok s ritkán van annyi jártányi erőm, hogy 1—2 órát a szabadban töltsék. Mihelyt annyira összeszedem magamat, a Protestáns Irodalmi Társaságban szeretnék előadást tartani „A Krisztus zörgetése” címmel. Azonban hitet teszek, annál inkább, mert

a halál minden félelme elmúlt tőlem szenvedésem alatt.

Hitem így szól hozzám: A biblia egy óriási hegy, amely sok rétegből rakódott le s mint a geológus tudja, hogy ha a gránitot eléri mélyfúrásával, akkor nem mehet tovább, mert az az ősközet — azonosképpen Jézus szeretete az a ősközet, amelyen az egész nagy hegyisége a Bibliának alapzik. Jézus nélkül sem az új, sem az őstestamentumnak nincs értelme. Jézusnak tanítványai voltak, közöttük három nagy apostol: Pál, Luther és Kálvin. Egyikük sem látta soha Jézust, de mindhárom megértette. Ezért nem Kálvin alapította a mi vallásunkat, sem Pál nem szuggerálta bele Jézust a történelembe, mint a francia filozófus Comte Ágost írta, hanem Jézus az, aki a hegyi beszédben mindenek fölé emelkedve, megalapította az egyházunkat.

Ahhoz azonban, hogy valaki Jézust megértse, nem elég, hogy hetenként vagy ünnepeken egyszer elmegy a templomba, ott belenéz a kalapja bélésebe és azt higgye, hogy imádkozott.

Aki szívét nem tárja ki Jézusnak s nem folytatja a szörvek munkáját, az nem protestáns és nem keresztény. Azon vitatkozni, hogy Jézus Isten volt-e vagy ember, fölösleges, mert azt sem tudjuk, hogy mit jelent ez a szó: „ember”, oly szörnyű mélységek vannak ebben a pár betűben is. Hívjátok őt akárhogyan — a világ legnagyobb szíve itt járt a földön s kétezer év után inkább él, mint akkor, amikor a Golgotára vitték.

Dr. Puskás György rendőrfőtanácsos:

— A VI. kerületi kapitányság vezetője pár héttel ezelőtt éjjel 1 órakor váratlanul megjelent a kapitánysági órszobán a rendőrök és detektívek között, akik éppen razzijára készültek és az

egyik rendőrt a Bibliába merülve találta.

A kapitányság vezetőjének kérdéseire kiderült, hogy Puskás főtanácsos bibliamagyarázatot szokott tartani a rendőrteljesítményeknek és így szoktak rá többen a bibliáolvasásra. A rendőr a hegyi beszédnek azon a passzusán gondolkodott: „Boldogok a tisztaszívűek, mert ők meglátták az Istent.” — Majd megdermedtem — mondja a főtanácsos —, amikor két héttel ezelőtt a kapitány elmondta nekem, hogy a derék rendőr az eset után nem sokára meghalt. Ilyen körülmények között csak egy kötelességem lehet: tovább tanulmányozni és magyarázni

a Bibliát, mert

most már ez közt össze nemcsak az Istennel, hanem alantaszóval is.

Az újmutatás világos előttem, nekem csak engedelmességek kell és hálát adnom az Urnak, hogy alázatos eszköze lehetek. Puskás nemrégben anyagi viszonyait tülhaladó áldozattal megszerzett egy régi magyar biblia-unikumot. Most, hogy a főkapitányság is tudomást szerzett Puskás érdekes működéséről, megtérítette költségét és a rendőrök nevelése terén szerzett „érdemei” jutalmául — neki ajándékozta a nagyértékű ritkaságot. Puskás azzal fejezi be nyilatkozatát, hogy ezzel a fegyverrel kell nekik küzdeniök és győzni.

Kozma Andor:

— A bibliáolvasás nálam olyan rendes lelki életfunkció, hogy annak miként csinálásáról épp úgy nem tudok számotadni, mint például a lélekzésekéről. El sem tudom képzelni anélkül magamat. Károli Gáspár fordításának nagyformátumu példánya mindig itt fekszik az íróasztalomhoz toll harmóniumon, annyira közel a jobbkezemhez, hogy amint a tollat leteszem, rögtön a kezemben lehet a biblia. Nagyon szokszor nyulok hozzá. Szinte úgy rémlik nekem, hogy egynapon többször is rákerül a sor. Végtelenül érdekel minden hangulatomban, minden állapotomban, minden tanulmányom, írói munkám közepette a legfontosabb segédkönyvem. Azt hiszem,

lakásom minden szobájában lehetne találni egy pár különböző kiadást,

de nem tudok elképzelni olyat, amelyikből nem szoktam olvasni. En makacsul ellent tudok állni a legszenzációsabb divatműveknek, el tudok lenni a Papiniek olvasása nélkül holtig, de a biblia, az az élethez tartozik s azért nekem legyőzhetetlenül és ellenállhatatlanul érdekes mindig és mindenütt.

A biblia az én életemnek Baedekkerje, ami nélkül nem tudnék továbbutazni ebben az idegen országban.

Nem egyformán olvasom az ó- és új-testamentumot. Az ó-testamentum nekem valami hatalmas, zajos, nem választékos szüret, ahol szerteurog a még zavaros, frissen taposott must. Az új-testamentum, az már fölséges, kristálytisza, szinaranybor, amely méltó, hogy magasra emeltessék az ég felé ragyogó arany áldozati kehelyben.

Nagy Endre:

— Nekem az Evangélium nem feszes, keménykürvonalú kaptafa, amelyet lelkembe vertek. Nekem az Evangélium mustármag, amely velem nőtt, folyton bokrosodik és sorra földi el örökzöldjével lelkem sok kietlen pucérságát. Életemnek lehanyatló paraboláját így egyenesíti ki az Evangélium folyton magasabbra, a végtelenbe lövelő uttá.

Életemnek célja, hogy kifejlésem magamban az Evangélium teljességét, így hát nem öregszen, hanem folyton fejlődöm,

hiszen az idő csak ösztönös gyarlóságaimat írja és beteljesülésem, énemnek apoteozisa az a pillanat lesz, amikor minden földi gyarlóság lángja kilobban bennem és csak az Evangélium szüzültszta fénye fog világítani lelkemnek. Kapzsiságnak, paráznaságnak, faldnságnak vonagló marakodását, ha látom, úgy elszorul a szívem! Hiszen e zsvajos, vásáros, tülekedő emberiség oly könnyen lehetne Krisztus szelid nyája! Az Evangélium megmutatta a monyei tökéletességet, csak egyenest kell elindulni feléje. Minden embernek ez az utja.

Ne féljen az esős őszi időjárástól

Náthát, köhögést, rekedtséget, hurutokat biztosan gyógyít a

„Luhi Margit” gyógyásványviz

Beszerezhető: Forrástermék és Ásványvízkereskedelmi Rt., Budapest V., Perczel Mór-utca 2. szám. Telefon 5-53

Szirmay Kolos Pál kir. ítélőtáblai bíró:

— Hatodfél évig voltam szibériai hadifogságban. Kötelességemnek érzem a nyílt bizonyosságtevést. En olvasom a bibliát. Reggel, mert pihent vagyok, este, mert nyugodtá tesz. Napközben, mert iránytű nekem. Hivatásom magával hozza, hogy sokszor kell olyan kérdésben határoznom, ami embertársaimra életbevágó fontosságu. Az élet pedig küzdelem, ha simán folyik is, hátha még kuszáltak a szálai. Hatványozottan az ma. Szinte csupa érdekösszeütközésekből áll.

Magunkra hagyatva oly nehéz a döntés,

oly sötét az ut!... De milyen könnyűvé válik, mily világos lesz minden, ha a biblia fény-sugarába állítom azt! Ha abból indulok ki hogy vajjon mit szólna, helyesebben,

mit fog majd szólni ahhoz, amit tenni akarok,

az én ítélőbíróam ama nagy napon?! — Igen: „Uram, a Te igéd nekem a sötétben szövétnekem!”

Szász Károly v. b. t. t.:

— A biblia az egyetlen könyv, amit minden áldott nap olvasok: reggel fölkelés előtt és este lepihenés előtt. Olyan életszükségletemmé vált, amit nemcsak hogy nem szégyenlek, hanem boldog vagyok, hogy est — életemben először — a nagy nyílvanosság előtt is elmondhatom. Nem a magam szempontjából örülök ennek, hiszen a bibliáolvasás és az imádkozás nem lehet dicsekvés tárgya, hanem gondolat, hogy e vallomásomat olvasva, hátha olyan valaki is rákap, aki est eddig nem lette rendszeresen és ha teszi, nagy lelki gyönyörűsége, megnyugvása, vigasztalódása leszen az élet nehéz megpróbáltatásai és a mindennapi gondjai között.

Egy református szocialista:

— A biblia olvasása alapján jutott szocialista meggyőződésre és a szocializmust a krisztianizmus egy speciális reformmozgalmának tekinti.

Szalkai Rozália háztartási alkalmazott:

A Máté evangéliuma VI. részét olvassa legszívesebben, mert ebben van a Miatyánk eredeti szövege

Kiss Roland

Abd el Krim békét kér a franciáktól

Páris, október 25.

(A Reggel tudósítójának távirata.) Tangerből táviratozzák, hogy Abd el Krim békekövetei a francia főhadiszállásra érkeztek és átadták békefeltételeiket.

Hatóságilag engedélyezett

VÉGELADÁS

Férfiing, pizsama, nyakkendő, férfiharisonya, keztvü, gallér, női fehérneműk, harisnyák, házi kabát, téli gyanju-alsóruhák, női kötött mellény és kabát, esernyők

SCHLEIFER ÉS KLEIN

Budapest, V. Tisza István-utca 10. sz. (volt Fürdő-utca)

Elsőrendű! Megbízható!

PALUGYAI SZÜCS

Budapest VI., Nagymező-utca 42. Pókuzlet: VI., Vitos közszár-ut 5

Itt női szörmebundák, szörme gyermekkabátok készen és megrendelésre legolcsóbban beszerezhetők. Kedvező fizetési feltételek!

Dr. MITZGER vér-, bőr- és nemibetegségek gyógyító intézete

Budapest VIII. kerület, József-körút 3. szám alatt.

Kerékpár, varrógép le gőcsőbb beszerzési forrása részletek is

pladai kerékpár- és varrógépáruház. VII. Thököly-ut 26

Σ Ο Ζ Τ Σ Κ Ε Τ Ε W U > W E Σ W X W

CHRYSLER SIX csukott autók érkeztek V, Dorottya-u. 3

Akar Ön egy ajándéksorsjeggyel 100 milliót nyerni?

Akkor vásároljon az alanti cégeknek és kérje a KÖZÉRDEKŰ LIGA sorsjegyét, melynek nyeremény-tárgyait szabadon választhatja. Mindenki annyi sorsjegyet kap, ahány 100.000 koronáért vásárol

Magyar Köztisztviselők Fogyasztási Szövetkezete összes fiókjai

- Berkes** kötött-szövött áruház, harisnya és keztü IV. ker., Deák Ferenc-utca 13. szám alatt
- Szilágyi Imre** selyem- és textiláruház IV. ker., Hajó-utca 3. IV, Miatyánk-utca 2
- Weisz Mariska** kézimunkák, függönyök és ágyceritők, V. Lipót-körút 23. szám alatt
- Kemény-Kallós** selyem- és szövet-különlegességek, IV. Kossuth Lajos-utca 2
- Balla A. Andor** uri és női divat IV. kerület, Károly-körút 10. szám alatt
- Molnár Ede** selyemárukülönlegesség, IV. ker., Apponyi-tér 5. sz. alatt
- Horváth és Halász** női divat-kelmék és selymek, IV. Váci-utca 26. szám
- Papek József** bőrdíszműárú IV. kerület, Apponyi-tér 1. szám alatt
- Varrógépek, kerékpárok** és az összes alkatrészek részletezésre is Spitzer Elemér, gyári főraktárában, V. Lipót-körút 24 (Visegrádi-utca sarok)
- Gyovay Vilma** mell- és vállfüző, IV. Egyetem-utca 9. sz.
- Lukács és Pásztor** uri- és női divatház, IV. Egyetem-utca 11
- Haas Miksa** harisnya- és keztükülönlegességek, IV. ker., Hajó-utca 12. szám alatt
- Ernyők, harisnyák, keztüik** Kertész Jenő és Társa, IV. Károly-körút 1
- Kasner Adolf** díszmű-, porcellán- és üvegáru, IV. Károly-körút 24. szám alatt
- Liebermann I.S.** illatszertár és harisnya-különlegességek, IV. Károly-körút 26. sz.
- Pollák harisnyaház** V. Nádor-utca 19 és VI. Király-utca 96. sz.
- Farkas József** üveg- és porcellánüzlet, V. Lipót-körút 9. szám alatt
- Steinitz Gábor** papíráruház, V. Lipót-körút 20. sz. alatt
- Ács Mihály utóda** Fischer Jenő, drogeria, V. Lipót-körút 27
- Schneller Ferenc** uri- és női divat, kötött és szövött-áru, V. Lipót-körút 29 és Berlini-tér 8. sz.
- Lukács Sándor** drogeria, V. ker., Berlini-tér 8. szám alatt
- Schwimmer Albert** óras és ékszerész, V. Berlini-tér 2. sz. alatt
- Pajor Mátyás** illatszertár, V. Vilmos császár-út 78. szám
- Utasi F. Utóda** drogeria, VI. ker., Andrássy-út 35. sz. alatt
- Keszler Jenő és fivére** egészségügyi berendezés, VI. Andrássy-út 67. sz. alatt. Telefon 151-13
- ASTORIA** gumi és sportáruház, VIII. Múzeum-körút 2
- Juszt László és Gyula** látszerészek, IV. Múzeum-körút 13. sz. a.
- Fleischmann Ignác** divatáruház, IV. Calvin-tér 2. szám alatt
- Központi Csarnok Áruház** szövött- és kötöttáruk, IV. Várház-körút 6

- Kiss Ernő és Társa** szerszám és háztartási cikkek, VII. ker., Erzsébet-körút 13. szám
- Turul cipőgyár Rt.** VI. ker., Király-utca 30. szám
- GYEPES GYŐZŐ** bőrdíszműárú, VII. Erzsébet-körút 56. sz.
- „ANKER“** gyermekdivatház Deutsch Kálmáné, VI. Király-utca 2. sz.
- Lőw Sándor** óras és ékszerész, VIII. József körút 81
- Princz Sándor** divatáruház VII. ker., Király-utca 23. sz.
- Salamon Ernő** divatáruház VII. ker., Király-utca 57. sz.
- Weisz Adolf** üveg, porcellán, VII. Király-utca 1. szám
- Bernhard Izsó** játékarú, VII. ker., Király-utca 7. szám
- Fraenkel Lipót** uri és női divat, VII. Király-utca 17. szám
- Pollák Malvin** gyermekruha, VI. Király-utca 20. szám
- Wagner Henrik** díszmű és játékarú, VII. Király-u. 27. sz.
- Grossmann Mór** divatáru, VI. ker., Király-utca 28. szám
- „TURUL“** női kalapipar VII. kerület, Király-utca 33. szám
- Schmelz Testvérek** divat-áruház VI. Király-utca 42 és VI. Laudon-utca 2
- Adler Sándor** óras és ékszerész, VI. Király-utca 44. sz.
- Vivarium Temesvári Dezső** állatkereskedő VII. Király-utca 47. szám
- GLÜCK ÁRUHÁZ** VII. kerület, Király-utca 51. szám
- Flamm Bertalan és Fia** üveg és porcellán, VI. Teréz-körút 56. sz.
- Hoffer Arthur** uri divat és fehérnemű, VI. Teréz-körút 41
- Singer óras és ékszerész** VI. Kerület, Teréz-körút 8. szám
- Schöntag** selyem és női divatáruház Teréz-körút 6
- Kalmár Bertalan** harisnya és keztü, Erzsébet-körút 52. sz.
- Polgár Sándor utóda** beteg-ápolási cikkek és gumláruk, VII. Erzsébet-körút 50
- Beck Gyula** harisnya- és kötött-szövöttáru VII. kerület, Erzsébet-körút 32. szám
- „ELITE“** kézimunka, kelengyeház, VII. kerület, Erzsébet-körút 23. szám
- Toffler Lajos** uri és női divatáruház, József-körút 14
- STUDIO** lenyűgöző és arc-keplő női terem VIII. kerület József-körút 38. szám
- Kézimunkaüzlet** VIII. kerület, József-körút 75. szám alatt
- Reinhardt Jenő** üveg-, porcellán-, nagyáruház, IX. Ferenc-körút 37. sz. alatt
- Klein Jenő** harisnya, uri- és női divat, Thököly-út 25
- Bodnár László** bőr- és bőrdíszműárú, VII. István-út 6. sz.

- Kovold fest, tisztít** összes fiókjában
- STERMBERG ARMIN és TESTVÉRE** kir. udv. hangszergyár VII. Rákóczi-út 60
- Szekeres Jenő** gyapjufonal- és kötött-szövött áruház, VIII. ker., Rákóczi-út 63.
- Salvendi Felix** férfi és gyermekruha-áruház, VIII. kerület, Rákóczi-út 61. szám
- TAUB LIPÓT** óras és ékszerész, VII. ker., Rákóczi-út 90
- Mocsári A. Antal** uri- és női divatáruház, Rákóczi-út 67. sz.
- Abel Miksa** női ruhakereskedő, VII. Rákóczi-út 76. sz.
- Bárdi Sándor** illatszertár, VIII. ker., Rákóczi-út 1. szám
- Bőráru és bőrforgalmi Rt.** „Bőrdísház“, VII. ker., Rákóczi-út 4. sz.
- Kozma Géza** kalapos, VII. kerület, Rákóczi-út 57. szám
- Fränkel Ferenc** kelengyeház, VII. ker., István-út 41-43. sz.
- Lőwi Oszkár** kézimunkaüzlet, VII. István-út 41-43. szám
- Csángó Dezső** bőrdíszműárú VIII. Rákóczi-út 86 VII. Baross-tér 18
- Richter Fülöp** uridivatáruház, VII. Rákóczi-út 86. szám
- Schnitzer Vilmos** üveg- és porcellán-üzlet, Rákóczi-út 57. sz.
- Frankl László** pipere és fodrászati szaküzlete, VII. kerület, Rákóczi-út 86. szám
- Klein Árminné** uri- és női divatáruház, Rákóczi-út 40
- Glück Jenő** illatszertár és keféárú, VIII. Rákóczi-út 17
- NEMES** uri és női divatáruház VII. kerület, Baross-tér 19. szám
- Lichtenstein Sándor** ferfirnhaáruház, VII. Baross-tér 1 szám
- Radványi Jenő** kalapkülönlegességek, VII. Baross-tér 17
- Hubarth és Társa utóda Polatsok L. varrógép- és kerékpár-raktár és műhely, VII. kerület, Thököly-út 17. szám alatt
- István-uti áruház** VII. kerület, István-út 22. szám alatt
- Révész Béla** rövidáruk, VII. kerület, István-út 35. sz.
- Feldmár Sándor** prima harisnya, keztü, rövidáruk és szabókellékek, VII. István-út, a Csikágó-mozi mellett
- Blau Jenő** svájci órakülönlegességek és ékszerész VII. kerület, István-út 55. szám alatt
- Ungár József** acél- és vasáru konyhafélszerelés VII. kerület, Damjanich-utca 39. szám
- „Damjanich“** kézimunka- és fehérneművarroda VII. kerület, Damjanich-utca 41. szám
- „Nefelets“** Áruház, Königstein Mór VII. kerület, Nefelets-utca 32. szám alatt
- Schwartz Andor** uri- és női divatáruház VII. kerület, Nefelets-utca 47. szám alatt
- Steiner Samu** „Harisnyaház“ VII. kerület, Murányi-utca 26. szám alatt

- Doctor Adolf** uri- és női divatáruház, I. Krisztina-körút 73. szám
- Kosár, kertibutor, gyermek-mocsi és játékarú áruház** Budapest II. Margit-körút 31-33. szám
- Meszának József** uri- és női kalapgyára II. Csalogány-utca 50. szám
- Marmorstein Szigfried** óras és ékszerész VI. Nagymező-utca 37
- Gradó-kávéház, étterem** Budapest VII. Aréna-út 17. szám alatt
- „Therápia“** kötszerüzem, betegápolási cikkek, fűzők, haskötők, sport VI. Nagymező-utca 14. szám
- Steinberger Lipót** Uri és női divat Margit Divatáruház II. Margit-körút 40
- Szücs József, vaskereskedés** II. kerület, Margit-körút 9. szám alatt
- Komáromy Károly** könyv, papír és írószer, I. Krisztina-körút 81. szám alatt
- Drechsler Áruház** uri-, női divat, konfekció, II. Csalogány-utca 50. szám alatt
- Balter Áruház** szövet és textil VIII. ker., Népszínház-utca 47. szám alatt
- Kozma Áruház** uri- és női divat VIII. ker., Népszínház-utca 19. szám alatt
- Markstein Rudolf** rövid-, kötött-, szövet-áruk és szabókellékek VIII. ker., Népszínház-utca 41. szám alatt
- Rácz Mátyás drogeria** VIII. ker., Népszínház-utca 19. szám alatt
- Schwarz és Krammer** bádagos- és zománcáru VIII. ker., Népszínház-utca 28. szám alatt
- Böhm harisnyabolt** VI. kerület, Nagymező-utca 48. szám alatt
- Klein Rózsi** női kalap-üzlete VI. kerület, Nagymező-utca 21. szám alatt
- Lehner Lipót** szücsáru raktára VI. kerület, Nagymező-utca 40. szám alatt
- Molnár Zoltán** Opera-drogeriája VI. kerület, Nagymező-utca 25. szám alatt
- Nemes Antal** uri- és női szabókellékek VI. kerület, Népszínház-utca 38. szám alatt
- Novits Tivadar** óras és ékszerész, VI. Nagymező-utca 40
- Sereghy drogeria** VI. kerület, Nagymező-utca 20. szám alatt
- Universal papirkereskedés** VI. kerület, Nagymező-utca 41. szám alatt
- Vámos Ármín** üveg, porcellán gyári raktára VI. kerület, Nagymező-utca 6. szám alatt
- Leitner és Weisz** harisnya-különlegességek, VII. kerület, Dohány-utca 71. szám alatt
- Neumann József** divatáruház, VII. kerület, Dob-utca 82, VII. Almássy-tér 12. sz. Ajour, plissé, gouvér, clonyomdatüzem: VII. kerület, Almássy-tér 12. szám alatt
- Kallós Hugó** uri és női divat, VII. Wesselényi-utca 27
- Klein harisnyaház** Budapest, VII. ker., Dob-utca 11. sz. alatt
- Sági divatüzlete** VII. kerület, Klauzál-utca 20. szám alatt
- Weisz József** posztó, szövet és belésáru VII. kerület, Garay-utca 46. szám alatt

Főnyeremény: 100,000.000 K A névsort folytatja a Közérdeku Liga Tárgysorsjáték Intézősége Budapest, VIII. ker., Rákóczi-út 59. szám alatt. Telefonszám: József 21-73

Össznyeremény: 1.200.000.000 K

Huzás 1925 december hó 30-án.

MOZI

Nincs megállás a kinematográfia fejlődésében

A Newyorkban megjelenő „Exhibitor Herald” című hatalmas folyóirat, amely kizárólag a filmművészet kérdéseivel foglalkozik, legújabbán érkezett számában a következőket írja:

— Minden egyes alkalommal, amikor valamelyik világszerte elismert gyárunkból újabb nagy produkeció kerül a piacra, a hivatásos kommunikációk elpuffogatják a leghatalmasabb frázisokat és megírják, hogy megint újabb fejlődési etape a kinematográfia életében. Szinte elfelejtik, hogy ez nem különleges dicsőrejt, mert a kinematográfia oly rohamosan halad, oly expresszgyorsasággal fejlődik, hogy az a film, amely elődeinek nyomdokain halad, már nem is arathat sikert. Valóban úgy áll a helyzet, hogy minden nagy film valami újabb fejlődési fokot mutat föl, de ez legalább is a kinematográfia terén föltétlenül szükséges és elmaradhatatlan kelléke a jó filmnek. E héten ismét láttunk egy olyan filmet, amely újat, váratlant és eddig még nem látott dolgot nyújt. Georg Fitzmaurice rendezte, a First National-gyár egyik főrendezője, akitől már sok jó és eredeti munkát láttunk. Önmagát és versenytársait azonban hosszakkal megelőzte legújabb filmjével, a „Thief of Paradise” című

atrakcióval, amely technikában és művészetben egy új filmirányt mutat be nekünk. Ronald Colmant és Doris Kenyont vette Fitzmaurice ehhez a filmhez, amelynek jelenetei során

tarka változatosságban látunk egy rettenesen hevesen folyó vizalatti küzdelmet, látunk eleganciát és szemvákító toaletteket, azután lovaspóljátékok, ötven csodálatosan szép Ziegfeld-görüllel

és közben részesei vagyunk egy igazán komoly, merész és izgalmas modern társadalmi drámának. A motívumok ügyes összefogása és egészen új ötletekkel való fűszerezése, amelyekben a fönt elmondott három részlet föltétlenül újabb fejlődést jelent, Georg Fitzmaurice nevével is be fogja írni a kinematográfia történetébe.

Az „Exhibitor Herald” az amerikai filmszakma egyik legtekintélyesebb organuma, amely valóban őszinte mozikritikát ír mindenről. Ha ez a lap a fönti sorokat hozza, mit várhatunk ettől a hatalmas filmtől, amely „A boldogság tolvaja” címmel csütörtöktől kezdve a Corvin-Színházban lesz látható. Jobbat nem lehet róla mondani, mint a „Herald”, a rosszabbat pedig a fönti idézet után senki sem hiszi el.

Már a nők is kockáztatják az életüket!

Akik régi jó mozilátogatók, azok emlékeznek még arra az időre, milyen meglepetéssel és elszörnyűködéssel nézték a közönség tagjai azokat a kalandokat és vakmerő artistamutatókat, amelyeket eleinte egyedül Harry Piel, azután az amerikai kalandorfilmekben azóta letűnt amerikai színészek, majd a burleszkekben Harald Lloyd és társai produkáltak.

Ugy látszik, e nyaktörő produkeciók dicsőségét is megirigyelték a nők férjakkólgaiktól, mert most egymásután kerülnek a nyilvánosságra olyan filmek, amelyekben nők teszik kockára az életüket. Nemrégiben egy mozi bemutatót olyan filmet, ahol egy amerikai artistanő mint riporterkisasszony mászkált a felhőkarcok tetején, most pedig egy filmművésznő még ezen is túlesz, mert egyenesen a levegőbe emelkedik repülőgépeken, hogy ott produkáljon idegizgalmas trükköket. „Mézeshetek a levegőben” a címe ennek az új filmnek, amelyet csütörtökön a Kamara-Színház hoz a közönség elé.

Ami ennek a főszereplője produkál a repülőgépen és akörül, az messzi fölülmúlja férfielődei merészességét.

A Kamara azonban gondoskodik e film mellé idegcsillapítóról is, amennyiben „Egy év az élet!” címmel egy melegítősüti, finom színművet is hoz, a főszerepben Antonio Marenovál.

A közönség szereti a magyar filmet — amerikai földolgozásban

A legutóbbi hetekben sok szó esett a magyar filmgyártás föllendítéséről. Mindenki, aki a magyar filmgyártás érdekében fölszólalt, fölemlítette a magyar kultúra, a magyar iroda-

lom halhatatlan értékeit és erre hivatkozott, amikor azt kívánta, hogy a filmszakma, a magántőke és az állam vegyen részt a magyar filmgyártás föltámasztásában.

Mi több ízben megmondtuk erre vonatkozó véleményünket. A tehetség az eget kér. Azok, akik tehetségesek voltak a magyar kinematográfiaiban, már érvényesültek, sajnos, nem Magyarországon, az írók pedig, akik világ-hírnévhez jutottak munkáik révén, azok szóhoz jutnak Amerikában is.

Hogy ez mennyire így van, legjobb példa „A cárnő”, Pola Negri és Lubitsch Ernő legújabb filmje, amelyet néhány nap óta játszik a Royal-Apolló, Corso és Omnia és amely két magyar írónak, Biró Lajosnak és Lengyel Menyhértnek a drámája. Ez az izig-vérig tökéletes és modern alkotás elkerült a Paramount-gyárhoz, megvásárolták, elkészítették és ma Budapesten zsúfolt házak előtt kerül bemutatásra.

Magyar film ez, hiszen magyar írók elgondolása, de amerikai földolgozásban, mások, világnevek zsenialitásával, ötlettel, tudásával és technikájával fűszerezve.

Csodálatos interieurök, pazar, lenyűgöző elegancia, művészi játék és invenciózus rendezés, amelynek közép-pontjában Pola Negri fascinálo alakja áll. Ez „A cárnő”, az amerikai magyar film, amely megérdemelte a sikerét mindenütt, de leginkább nálunk, a szerzők hazájában.

A „Tizparancsolat” színes fölvételeit megisméltik

A múlt év egyik legnagyobb filmeseménye kétségtelenül a „Tizparancsolat” volt, amely páratlan pályafutást végzett a magyar mozik műsorán. Ennek a hatalmas filmalkotásnak legszebb és legmeglepőbb része kétségtelenül a sivatagbeli vándorlás színes fölvétele volt. Teljesen új, titokban tartott eljárás alapján készített a Paramount-filmgyár ezeket a fölvételeket, amelyek színezésben nemesak tökéletesek, de élethűek is voltak. A Paramount-gyárat ez a nagy siker, amelyet a „Tizparancsolat” színes fölvételei az egész világon elértek, arra készítette, hogy ugyanezzel az eljárással készítsen el még egy filmet.

A „Halálvölgy vándora” a címe ennek a filmnek, amelynek szenzációja lesz a színes fölvételek gazdag sorozata, amelyek az egyébként is rendkívül izgalmas és mozgalmas filmet díszítik. Jack Holt és Billie Dove játszik ennek

a filmnek a főszerepeit színlap szerint, de a főszerepet a siker elérésében, amint az a Corso, Omnia és Tivoli jövő heti műsorán ki fog derülni, mégis a színes jelenetek játszóik.

Az Omnia, Corso és Tivoli jövő heti műsorán még egy másik meglepetés is fogja érni a publikumot, amennyiben Gloria Swannonnak, a legkedveltebb amerikai filmszínésznőnek új filmje is műsorra kerül. Ez a film, amelynek címe „Az idegen légió leánya”, megint az igaz, kedves, vidám, de drámai jelenetekben is erőteljes bájos primadonnát fogja bemutatni a maga teljes, őszinte egyéniségével.

Elkán Gyula Szörme-

modelljei

olcsó árai fölülmulhatalanok

Károly-körut 19

JÖVŐK mint JÖVŐK

Az idegenlégió leánya

Gloria Swanson

HOHENBERG FERENC, ZSINORGYAR

Telikabátokhoz, városi bundákhoz gombok, rózsák, vitézkötések, galambkosarak mindennemű magyar zsinórozással állandó nagy raktára. Budapest VI, Nagymező-utca 46. sz.

PITROFF MIKLÓS OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK

SOFFŐRISKOLÁJA

Iroda: Erzsébet-körut 28. Tel.: J. 116-79

Mérsékelt tandíj, részletre is Saját luxusautó, Magánképzés is

Brilliánsokat, gyöngyöket

és régi ezüstartyákat Schmelzer Benő Károly-körut 20. sz. (Köz-teljes értékben vásárol Schmelzer ponti városház főkapunál)

Függönyök, csipkék, etaminok

legolcsóbb áron, csakis

Wieg Testvéreknél

IV, Deák Ferenc-utca 23

A mai komoly lakbérnél lakásának renoválása — okszerű! Ditrichstein. Telefon: József 126-38, József 116-56

Hálószoba topoly, teljes berendezés 3-5 millióért Ebedlő tölgy, vitrines komplett, 4-5 millióért külön-külön is átadó

Uriszoba klubgarniturával együtt 13-5 millió K-ért Podmaniczky-utca 14. szám

BRILLIÁNSOKAT GYÖNGYÖKET hátkinél drágábban vesz Székely Emil Király 51 (Teréz-templ., szemb.) utca 51 Telefon: J. 105-35

Sár- és hócipő

WESZELY

Budapest IV, Váci-utca 9. szám

EZÜST disztárgyak evőeszközök sport-sversenydíjak

dus választékban gyári áron SCHLEIFER ezüsttárgyár VII, Kazinczy-u. 14. Tel.: J. 185-28

Ha köhög
vegyen azonnal egy doboz
EGGER
mellpasztillát
65 év óta legjobb rekedt-ségnél és köhögésnél

ORION SZÍNHÁZ
IV, Eskü-ut 1 Telefon: József 150-01
ERZSÉBETHID MELLETT

A biborsugár
A jövő század rejtélye
Buster Keaton Alaskában
Gaumont-Hiradó

Előadások kezdete 1/6, 1/8, 1/10 órakor

VASÁRNAPI SPORT

Vérző aréna volt az Üllői-úti pálya

A favorit Vasasok lerugdalák a nemzetiek játékosait — Bajnokcsapatunk a múlt vasárnapi vereségért bosszút állt a kispestíleken — A „33”-asok saját otthonukban verték meg az UTE-t Meglepetés volt a Lágymányoson

(A Reggel munkatársától.) A legfontosabb bajnoki mérkőzés vasárnap az Üllői-úti pályán folyt le a bajnokverő Vasasok és a bajnoki lista élén álló nemzetiek között. A mérkőzés rendkívül élvezetes volt az első félóránban, de amikor egy súlyos bírói tévedés miatt a favorit vasasok egy jogos góltól elestek, egyszerre fölborult a rend a pályán.

A második félidő is bírói tévedéssel kezdődött, amelyet az állóhely közönsége óriási bömböléssel fogadott. Ettől a vadító kórustól, amely egy pillanatra sem szünetelt, a vasasok elvesztették a nyugalmukat és

irtó hadjáratba kezdtek.

Különösen akkor rugdalóztak veszettül, amikor a nemzetiek a szerencsétől is támogatva két gólt értek el.

A föltétlenül jobb és eddig mindig fair vasasok perccenként tették harképtelenné az ellenfél játékosait.

A félidő jó részében az NSC csak 9 emberrel küzdött, mert ha egy játékos visszatért, már a másikat vitték ki eszméletlenül. A bíró pedig teljesen megzavarodva kénytelen volt a magukról megfélekedett játékosokat megbabonálni. Minden percben esedékes volt valami súlyosabb szerencsétlenség és ezért a rendőrség már közebe akart lépni. Eppen ekkor Reiner Sándor, a Vasasok vezetője, fölháborodva berontott a pályára és megvadult játékosait le akarta parancsolni a porondról, de a rendőrszűrtől karonfogva elvezették és csillítani próbálták. Reiner erőyes föllépésének és a kivezényelt rendőrség fölvonulásának azután meg volt a hatása, mert az alattomos játékosok egyszerre vége szakadt, de már későn, mert az NSC játékosainak több mint a fele sebektől borítva hagyta el az arénát.

NSC—Vasas 2:0 (0:0). Üllői-út. — Bíró: Hertzka. A nagyjelentőségű mérkőzés a legélvezetesebben indult. Mindkét oldalon szemből-szemből akciókban gyönyörködhetett a közönség. A 31. percben azonban vége szakadt a „sportnak”. Egy Vasas-előretörés után Himmer élesen a kapura lőtt és a labda Gallovich kezéből a gólvonalon belülre esett, de a befutó Jellinek a labdát még jobban a hálóba nyomta. A bíró azonban gól helyett off side miatt szabadrugást ítelt — a Vasasok ellen.

Erre ékteien zugás támadt a közönség soraiban és a Vasas-játékosok ettől fogva olyan idegesen játszottak, hogy a küzdelem egyszerre elvesztette minden szépségét. Az utolsó percben Király harképtelenné tette Volentikot.

A második félidőben mindenki Vasas-győzelmet várt, mert határozottan jobbak voltak. Szokásos stílusos játékok helyett azonban

vad embermészárlásba fogtak a pirosingesek.

Amikor azután Rémay II. belőtte a nemzetiek vezető gólját, még az egyik határbíró is inzultálták.

Egy perc múlva Volentikot sérülten kivitték a pályáról. A 15. percben Rémay III. Király mellől kiszökött és újabb menthetetlen gólt lőtt, Király egy másodperccel később beérte és

teljes erőből az oldalába bokszolt, úgy hogy eszméletlenül összeesett.

A bíró csak szabadrugást ítelt. Ezután perccenként hagyják el a pályát a harképtelenné tett NSC-játékosok és a főnök játékosokról híres Vasas-játékosok majdnem a rendőrség távolította el a pályáról, de közben Reiner Sándor csinált közöttük rendet.

MTK—KAC 5:1 (3:1). Hungária-út. — Bíró: Gerő F. A mérkőzés heves tempóban indul és azonnal szemmel látható a küzdő felek közötti klasszikkülönbség. A vezető

gólt a bajnokcsapat lövi a 11. percben Demkó révén. Tíz perc múlva Morvai handse miatt megítelt tizenegyes Molnár értékesíti góllal: 2:0. Két percre rá Molnár végigdrábliz az egész védelmet és újabb védhetetlen gólt lő: 3:0. A 29. percben Kléber a 16-oson belül kézzel üti le a labdát. A tizenegyesből Raix a kispestiek egyetlen gólját szerzi meg. Félidő: 3:1.

A második félidő 15. percében Morvai lerugja Jenyt, aki két percre akcióképtelenné lesz. A megítelt szabadrugásból Opata a negyedik gólt vágja be: 4:1. A 24. percben Morvait sorozatos durvaságúért a bíró kiállítja. Negyedóra múlva Senkey II. beadásából Molnár fordulásból a nap legrészebb gólját lövi: 5:1. Az utolsó percben állandó tűz alatt volt a kispestiek kapuja.

BEAC—FTC 2:2 (1:1). — Lágymányos. — Bíró: Iváncsics. Az első negyedóra nagy FTC-fölényt mutat. Ennek ellenére az egyetemisták érik el a vezető gólt a 17. percben: Marcinkó lefut, szép beadását Stofán a jobb sarokba fejezi: 1:0. A zöldfehérek heves ellentámadása már négy perc múlva eredménnyel jár, mert Kohut pompásan ki egyenlített: 1:1. További FTC-támadásokra a BEAC megeléged a szép és lelkes csatárjátékkal felel, amelynek során Stofánt biztos gólhelyzetben fölvágják. A megítelt tizenegyes azonban célt téveszt. Félidő: 1:1.

Szünet után már az első percben Stecoviits Pataky ideális passzából gólt lő: 2:1. Az egyetemisták rendkívül lelkesen támadnak és bár Sághy megsérül, 10 emberrel is fölényben maradnak. A 14. percben Stofán labdáját azután Kotroczek befelji: 2:2. A további változatos játékban mindkét fél egy-egy biztos gólhelyzetet hagyott kiaknázatlanul.

Törökvs—VAC 2:2 (0:1). — Üllői-út. — Bíró: Boronkay. A VAC kezd és azonnal támad, de Szerencsés kézzel akasztja meg az előkészítést. Weisz rugja a szabadrugást, Bornstein nagyszerűen startol a labdára és a kifutó Lantos mellett bevágja: 1:0 (2. perc). A vasutasok erőteljes ellentámadásai során Schraiber két gólhelyzetet kihagy. A 31. percben Kautzky kitér — gólt lő — a bíró azonban nem adja meg, hanem szabadrugást ítél azon a címen, hogy Weisz, Kautzkyt a kitérésben akadályozta (?). Félidő: 0:1.

A II. félidő 10. percében Braun II. off side-izú gólt lő: 2:0. A Törökvs játékosai azonban nem vesztik el a szívüket és minden labdára rámennek. Már a 15. percben Kautzky 1:2-re javít, majd rövid idő múlva Szántó egyedül lefut és kiegyenlített: 2:2. A további góloktól a vívókat a briliánsan védő Fischer mentette meg.

III. ker. TVE—ETC 4:3 (4:2). — Határ-utca. — Bíró: Gábel. Urbanszék már a 4. percben lövi a vezető gólt, de Lennert nemokára kiegyenlített: 1:1. Kis idő múlva újra az ETC vezet Kaufmann révén, majd Horváth egy „11”-esből megint egyenlített: 2:2, sőt Kenyeres 3:2-re javít. A negyedik budai gólt egy szabadrugásból hárman is a kapuba nyomták: 4:2. Szünet után a 20. percben Kaufmann a 16-oson belül faultolják. A „11”-est Papp menthetlenül góllá értékesíti: 4:3. Pár perc múlva Mayherr handse miatt újabb tizenegyes, de Blau II. kapu fölé lő. Ezután még két tizenegyes esett, de Horváth és Skvarek labdái elkerülik a hálót.

„33” FC—UTE 2:1 (1:1). — UTE-Stadion. — Bíró: Schissler. A mérkőzés sorsát tulajdonképpen Zloch pompás játéka döntötte el, aki a kifutó formában levő Buzát is föllülmutta. Az első gólt Szidon lötte a 20. percben, amelyet Ujváry egyenlített ki (43. perc). Félidő: 1:1. Bár a II. félidő erős UTE-fölény jegyében folyt, Pipa egy szerencsés lövéssel megszerezte a győzelmet.

Másodosztályú bajnokság. Föv. T. Kör—ETSC 2:2, BAK—Zugló 2:0, Testvériség—EMTK 2:1, Világosság—UMTE 3:2.

A bajnokság állása. **Első osztály:** 1. NSC 9 ponttal, 2. MTK 8 p. 3. FTC 7 p. 4. „33” FC 7 p. 5. III. ker. TVE 7 p. 6. Vasas 6 p. — **A másodosztályban** a BAK került az élre.

Kelet legyőzte Északot Debrecenben a szövetségi serlegmérkőzésben 4:3-ra.

Bécsi futball. (A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) Admira—Vienna 1:0 (0:0), WAG—Hakoah 1:1 (1:1), Simmering—Rapid 3:3 (2:2), Sportklub—Hertha 4:2, Wacker—Rudolfshügel 3:1.

Hogan tréner magyar győzelmet vár az olaszok ellen

Vasárnap este összedültek a válogatott-keretek

(A Reggel tudósítójától.) Dr. Máriássy Lajos szövetségi kapitány a vasárnapi bajnoki mérkőzéseken tapasztaltak alapján a következő játékosokat bizza Hogan mester kezére:

Zsák, Fischer — Fogl II, Dudás, Senkey I, Hungler II — Fuhrmann, Kléber, Buzs, Reiner — Ráosz, Molndr, Pataky, Sptz, Jeny, Takáts, Skvarek, Kohut.

Hogan, az MTK angol tréneré szerint, ha a kijelölt játékosokat fűti a nemzeti érzés, két hét alatt olyan formába hozza őket, hogy az olaszok elleni győzelem már nem maradhat el.

Magyar győzelem a bécsi osztrák-magyar viadalon. Bécsi tudósítónk lapzárlatok jelenti: A bécsi birkózóversenyen a magyarok 4:2 arányban diadalmaskodtak. Nagy meglepetés Papp László veresége. Matura is kikapott. Győztek: Magyar, Németh, Szalay és Szelky.

Ferencvárosi birkózók győztek az egész vonalon az FTC—Beszkrár klubközi mérkőzésen, amely vasárnap egész napon át folyt az Üllői-úti pálya tornatermében

Női sárcipő 88.000 Férfi sárcipő 105.000
Hócipő, női 160.000
Szezon előtti árak
Kertész II.
VI. kerület, Andrássy-ut 36. szám

Vereséget szenvedett a legjobb osztrák hokki-csapat

Magyar Hockey-Club—SC International (Wien) 4:2 (0:1)

(A Reggel tudósítójától.) Vasárnap délelőtt pompás napsütéses időben nemzetközi hokki mérkőzés játszódott le a régi Lóverseny-téri pályán. Az első 40 percben az osztrákok, akik között több válogatott játékos is szerepelt, rendkívül nagy lendülettel csaptak a magyarokra, akik defenzív taktikával az ellenfél kifulladására törekedtek. Bár ebben a félidőben mindkét kapu előtt egyformán adódtak veszedelmes helyzetek, a 27. percben az osztrák Keimer lövése gróf Ziehy mellett a kapuba talált. A félidő 0:1 arányban a bécsiek javára végződött. Szünet után a magyarok óriási heveséssel rontottak az osztrákokra és a kiegyenlítés a 13. percben dr. Lator csodaszép góljával meg is történt: 1:1. A magyarok fölénye, bár az ellenfél nem riadt vissza a tulerélyes játéktól sem, mindinkább kifejlődött.

Különösen Révay gróf volt elemében, aki a 25. percben pompásan kidolgozott góllal megszerezte a vezetést: 2:1.

Pár perc múlva Hertelendy háromra szaporította a gólok számát, sőt Szendey még egy góllal 4:1-re javította a gólarányt. Az utolsó percben az osztrákok minden erejükkel megfeszítve küzdöttek egy szebb eredményért és ez sikerült is, mert pont az utolsó pillanatban Feiks gólt lőtt a mérészen elvetődött kapus mellett, aki meg is sérült.

Jól sikerült a ferencvárosiak országúti futóversenye. Vasárnap délelőtt a Népligetben zajlott le az FTC 10 kilométeres országúti futóversenye. Győzött Majzik (Egyetértés) 35 p. 41 mp. 2. Papp (FTC). 3. Kovalik (FTC). 4. Hasz (MTK). — Csapatversenyben: 1. Egyetértés 32 ponttal, 2. FTC 37 p. 3. MTK 51 p.

Megyeri versenyek

Vasárnap az Urlovasok Szövetkezete sikerült versenyeket rendezett Mogyeren. A látogatottság olyan nagy volt, mint a legjobb szezonlejj napon. Legnagyobb érdeklődés a Háromévesek nagy gátversenyét kísérte. A 2 roas Nápoly végig vezetett és úgy látszott, mintha fölényesen nyerne, amikor az utolsóelőtti gátnál üldözőbe vette Garabonciásdiák. Heves finish fejlődött és a verseny az állóképebb lö javára dönt el.

A nap részletes eredménye:

I. futam: 1. Patricius (1¼) Binder. 2. Mélia (1½) Jeney. 3. Elopement (3) Csernovits. Fm.: Kontár, Médi II., Forgószél, Altos Bristol, Robin. 4h, 3h. Tot.: 10:25, 10, 10, 10. **II. futam:** 1. Garabonciásdiák (2½) Fetting. 2. Nápoly (2r) Patzák. Fm.: Mit szől hozzá? Delli, Wood, ¾h, 6h. Tot.: 10:34, 13, 12. **III. futam:** 1. Petite (1½) Selmezy. 2. Csertő (1¼r) Binder. Fm.: Czimer, Elsőm, 6h, roszsz 3-ik. Tot.: 10:23. **IV. futam:** 1. Mausika (1½) Fetting. 2. Dukat (3) Papp. Fm.: Pimoulouche, Korax, Fortély. 3h, 5h. Tot.: 10:38, 18, 17. **V. futam:** 1. Rugós (20) Csuta. 2. Alprücken (2) Stenzl. 3. Damocles (5) Singer. Fm.: Cunetator, Nephtis, Silena, Utmutató, Pácán, My Pet, Piezikém, Sunyi. Fejh. 1½h. Tot.: 10:36, 38, 17. **VI. futam:** 1. Tatrang (2) Balázs J. II. 2. Erőszak (2) Singer. 3. Sári bíró (12) Blasek. Fm.: Dombó, Jenkő, Sado, Bendeguz II., Sauvignon, Aga Khan, Pista, Csöd, Erdőkínese, Antinea, Szabadság, Nénike. Tot.: 10:47.

Ausztria-díj

I. Naplopó (Gutai), II. Guzman (Tákács), III. Dominik (Janek).

Vasárnap futották a Freudenauban az osztrák versenyűzem legnagyobb kísérleti versenyét, az Ausztria-díjat. A nagy díj az ifjú évjárat és a magyar tenyésztés diadalmát hozta. A várakozásnak megfelelően gróf Sigray Antal lova, Naplopó, nagyon könnyen ragadta magához az elsőséget. A Pázmán—Napkelet után nevelt két éves o futásával bizonyította, hogy nemcsak évjáratának legjobb lova, de javuló tenyésztésűneknek egyik ekkésége. A magyar lö győzelmé Bécsben nagyon népszerű volt. Az elismerésből a lö gazdáján kívül bőven kijutott gróf Pejacevich trénernek és a zsekénak.

Felelős kiadó: Róna Ödön igazgató

„Világosság” könyvnyomda rt. Budapest, VIII, Conti-u. 4. Műszaki igazgató: Deutsch D.

JUNKER ÉS RUH
gáztűzhelyek és gázfűzők

Magyarországi vezérképviselőseget:
Altalános Gázizzófény és Villamassági Rt
Főizlet: VII, Vörösmarty-utca 5
Fióküzletek: VI, Teréz-körút 6, VIII, József-körút 44

dohányzó nők

rossz szájját eltünteti a
FODORMENTA LYSOFORM

ACETYLEN-LÁMPÁK

VAS
Liszt Ferenc-tér 2

PASCHKA ÉS TÁRSA-HEIM H. FÜTÉSI ÉS VASIPARI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG BUDAPEST V, MÁRIA VALÉRIA-UTCA 10

Redivivus

koks- és barnaszéntfűtésre egyaránt kiválóan alkalmas tűzálló öntöttvas alkatrészekkel bíró folytonos lemezköpenykályha. — Főül-mulhatatlan fűtőképességű folytonos kályha a legmodernebb technikai újításokkal, a legbiztonságosabb kandallószerű formában és kivitelben

Fréd. Heim-Meltinger-Kályhák és „Helios”-folytonos kályhák